

Tulliniemen linnustonsuojelualueen ja Bengtsårin lehdon hoito- ja käyttösuunnitelma

Versio lausunnoille 21.5.2012

Tulliniemen linnustonsuojelualueen ja Bengtsårin lehdon hoito- ja käyttösuunnitelma

METSÄHALLITUS

Käännös: Mikael Nordström

Kansikuva: .

© Metsähallitus 2012

ISSN 1796-2943
ISBN 978-952-446-

KUVAILELEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus		JULKAISUAIKA
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus		HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ
LUOTTAMUKSELLISUUS	julkinen		DIAARINUMERO
SUOJELUALUETYYPPI/ SUOJELUOHJELMA	Natura 2000		
ALUEEN NIMI	Tulliniemen linnustonsuojelualue, Bengtsårin lehto		
NATURA 2000 -ALUEEN NIMI JA KOODI	Tulliniemen linnustonsuojelualue (FI0100006), Bengtsårin lehto (FI0100008)		
ALUEYKSIKKÖ	Etelä-Suomen luontopalvelut		
TEKIJÄ(T)	Metsähallitus		
JULKAISUN NIMI	Tulliniemen linnustonsuojelualueen ja Bengtsårin lehdon hoito- ja käyttösuunnitelma		
TIIVISTELMÄ	Tämä hoito- ja käyttösuunnitelma kattaa kaksi Natura 2000 –aluetta Länsi-Uudellamaalla: Tulliniemen linnustonsuojelualueen ja Bengtsårin lehdon. Hoito- ja käyttösuunnitelman tavoitteena on sovittaa yhteen suunnittelualueiden eri maankäyttömuodot siten, että luontoarvot säilyvät. Tulliniemen linnustonsuojelualueella sijaitsee kaksi luonnonsuojelualueita: Tulliniemen luonnon-suojelualue sekä Uddskatanin luonnonsuojelualue. Tämän lisäksi alueeseen kuuluu laaja saaristo-alue, joka sisältyy Natura 2000 –verkostoon mutta ei kuulu perustettuihin luonnonsuojelualueisiin. Tulliniemen alueen suojeluarvot liittyvät pesivään ja muutolla levähtävään linnustoon, arvokkaisiin luontotyyppeihin (mm. erilaiset dyynit), suureen määrään uhanalaisia lajeja sekä erityisen arvokkaaseen kulttuuriperintöön. Tulliniemen osalta hoito- ja käyttösuunnitelma esittää mm. luonnonhoitotoimenpiteitä, kulttuuriperintö- ja arkeologisten kohteiden suojelua ja hoitoa sekä kävijöiden ohjaamista ja retkeilypalveluiden kehittämistä. Bengtsårin lehto on erityisen tärkeä jalopuulehtojensa takia. Hoito- ja käyttösuunnitelma esittää erilaisia luonnonhoitotoimenpiteitä (mm. lehtojen hoitoa, niittyjen hoitoa). Hoito- ja käyttösuunnitelma on koostettu osallistavaa suunnittelutapaa noudattaen. Metsähallituksen suunnittelujärjestelmän mukaisesti hoito- ja käyttösuunnitelma on yleistason suunnitelma. Yksityiskohtaisempi suunnittelu tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa, joihin hoito- ja käyttösuunnitelmassa viitataan.		
AVAINSANAT			
MUUT TIEDOT			
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C		
ISSN	1796-2943	ISBN (PDF)	978-952-446-
SIVUMÄÄRÄ		KIELI	suomi ja ruotsi
KUSTANTAJA	Metsähallitus		PAINOPAIKKA
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut		HINTA

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM
UPPDRAGSGIVARE	Forststyrelsen	DATUM FÖR GODKÄNNANDE
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER
TYP AV SKYDDSOMRÅDE/ SKYDDSPROGRAM	Natura 2000	
OMRÅDETS NAMN	Tulluddens fågelskyddsområde, lunden på Bengtsår	
NATURA 2000 -OMRÅDETS NAMN OCH KOD	Tulluddens fågelskyddsområde (FI0100006), lunden på Bengtsår (FI0100008)	
REGIONENHET	Södra Finlands naturtjänster	
FÖRFATTARE	Metsähallitus	
PUBLIKATION	Skötsel- och användningsplan för Tulluddens fågelskyddsområde och lunden på Bengtsår	
SAMMANDRAG	Denna skötsel- och användningsplan täcker två Natura 2000 –områden i Västra Nyland: Tulluddens fågelskyddsområde och lunden på Bengtsår. Skötsel- och användningsplanens målsättning är att sammanfoga planeringsområdets olika markanvändningstyper på så sätt att naturvärdena tryggas. På Tulluddens fågelskyddsområde ligger två naturskyddsområden: Tulluddens naturskyddsområde och Uddskatans naturskyddsområde. Förutom dessa hör ett omfattande skärgårdsområde till Natura 2000 –nätverket, men det hör inte till grundade naturskyddsområden. Tulluddens skyddsvärden är häckande och under flyttning rastande fåglar, värdefulla naturtyper (bl.a. olika dyner), ett stort antal utrotningshotade arter samt särskilt värdefullt kulturarv. Tulluddens skötsel- och användningsplan presenterar bl.a. naturvårdsåtgärder, skydd av kulturarvs- och arkeologiska objekt, samt kanalisering av besökare och utveckling av rekreationsservicen. Lunden på Bengtsår är särskilt betydelsefull p.g.a. sina ädellövträdslundar. Skötsel- och användningsplanen presenterar olika naturvårdsåtgärder (bl.a. skötsel av lundar och ängar). Skötsel- och användningsplanen har sammanfattats genom deltagande planeringsmetoder. I enlighet med Forststyrelsens planeringssystem är skötsel- och användningsplanen en plan på allmän nivå. Detaljerad planering sker i åtgärdsplanerna, vilka skötsel- och användningsplanen hänvisar till.	
NYCKELORD		
ÖVRIGA UPPGIFTER		
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C	
ISSN	1796-2943	ISBN (PDF) 978-952-446-
SIDANTAL		SPRÅK svenska och finska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, naturtjänster	PRIS

SISÄLLYS

NYKYTILAN KUVAUS	1
1 Suunnittelualan kuvaus ja suunnittelutilanne	1
2 Perustamistarkoitus.....	7
3 Osallistaminen.....	8
4 Vesistöt ja merialueet.....	10
5 Geologia.....	13
6A Natura 2000 -luontotyytit.....	15
6B Kansalliset uhanalaiset luontotyytit (LUTU).....	19
7 Lajisto	22
8 Kulttuuriperintö	23
9A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu	25
9B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä.....	28
10 Erätalous: nykytila	30
11 Tutkimus.....	32
12 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset.....	33
KESKEISET ARVOT JA UHAT.....	35
13 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot.....	35
14 Uhka-analyysi.....	36
TAVOITTEENASETTELU.....	40
15 Uhkatekijöiden torjuminen.....	40
16 Kehittämismahdollisuudet	43
17 Visio.....	44
18A Vyöhykejako: Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke	45
18B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke	47
18C Vyöhykejako: Rajoitus- ja luonnonarvovyöhykkeet	48
TOTEUTUS.....	51
19 Luonnonsuojelun ja -hoidon toimenpiteet	51
20 Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet.....	56
21A Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet	58
21B Luonnon virkistyskäyttö: palveluvarustus	59
22 Erätalouden toimenpiteet	63
23 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet.....	66
24 Hallinto	69
25 Rakennuskanta	71
26 Resurssit	72
YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI	74
27 Ympäristövaikutusten arviointi	74
SEURANTA.....	80
28A Suunnitelman toteutuksen seuranta	80
28B Suunnitelman vaikuttavuuden seuranta.....	82
29 LÄHTEET	84
LIITTEET	87
Liite 1. Yksityisten suojelualan rauhoitusmääräysten yhteenveto	88
Liite 2. Ote maakuntakaavakartasta.....	92

Liite 3. Natura 2000 -alueittaiset luontotyytit	93
Liite 4. Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja direktiivilajit	96
Liite 5. Luonnos suunnittelualueen tai sen osan järjestyssäännöksi.....	103
Liite 6. Lausuntokooste	104
Liite 7. Kartta Tulliniemen ja Uddskatanin luonnonsuojelualueiden paikannimistä....	105

YHTEENVETO

Suunnittelalueen nimi, sijainti ja pinta-ala

Tulliniemen linnustonsuojelualue ja Bengtsårin lehto Natura 2000 –alueet Hangon kaupungissa, Uudellamaalla

I Nykytilan kuvaus

Suunnittelalueen yleiskuvaus

Suunnittelalue kattaa kaksi Natura 2000 –aluetta Hangon kaupungin alueella.

Tulliniemen linnustonsuojelualue (pinta-ala 2566 ha)

Tulliniemen linnustonsuojelualueeseen kuuluu kaksi luonnonsuojelualuetta: Uddskatanin luonnonsuojelualue (perustettu vuonna 1989, pinta-ala 32 ha) ja Tulliniemen luonnonsuojelualue (perustettu vuonna 1933, pinta-ala 2240 ha). Natura 2000-alueen länsi-osassa ainoastaan luodot ja saaret kuuluvat Natura 2000 –alueeseen eikä siitä Natura 2000 toteutuksen yhteydessä ole tarvetta muodostaa luonnonsuojelualuetta. Hangon kaupunki omistaa alueesta 1948 ha ja Metsähallitus 622 ha.

Perustamistarkoitus

Tulliniemen luonnonsuojelualue on perustettu lääninhallituksen päätöksellä vuonna 1933. Aloitteen rauhoittamiseksi tekivät hankolaiset kalastajat ja sen tavoitteena oli suojella linnustoa sekä riistaa. Alueen rauhoitusmääräyksiä ja rajoja on sittemmin muutettu useaan otteeseen vuosien aikana (1939, 1956, 1969, 1990, 1992 ja 2000). Uddskatanin luonnonsuojelualue perustettiin asetuksella vuonna 1989 (1300/1989). Alue sijaitsee kokonaisuudessaan Hankoniemen mantereella. Sen perustamistarkoitus on Suomenlahden rannikon ja Salpausselkien yhdessä muovaaman luonnon sekä siihen kuuluvien kasvi- ja eläinlajien elinympäristöjen suojeleminen sekä ympäristöntutkimuksen ja luonnonharrastuksen edistäminen. Näiden luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettujen alueiden lisäksi alueeseen liittyy Hangon kaupungin hallinnassa oleva saaristo, maapinta-alaltaan noin 220 ha, nykyisen suojelualueen länsipuolelta aina maakuntarajaan saakka. Saaret ovat maakuntakaavassa osoitettu virkistysalueiksi ja ovat Hangon kaupungin virkistysalueita. Alue ilmoitettiin Natura 2000 –verkostoon valtioneuvoston päätöksellä 20.8.1998. Alue kuuluu myös Hangon kansalliseen kaupunkipuistoon, HELCOM:in Itämeren tärkeisiin merialueisiin (BSPA), Ramsar-verkostoon sekä kansainvälisesti tärkeisiin lintualueisiin (IBA). Alueella sijaitsee myös kaksi valtakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristökohdetta.

Vesistöt

Tulliniemen linnustonsuojelualue sijaitsee Suomenlahden suulla, kuitenkin niin että valtaosa alueesta luetaan Saaristomereen. Merialueen pintavesien ekologinen tila on arvioitu tyydyttäväksi.

Geologia

Salpausselän vaikutuksen takia maaperä on laajasti hiekkaperäinen. Uddskatan ja varsinainen Tulliniemi sen sijaan ovat kallioisia, kuten enemmistö alueen saarista ja luodoista. Tulliniemen kaupungin puoleinen osa on tärkein erilaisten dyynityyppien edustaja, jossa esiintyy dyynisukcession eri vaiheita valkeista dyyneistä ja harmaista dyyneistä / alkiovaiheen dyyneistä metsäisiin dyyneihin. Harjumuodostumat jatkuvat vedenalaisina särkinä ja riuttoina. Karuhkosta yleisilmeestä huolimatta lehtomaata löytyy alavilta paikoilta kuten kallioiden välisistä laaksoista ja moreenipainanteista, joihin on kertynyt meren tuomaa levää sekä hienoaineksisia maalajitteita.

Natura 2000 –luontotyyppit

Suunnittelalueella on Metsähallituksen luontoinventoinneissa löydetty 19 erilaista Natura 2000 –luontotyyppiä. Tämän lisäksi alueella on myös muita luontotyyppisiä, mm. vedenalaisia hiekkasärkkiä ja riuttoja. Merkittävimmät luontotyyppit ovat valtakunnallisesti uhanalaisiksi luokitellut erilaiset dyynit (yhteensä 15,2 ha) sekä pinta-alaltaan suurimmat tyypit, silikaattikalliot (33,8 ha) ja kasvipeitteiset merenrantakalliot (49,7 ha). Kaiken kaikkiaan alueella on monipuolisesti erialaisia luontotyyppisiä, erilaisista niityistä lehtoihin.

Lajit

Tulliniemen linnustonsuojelualueen lajistolliset arvot ovat huomattavat. Pesivien ja muuttavien lintujen kannalta alueella on kansainvälisestikin arvokas. Natura 2000 -alueelta tunnetaan 52 säännöllisesti esiintyvää uhanalaista sekä 27 silmälläpidettävää eläin- ja kasvilajia. Lintudirektiivin liitteen I lajeja mainitaan alueen Natura-tietolomakkeella 8 ja lintudirektiivin tarkoittamia säännöllisesti esiintyviä muuttolintulajeja 18. Tämän lisäksi alueella tavataan säännöllisesti 34 muuta lintudirektiivin liitteen I lajia. Alueella tavataan myös useita eri lepakkolajeja (luontodirektiivin liite IV). Lajistossa esiintyy saaristo- ja mereisiä lajeja sekä avointen ympäristöjen lajeja. Sijaintinsa takia alueella on myös huomattavan paljon eteläisiä lajeja sekä Suomen oloissa satunnaisia vieraita. Suomen mantereen eteläisimpänä niemenä merkitsee myös sitä että alue on erittäin tärkeä läpimuuttaville linnuille, etenkin syksyisin.

Kulttuuriperintö

Alueen kulttuuriperintö on huomattava. Tunnetuin kohde on Hauensuolen kalliopiirosalue. Piirroksiset on tehty kun merimiehet ovat odottaneet Hangon tullilla tai parempia tuulia. Suurin osa piirroksista ovat 1500-1600-luvulta. Toinen merkittävä kohde on Neuvostoliiton miehityksen aikana 1940-1941 rakentama 29. rannikkopatteriston linnake Uddskatanille. Se on nykyisin alueella poikkeuksellisen hyvin säilynyt kokonaisuus. Alueella on myös muita muinaismuistoja sekä vedenalaisia hylkyjä.

Retkeily ja luontomatkailu

Alue on kohtalaisen suosittu päiväretkikohde, suosituimpien kohteiden ollessa Hauensuoli, Gunnarsören sekä eräät muut saaret. Tulliniemen eteläranta sijaitsee osittain kaupungin uimarannan kupeessa ja sen ulkoilukäyttö on runsasta. Tulliniemen ja Uddskatanin hyödyntäminen matkailukäyttöön on jäänyt pieneksi alueiden kulkujärjestelyiden takia. Kaiken kaikkiaan alueella on potentiaalia kasvattaa kävijämääriä useilla kohteilla, sijaitseehan alue viikkaiden länsi-itäsuuntaisten laivaväylien varrella.

Erätalous

Vesialueet on vuokrattu Hangon kaupungille, joka ohjaa vapaa-ajan ja ammattikalastusta alueella. Alueen länsiosalla metsästys on sallittu, painottuen vesilinnustukseen.

Tutkimus

Alue kuuluu Läntisen Suomenlahden pitkäaikaisen ekologisen tutkimuksen verkostoon (LTER), jota koordinoi Tvärminnen eläintieteellinen asema. Uddskatanilla sijaitsevalla Hangon lintuasemalla on tehty pitkäaikaista muuttolinnuston tutkimuksia ja seuranta, joiden tuloksia on julkaistu kansainvälisissä julkaisusarjoissa ja väitöstutkimuksissa. Myös esim. putkilokasveja, lepakoita, hyönteisiä ja perhosia on tutkittu runsaasti. Kulttuuriperintöä on tutkittu Museoviraston, Hangon museon ja Metsähallituksen toimesta. Vesiympäristöä tutkivat mm. SYKE, Helsingin yliopisto ja Metsähallitus.

Bengtsårin lehto

Perustamistarkoitus

Noin 17 ha suuruinen alue on Helsingin kaupungin omistuksessa ja kuuluu kaupungin nuorisoasiainkeskuksen leirisaaressa. Yksityinen luonnonsuojelualue on perustettu vuonna 1995, perustamistarkoituksenaan valtakunnallisesti arvokkaan tammivaltaisen lehtokokonaisuuden suojeleminen sekä kulttuurimaiseman ja –lajiston suojeleminen.

Geologia

Alueen kallioperä on kvartsi- ja granodioriittia, kalliopaljastumien välit ovat moreeni ja savipeitteisiä. Kallioiden laet ovat karuja mäntyvaltaisia metsiä, alavilla mailloja vuorottelevat tammilehdot, avoimet niittyalueet, tervalepikot ja rantakalliot.

Natura 2000 -luontotyyppit

Bengtsårin lehdossa on Metsähallituksen luontoinventoinneissa löydetty kuusi erilaista Natura 2000 – luontotyyppiä. Jalopuumetsät (4,4 ha) ja lehdot (5,4 ha) muodostavat näistä valtaosan.

Lajit

Bengtsårin tammilehto on edustaa hemiboreaalisia lehtoja ja jalopuumetsiä. Puustossa on mm. tammea, saarnaa ja vaahteraa. Vanhimmat tammet ovat 200-250 vuotiaita. Lehdot vaihtelevat kuivista rinnelehdosta, tuoreisiin ja rantojen tervaleppälehtoihin, osalla lehdosta esiintyy kulttuurivaikutteista lajistoa, kuten tylppäliuskaorapihlajaa. Alueen kalliokedolla esiintyy mm. mäkikattaraa, mäkikauraa, mäkivirvilää ja mäkilemmikkiä.

Kulttuuriperintö

Bengtsårin saaren asutushistoria ulottuu ainakin 1500-luvulle saakka, ja entiset maankäyttömuodot näkyvät alueen maisemassa ja luonnossa edelleen, mm. pienten pelto- ja niitty laikujen sekä kasvillisuuden ja puuston rakenteen kautta.

Ympäristökasvatus

Helsingin kaupungin nuorison leiritoiminta käynnistyi Bengtsårissa vuonna 1948. Kesäkaudella saaren seitsemällä leirialueella viettää leirielämää n. 2200 lasta ja nuorta, leirivuorokausia kertyy yli 60 eri leirillä runsaat 10 000 vuodessa. Suuri osa käyttöpaineesta kohdistuu juuri Natura 2000 –alueelle jossa on kolme leirialuetta. Saarella lapset ja nuoret pääsevät tutustumaan leirielämään, luonnossa liikkumiseen, oppivat luonnosta ja luonnonhoitoa.

II Keskeiset arvot ja uhat

Eliöyhteisöt/lajisto

Tulliniemen linnustonsuojelualue sijaitsee Saaristomeren ja Suomenlahden rajalla, ja alueen eliöyhteisöt ovat hyvin monipuoliset. Pesivä ja muuttava linnusto on monipuolinen ja arvokas. Tulliniemen dyynialueilla esiintyy uhanalaisia lajeja, ja vedenalaiset särkät ja riutat luovat Suomessa harvinaisia elinympäristöjä.

Bengtsårisa on erittäin edustavia jalopuumetsiä (vanhoja mulmipuita, jalolahopuuta, jalopuut myös uudistuvat kohtalaisesti alueella).

Lajistoa uhkaavat mm. laivaliikenne ja onnettomuusriskit, vieraslajit, rehevöityminen, umpeenkasvu, maaston kuluminen, ohjaamaton retkeilykäyttö sekä ilmastonmuutos.

Lintudirektiivin lajit

Tulliniemen Natura 2000 –alue on perustettu 8 lintudirektiivin liitteen I lajin sekä 18 direktiivin tarkoittaman muutto-lintulajin suojelemiseksi. Tämän lisäksi esiintyy säännöllisesti 34 muuta lintudirektiivin liitteen I lajia. Lajistoa uhkaavat pitkälti samat tekijät kuin eliöyhteisöjä ja lajistoa.

Luontodirektiivin luontotyytit

Tulliniemen alueella esiintyy 19 luontodirektiivin luontotyyppiä, joista merkittävimmät ovat Etelä-Suomessa vähälukuiset ja valtakunnallisestikin uhanalaiset dyynit. Muita ns. Natura-luontotyyppiä ovat mm. erilaiset niityt, merenrantaniityt sekä kedot. Vedenalaisia luontotyyppiä ei ole vielä kartoitettu.

Bengtsårin lehdossa esiintyy kuusi luontodirektiivin luontotyyppiä, joista merkittävimmät ovat jalopuumetsät ja lehdot. Luontotyyppiä uhkaavat pitkälti samat tekijät kuin eliöyhteisöjä ja lajistoakin.

Arkeologiset kohteet

Alueen kulttuuriperintö on poikkeuksellisen arvokas sisältäen seuraavat kohteet: Hauensuoli, Gustavsvärn, vedenalaisia hylkyjä, muinaismuistoja, sotien aikaisia kohteita sekä Bengtsårin saaren kulttuuriperintö. Arkeologisten kohteiden suurimpia uhkia ovat laivaliikenne (vedenalaiset kohteet), maaston kuluminen, ohjaamaton virkistyskäyttö, käytön tai hoidon puute sekä umpeenkasvu.

Tutkimusmerkitys

Hangon lintuasema on tuottanut pitkä-aikaista aineistoa linnustontutkimuksen hyväksi Uddskatanilla. Tämän tuloksena on julkaistu mm. n. 20 kansainvälistä tieteellistä julkaisua, noin 80 muuta julkaisua sekä opinnäytetöitä ja osia neljään väitöskirjaan yhteistyössä Helsingin ja Turun yliopistojen sekä YH Novian kanssa. Myös vedenalaisen luonnon-, kasvillisuus-, hyönteis- ja lepakkotutkimuksia on tehty alueella.

Bengtsårin tutkimusmerkitys on vähäinen. Alueiden käyttöä tutkimusmerkityksessä uhkaa mm. alueen ohjaamaton virkistys- ja retkeilykäyttö.

Seurantamerkitys

Pitkäaikaiset muuttolinnustonseurannat Hangon lintuasemalla sekä pesivän saaristolinnuston seurannat palvelevat tutkimustarpeita sekä valtakunnallisia seurantaohjelmia. Alueiden käyttöä seurantatarkoituksessa uhkaa mm. alueen ohjaamaton virkistys- ja retkeilykäyttö.

Ympäristökasvatus

Bengtsårin leirisaaren merkitys ympäristökasvatuksessa on suuri. Saarella vierailee n. 2200 pääasiassa pääkaupunkiseudulta kotoisin olevaa nuorta ja lasta vuodessa, yöpymisvuorokausien ollessa n. 10 000.

Virkistyskäyttö

Tulliniemen saaristo on merkityksellinen niin paikallisasukkaille kuin muualta etelärannikolta saapuville vieraille. Alueella on useita käyntikohteita, ja tulevaisuudessa virkistyskäyttö monipuolistuu mikäli Tulliniemi tai Uddskatanin virkistyskäyttömahdollisuudet helpottuvat. Muita virkistyskohteita ovat mm. Hauensuoli, Gustavsvärn sekä Gunnarsören. Uddskatanin tyven etelärannalla liikkuminen on vapaata ja se on suosittu ulkoilualue. Uhkatekijöitä ovat laivaliikenne sekä rakentaminen. Myös alueen saavuttamattomuus (Uddskatan, Tulliniemi) on uhka joka estää virkistyskäytön laajalta yleisöltä.

III Tavoitteenasettelu

Suunnitelman päämäärät

Suunnittelualueen keskeisiin arvoihin kohdistuvien uhkien torjumiseksi on suunnitelmassa asetettu seuraavat päämäärät:

1. Umpeenkasvaneiden elinympäristöjä hoidetaan ja niiden tilaa parannetaan sekä turvataan (suojelu on suotuisalla tasolla)
2. Vieraslajien aiheuttamien haittojen vähentäminen
3. Maaston kulumisen estäminen ja vähentäminen
4. Eläin- ja kasvilajien sekä luontotyyppien esiintymisalueet ja arkeologiset kohteet on turvattu
5. Alueen arkeologiset ja kulttuuriperintö kohteet tunnetaan, suojellaan ja ne ovat kävijöille turvallisia
6. Alueen saaret ja rannat ovat rakentamattomia myös tulevaisuudessa
7. Uddskatanin puitteet tutkimukselle ja seurannalle säilyvät vähintään nykyisenkaltaisina.

Lisäksi suunnitelmassa on seuraavat suunnittelualueen ulkopuolelle suuntautuvat tavoitteet, joiden toteuttamiseksi tarvitaan yhteistyötä ja edunvalvontaa:

1. Merenkulku ja satamatoiminta sekä onnettomuusriskit on huomioitu Natura 2000 –alueiden suojelussa.

Alueen kehittämismahdollisuuksiin kuuluu mm. lajien ja luontotyyppien tietojen kartuttaminen, virkistyskäytön edistäminen alueiden toimijoiden yhteistyönä sekä luonnonhoito.

Suunnittelualueen visio

Suunnittelualue on Suomenlahden ja Saaristomeren rajalla oleva arvokas linnuston ja meriluonnon suojelualue, jota täydentää arvokas kulttuuriperintö. Kokonaisuus houkuttelee luontomatkailijoita ja tarjoaa hyvät puitteet tutkimustyölle ja ympäristökasvatukselle.

Vyöhykejaon keskeiset ratkaisut

Tulliniemen linnustonsuojelualueella on seuraavat maankäytön vyöhykkeet:

Retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle ohjataan kävijöitä aktiivisesti opastuksella ja palvelurakenteilla. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita ja retkeilyreittejä. Tähän vyöhykkeeseen kuuluu Gunnarsören, Ryssön, Granskär ja Gustavsvärn. Hauensuoli ja Uddskatanin luonnonsuojelualue kuuluvat toiseen vyöhykkeeseen, mutta myös niihin voidaan rakentaa virkistysrakenteita sekä ohjata kävijöitä. Retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeeseen kuuluu noin 5 % alueesta.

Syrjävyöhyke on alue, jonne ei ohjata kävijöitä aktiivisesti eikä rakenneta uutta palveluvarustusta. Aluetta voidaan käyttää luontaiselinkeinojen tarpeisiin (esim. kalastus) ja alueen luonteeseen soveltuviin matkailupalveluihin, kuten opastettuihin retkiin. Syrjävyöhykkeellä liikkuminen on sallittua jokamiehen oikeuksien mukaisesti, mutta perustetuilla luonnonsuojelualueilla on osittain jokamiehen oikeuksia rajoittavia rauhoitusmääräyksiä (ks. liite 1). Suurin osa, tai noin 70 %, suunnittelualueesta kuuluu syrjävyöhykkeeseen.

Rajoitusvyöhykkeellä liikkuminen on rajoitettua. Rajoituksella turvataan alueen luontoarvoja. Perustettujen suojelualueiden ulkopuolisille maa- ja vesialueille ei voida hoito- ja käyttösuunnitelmassa määritellä liikkumisrajoituksia. Tulliniemen luonnonsuojelualueella on kolme erilaista rajoitusaikaa: koko vuoden, 1.4.-20.6. lähinnä haahkan pesinnän turvaamiseksi sekä 1.4.-31.7. pesimälinnuston turvaamiseksi. Uddskatanin luonnonsuojelualueella liikkuminen merkittyjen polkujen ulkopuolella on kielletty.

Näiden lisäksi alueella on kaksi erikoisvyöhykettä:

Luonnonarvovyöhykkeellä suositellaan mairinnousun välttämistä pesimälinnuston takia 1.4.-31.7.

Hauensuolen muinaismuistoalueella ei saa ankkuroida ja mairinnousu saa tapahtua ainoastaan Hauensuolen laiturin kautta. Tarkoitus on suojella vyöhykkeen muinaisjäänneksiä, joita ovat hylät ja kalliopiirustukset (ks. liite 8).

Bengtsårin lehto kuuluu kokonaisuudessaan luontomatkailu- ja virkistysvyöhykkeeseen.

IV Toteutus ja toimenpiteet

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitettyjä luonnonsuojelun ja –hoidon toimenpiteitä ovat Tulliniemen luonnonsuojelualueella luonnonhoito (perinneympäristöt, lehdot, merenrantaluontotyypit ja paahdeympäristöt) mm. laiduntamalla, kataja poistamalla, niittämällä ja puustoa käsittelemällä, uhanalaisten kasvi- ja hyönteislajien elinympäristöjen hoito, metsien ennallistaminen sekä dyynien metsittämisen estäminen, vieraslajien poisto (minkki, supikoira, kurturuusu). Lisäksi tulisi tehdä vedenalaisia inventointeja.

Bengtsårin lehtoa tulisi hoitaa mm. niittämällä, laiduntamalla, alikasvospuuston poistolla sekä paikallista alkupe-
rää olevien jalopuiden istutuksilla. Vieraslajeista poistetaan tertuseljaa ja siperianhernepensasta. Myös minkin ja

supikoiran poistopyynti on mahdollista.

Kulttuuriperinnön suojelemiseksi perustetaan Hauensuolen suoja-alue (liite 8) ja sille laaditaan toimenpidesuunnitelma. Uddskatanilla sijaitseva 29. rannikopatteriston linnakkeeseen liittyvät rakenteet hoidetaan ja suojellaan erillisen toimenpidesuunnitelman mukaisesti ja Gustavsvärnin kulttuuriperintöä hoidetaan ja kävijöitä ohjataan.

Luonnon virkistyskäytön osalta suunnitelma mahdollistaa uuden polun rakentamisen Uddskatanille sekä suunnittelualueen läpi Tulliniemeen. Tämä edellyttää aidan rakentamisen, jolla rajataan vapaa-sataman alueet. Mikäli Uddskatanin kulun avaaminen toteutuu, tulee alueen polkuverkostoa parantaa sekä vetää osittain uudestaan jotta lintuaseman toiminta ei häiriintyisi kasvavien kävijämäärien myötä. Uddskatanin eteläkärkeen rakennetaan lintujen tarkkailulava. Hauensuolen palvelurakenteet uusitaan, mm. laiturit ja portaat. Gustavsvärnin laiturit uusitaan ja Ryssholmenille voidaan rakentaa palvelurakenteita. Suunnitelma mahdollistaa myös palvelurakenteiden rakentamisen myös Hangon kaupungin omistamille Gunnarsörenille ja Granskärille. Bengtsårin nykyisiä palvelurakenteita ja olemassa olevia leirialueita voidaan kehittää nykyisillä sijoillaan, mutta kokonaan uudet leirialueet tulisi sijoittaa Natura 2000 –alueen ulkopuolelle.

Erätalouden osalta suunnitelma on lähinnä toteava ja mukailee olemassa olevaa käytäntöä. Perustetuilla luonnonsuojelualueilla metsästys on kielletty, joskin luonnonsuojelulain mukainen haitallisten tai vierasperäisten lajien pyynti on luvallista. Tulliniemen vesialueella kalastus on sallittu ja siitä päättää tarkemmin Hangon kaupunki sekä kalastusalue.

Hoito- ja käyttösuunnitelman sekä Natura 2000 –säännösten mukaan alueille ei tule sijoittaa luontoarvoja, virkistysarvoja tai maisemaa uhkaavia toimintoja.

V Ympäristövaikutusten arviointi

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetyistä toimenpiteistä mm. vyöhykkeistäminen, käytön ohjaaminen sekä luonnonsuojelun toimenpiteet ja hoito parantavat ja suojaavat luontotyyppien ja lajien tilaa. Pitkällä aikavälillä suunnitelmassa ehdotetut toimenpiteet voivat laajentaa ja parantaa Natura-luontotyyppien pinta-alaa ja edustavuutta.

VI Suunnitelman seuranta

Suunnitelman seuranta toteutetaan osana laajempaa suojelualueiden tilan seurantaa. Hoito- ja käyttösuunnitelman osalta seurataan suojelualueiden yleisen tilan ohella suunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamista sekä suunnitelman vaikuttavuutta. Suunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista seurataan vuosittain. Suunnitelman vaikuttavuutta eli suunnitelmassa asetettujen päämäärien toteutumista arvioidaan määräajoin, noin viiden vuoden välein.

Suunnitelmaa laadittaessa on käyty läpi suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden vaikutukset alueella esiintyviin luontodirektiivin nojalla suojeltuihin luontotyypeihin ja lajeihin sekä lintudirektiivin lajeihin ja alueella levähtäviin muuttolintuihin, ja todettu ettei suunnitelmalla ole haitallisia vaikutuksia näihin. Siten suunnitelma ei edellytä luonnonsuojelulain 65-66 §:ien mukaista Natura-vaikutusten arviointia.

Lisätietoa suunnittelusta

Hoito- ja käyttösuunnitelma on kohdealueen maankäytön pitkän aikavälin strateginen suunnitelma ja linjaus. Sen avulla toteutetaan laeissa säädettyjen perustamistavoitteiden lisäksi alueiden hoidolle ja käytölle asetettuja tavoitteita. Suunnitelman avulla sovitaan yhteen luonnonsuojelun, virkistyskäytön ja alueen muun käytön tavoitteet. Suunnitelmakausi on noin 15 vuotta.

Hoito- ja käyttösuunnittelu on Metsähallituksen ja ympäristöhallinnon periaatteiden mukaista osallistavaa suunnittelua. Osallistumistilaisuuksia ja palautemahdollisuuksia järjestetään koko suunnitteluprosessin ajan. Tavoitteena on saada mahdollisimman paljon tietoa, taitoa ja näkemyksiä pohjaksi hoidon ja käytön ratkaisuille. Keskustelun avulla pyritään saamaan tavoitteille ja toiminnalle yleinen ja hyväksyntä sekä luomaan pysyvä yhteistyö ja vuorovaikutus eri toimijoiden kesken.

I NYKYTILAN KUVAUS	11. Tutkimus	IV TOTEUTUS	VI SEURANTA
1. Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne	12. Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset	19. Luonnonsuojelun ja hoidon toimenpiteet	28A ja B. Suunnitelman vaikuttavuuden ja toteutuksen seuranta
2. Perustamistarkoitus	II KESKEISET ARVOT JA UHAT	20. Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet	VII LÄHTEET
3. Osallistaminen	13. Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot	21A. Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet	29. Lähteet
4. Vesistöt ja merialueet	14. Uhka-analyysi	21B. Luonnon virkistyskäyttö: palveluvarustus	VIII LIITTEET
5. Geologia	III TAVOITTEENASETTELU	22. Erätalouden toimenpiteet	Liite 1. Yksityisten suojelualueiden rauhoitusmääräysten yhteenveto
6A. Natura 2000 -luontotyytit	15. Uhkatekijöiden torjuminen	23. Muu luonnonvarojen ja alueiden käyttö: toimenpiteet	Liite 2. Ote maakuntakaavakartasta
6B. Uhanalaisuusarvioinnin mukaiset luontotyytit (LUTU)	16. Kehittämismahdollisuudet	24. Hallinto	Liite 3. Natura 2000 -alueittaiset luontotyytit
7. Lajisto	17. Visio	25. Rakennuskanta	Liite 4. Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja direktiivilajit
8. Kulttuuriperintö	18A. Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke	26. Resurssit	Liite 5. Luonnos suunnittelualueen tai sen osan järjestys-säännöksi
9A. Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu	18B. Syrjävyöhyke	V YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI	Liite 6. Lausuntokooste
9B. Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä	18C. Rajoitus- ja luonnonarvovyöhyke	27. Ympäristövaikutusten arviointi	Liite 7. Kuvaliite.
10. Erätalous			

NYKYTILAN KUVAUS

1 Suunnittelalueen kuvaus ja suunnittelutilanne

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☒		
Selite	Lomakkeella luodaan yleiskuva suunnittelualueesta, maankäytön nykytilanteesta, kaavoituksesta ja muusta maankäytön suunnittelusta, saamelaisten kotiseutuasioista ja suunnittelutilanteesta. Lomake muodostaa perustan muiden jäljempänä seuraavien aiheiden käsittelylle.				
Suunnittelualueen nimi	Tulliniemen linnustonsuojelualue ja Bengtsårin lehto			Pinta-ala (ha)	2592
				Josta vesialuetta (ha)	1647
Maakunta	Uusimaa	Kunta	Hanko		

Suunnittelalueeseen sisältyvät Natura 2000 –alueet

Nimi	Koodi	Alueen kokonais-pinta-ala (ha)	Tyyppi ¹	Toteutustapa	Suunnitelman kattavuus
Tulliniemen linnustonsuojelualue	0100006	2575	SCI, SPA	Luonnonsuojelulaki, maankäyttö- ja rakennuslaki	Sisältyy kokonaan.
Bengtsårin lehto	0100008	17	SCI	Luonnonsuojelulaki	Sisältyy kokonaan.

Suunnittelalueen maankäyttö

Perustetut suojelualueet	Valtionmaiden suojelualueet	Päämaankäyttöluokka	Suojelualueen tyyppi	Perustamisajankohta	Pinta-ala (ha)	Järjestyssääntö annettu (pvm)
	Uddskatanin luonnonsuojelualue	203	Muu luonnonsuojelualue	1989	33	
	Yksityiset suojelualueet (YSA)			Kpl	Pinta-ala (ha)	Yhteenveto YSA-kohteiden rauhoitusmääräyksistä on esitetty hoito- ja käyttösuunnitelman liitteessä 3.
	Yksityiset suojelualueet yksityismailla			1	17	
	Valtion yksityiset suojelualueet			0	0	
	Yksityiset suojelualueet, jotka sijoittuvat sekä yksityis- että valtion maille			1	2240	
Suojeluun	Tyyppi	Päämaankäyttö	Kpl		Pinta-ala (ha)	Lisätietoja

¹ SPA = Special Protection Area = lintudirektiivin nojalla muodostettavat erityiset suojelualueet; SCI = Sites of Community Importance = luontodirektiivin nojalla nimettävät, yhteisön tärkeinä pitämät alueet, joista muodostetaan SAC = Special Area of Conservation = luontodirektiivin nojalla muodostettava erityisten suojelutoimien alue.

varatut valti- on alueet		töluokka			
Muut suun- nittelualuee- seen kuulu- vat kohteet	Nimi, tyyppi	Päämaankäyt- töluokka	Kpl	Pinta-ala (ha)	Lisätietoja
	Natura 2000 -alue	232	1	220	Toteutetaan maankäyttö- ja rakennuslailla

Kansainväliset sitoumukset ja suojeluohjelmat		
Alue	Tyyppi	Lisätietoja
Tulliniemi	Ramsar	Kansainvälisesti merkittävät kosteikot -verkosto
Tulliniemi	BSPA	Helcomin Itämeren suojelualueet
Tulliniemi	LTER	Läntisen Suomenlahden pitkäaikaisen ekologisen tutkimuksen verkosto
Hangon läntinen saaristo	IBA	Kansainvälisesti tärkeät lintualueet -verkosto
Bengtsår	Lehtojen suoje- luohjelma-alue	Valtioneuvoston periaatepäätös 13.4.1989
Saamelaisten kotiseutualueet		
Suunnittelualue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella		Lisätietoja
☐ Osittain	☐ Kokonaan	

Kaavoitus ja muu maankäytön suunnittelu			
Kaava tai suunnitelma	Hyväksymis- vuosi	Kattavuus	Suunnittelualuetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Asemakaava	1970	Sisältyy osittain (Tulliniemen linnustonsuojelualue)	luonnonsuojelualue, puistoalue
Yleiskaava	1987	Sisältyy osittain (Tulliniemen linnustonsuojelualue)	
Yleiskaava	2012	Sisältyy osittain (Tulliniemen linnustonsuojelualue)	Luonnonsuojelualue, luonnonsuojelualue jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta.
Maakuntakaava	2006	Sisältyy kokonaan (Tulli- niemen linnustonsuojelu- alue, Bengtsår)	Natura 2000, luonnonsuojelualue, virkistysalue, kulttuuriympäristö (Tulliniemen linnustonsuojelualue), Natura 2000, luonnonsuojelualue (Bengtsår)
Maakuntakaava, I vaihekaava		Sisältyy kokonaan (Tulli- niemen linnustonsuojelu- alue)	Valmistelu aloitettu
Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan Natura 2000 –verkoston hoidon ja käytön yleis- suunnitelma	2007	Sisältyy kokonaan (Tulli- niemen linnustonsuojelu- alue)	Olemassa olevat alueen osa-alueiden hoito- ja käyttösuunnitelmat päivitetään. Val- tion alueet tulisi yhdistää yhdeksi suojelualueeksi.
Hangon Tulliniemen ja sitä ympäröivän alueen hoito- ja käyttösuunnitelma	1995	Sisältyy kokonaan (Tulli- niemen linnustonsuojelu- alue)	Liikkumisrajoitukset, luonnonsuojelualueen rajojen tarkistus, rauhoitusmääräykset, luonnonhoidolliset toimenpiteet, polkuverkosto ja opasteet.

Bengtsårin tammilehdon hoito- ja käyttösuunnitelma	1993	Sisältyy kokonaan (Bengtsårin lehto)	Luonnonhoito, leiritoiminta, luonto-opastus
Metsähallituksen suunnitelma	Hyväksymisvuosi	Kattavuus	Suunnittelualuetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Uddskatanin luonnonsuojelun hoito- ja käyttösuunnitelma	1993	Uddskatanin luonnonsuojelun alue	Luonnonhoitokohteet osa-alueittain, kulttuuriperintökohteet, palveluvarustus
Uddskatanin luonnonsuojelun niittyjen ja kotojen hoitosuunnitelma	2003	Uddskatanin luonnonsuojelun alue	Kotojen ja niittyjen hoitotoimenpiteet
Luonnonvarasuunnitelma	2007	Valtion alueet	Metsähallituksen alueet luontopalveluiden hallinnassa.
Kytkeytyneisyystarkastelu			
Tulliniemen linnustonsuojelualue kuuluu Hangon kansalliseen kaupunkipuistoon (perustettu vuonna 2008). Kuuluu osana läntisen Suomenlahden pitkäaikaisen ekologisen tutkimuksen verkostoon. Osa merialueiden suojeluverkostoa, jossa lännessä Saaristomeren kansallispuisto ja idässä Tammisaaren saariston kansallispuisto sekä Tvärminnen luonnonsuojelualueet. Tulliniemen alue on osa Suomenlahden kautta muuttavien lintujen kannalta tärkeää levähdysalueverkostoa.			

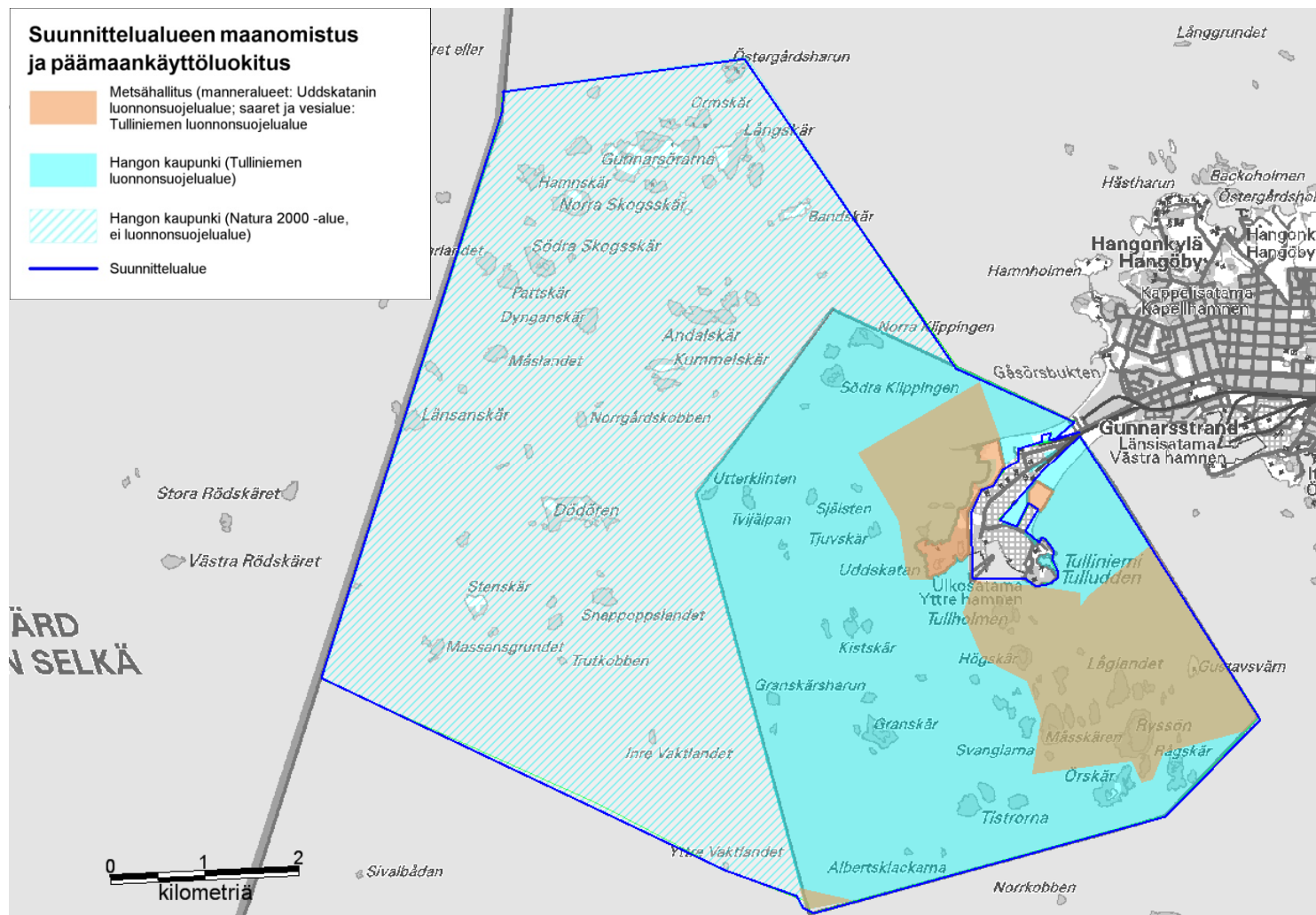
Edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuminen
Pääosin toteutunut. Vapaampaa kulkua Uddskatanille tai Tulliniemeen ei ole toteutettu, vaikka se on käsitelty jo aikaisemmissa suunnitelmissa.
Suunnittelun yleiskuvaus
Tulliniemi sijaitsee Suomen mantereeseen eteläisimmässä kärjessä Hangon kaupungin alueella. Alueeseen kuuluu lisäksi saaria ja luotoja, jotka muodostavat maisemallisesti ja luonnonsuojellisesti arvokkaan kokonaisuuden. Tulliniemen linnustonsuojelualueen ytimen muodostaa Tulliniemen ja Uddskatanin luonnonsuojelualueet. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi alueen tekee Hauensuolen kivipiirrosalue, joka on ehdolla UNESCO:n maailmanperintökohteeksi, sekä Gustavsvärnin linnakesaari. Alue on kokonaisuudessaan lisäksi osa Hangon kansallisesta kaupunkipuistosta. Tulliniemen luonnonsuojelualueen länsipuolella alueeseen kuuluvalla alueella on useita ulkosaaristovyöhykkeelle ominaisia saaria ja luotoja. Alueella tai sen välittömässä läheisyydessä on meriväyliä ja satamatoimintaa, joita voidaan ylläpitää ja käyttää Natura-alueen suojelua vaarantamatta. Bengtsårin lehto sijaitsee Hangon niemen pohjoispuolella ja siihen kuuluu jalopuumetsiköitä, lehtoja, kangasmaiden talousmetsiä sekä laidunmaita ja entisiä peltoja. Alueen pesimälinnusto edustaa Uudenmaan parhaimpien lehtoalueiden tasoa. Bengtsår on Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen leirisaari jossa käy noin 2000 kävijää ja yöpymisvuorokausia vuodessa on noin 10 000.

Kuva 1. Suunnittelualueen päämaankäyttöluokat. Suunnittelualue sijaitsee Hangon niemellä, Länsi-Uudellamaalla.

(© Metsähallitus 2012, © Suomen ympäristökeskus 2012, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/12)

Kuva 2. Tulliniemen linnustonsuojelualueen päämaankäyttöluokat sekä yksityiset alueet. Uddskatanin ja Tulliniemen mantereella Metsähallituksen hallinnassa olevat alueet kuuluvat Uddskatanin luonnonsuojelualueeseen. Metsähallituksen hallinnassa olevat saaret ja vesialue kuuluvat Tulliniemen luonnonsuojelualueeseen, joka on yksityinen luonnonsuojelualue. Siitä suurin osa kuuluu Hangon kaupungille.

(© Metsähallitus 2012, © Suomen ympäristökeskus 2012, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/12)

Suunnittelualueen maanomistus ja päämaankäyttöluokitus

- Yksityinen luonnonsuojelualue
- Helsingin kaupungin omistama

Kuva 3. Bengtsårin lehdon päämaankäyttö ja omistus.

© Metsähallitus 2012, © Suomen ympäristökeskus 2012, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/12

2 Perustamistarkoitus

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	
Selite	Lomakkeella esitetään suunnittelualueeseen kuuluvien suojelualueiden ja -ohjelmakohteiden perustamistarkoitus sekä tiettyjen suunnittelualuetta koskevien kansainvälisten sopimusten tavoitteet. Perustamissääöksessä tai suojeluohjelmassa määritelty suojelualueen perustamistarkoitus on pohjana suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittelylle. Perustamistarkoitus vaikuttaa osaltaan myös suunnittelualueen vision määrittelyyn sekä kehittämistavoitteiden asettamiseen (ks. pääluku II). Suojeluohjelmakohteilla, joita ei vielä ole perustettu luonnonsuojelualueiksi, suojelun tarkoitus on määritelty ao. suojeluohjelmassa. Suojelualueisiin kohdistuvia tavoitteita sisältyy mm. kosteikkojen suojelua koskevaan Ramsarin sopimukseen.	
Suunnittelualueen tai sen osan nimi	Perustamissäädös, suojeluohjelma tai -sopimus	Alueen suojelutarkoitus
Tulliniemen luonnon-suojelualue	Lääninhallituksen päätös 541/1933, 10037/1939, 9616/1956, 2508/1969, 643/1990, 232/1992, Uudenmaan ympäristökeskus LUO 1364/2000	Linnuston ja riistan suojelu.
Uddskatanin luonnon-suojelualue	Asetus 1300/89	Suomenlahden rannikon ja Salpausselkien yhdessä muovaaman luonnon sekä siihen kuuluvien kasvi- ja eläinlajien elinympäristöjen suojelemiseksi sekä ympäristöntutkimusta varten ja luonnonharrastuksen edistämiseksi.
Bengtsårin lehto	YSA013509 (Uudenmaan ympäristökeskus LUO107/1995)	Valtakunnallisesti arvokkaan tammivaltaisen lehtokokonaisuuden suojeleminen sekä kulttuurimaiseman ja -lajiston suojeleminen.
Yhteenveto		
Erityisesti linnuston, saaristoluonnon sekä lehtojen suojeluun perustettuja alueita.		

3 Osallistaminen

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	
Selite	Kansalaisten ja sidosryhmien kuuleminen suunnittelussa on Metsähallituksen ja ympäristöhallinnon toimintatapa. Osallistamisen tavoitteena on: saada luonnonsuojeluun liittyville tavoitteille ja toiminnalle yleinen hyväksyntä, vähentää ristiriitoja Metsähallituksen ja eturyhmien välillä sekä eri eturyhmien kesken, saada mahdollisimman paljon tietoa, taitoa ja näkemyksiä ratkaisuille pohjaksi, saada yhteistyötahot sitoutumaan suunnitelman tavoitteisiin ja keskeisiin ratkaisuihin sekä luoda pysyvä yhteistyö alueen eri toimijoiden kesken.	
Kohdennettu osallistaminen	Osallistetut tahot	Nimetty edustaja
	Hallinto ja viranomaistahot	
Yhteistyöryhmä	Hangon kaupunki	Sten Öhman, Saija Kajala, Heli Vauhkonen, Kukka-Maaria Luukkonen, Jukka Takala
Yhteistyöryhmä	Helsingin kaupunki	Tuuli Ylikotila, Markus Holstein
Yhteistyöryhmä	Uudenmaan ELY-keskus	Kirsi Hellas
Yhteistyöryhmä	Museovirasto	Päivi Maaranen, Satu Mikkonen-Hirvonen
Yhteistyöryhmä	Hangon museo	Marketta Wall, Laura Andersson
Yhteistyöryhmä	Hangon satama	Björn Peltonen
Yhteistyöryhmä	Suomenlahden merivartiosto/Hangon merivartioasema	Esko Johansson, Lars Blomqvist
	Järjestöt ja ryhmät	
Yhteistyöryhmä	Hangon kalastusalue	Leif Sjöstrand
Yhteistyöryhmä	Hangöudds segelsällskap	Mikael Kilpi, Kim Danielsson
Yhteistyöryhmä	Hangöudds skärgårds jaktförening	Juha Kuittinen, Ari Kollanus
Yhteistyöryhmä	Helsingin seudun lintutieteellinen yhdistys ry – Tringa	Aleksi Lehtikainen, Karmo Mikkola
Yhteistyöryhmä	Suomen majakkaseura	Antti Voipio, Jari Pirppu
Yhteistyöryhmä	Hangon ympäristöyhdistys	Johannes Runeberg, Astrid Lindström

		Yritykset		
Yhteistyöryhmä		Suomen vapaa-satama Oy (Jukka Ryky, Annika Welandner)		
Lisätietoja				
Myös muita asiantuntijoita on tarvittaessa kutsuttu kokouksiin.				
Yksityisten maanomistajien osallistaminen (Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisalueet)				
Hangon ja Helsingin kaupungit yhteistyössä mukana.				
Avoimet osallistamistilaisuudet		Paikka	Pvm	Osallistujat (lkm)
Hangon kantakaupungin yleiskaavaluonnoksen esittelytilaisuuden yhteydessä		Hanko	3.11.2009	n. 45
Osallistujat yhteensä				
Pyydetyt lausunnot (kpl)		Saadut lausunnot (kpl)		Lausuntoyhteenveto on suunnitelman liitteessä 5.
Lisätietoja				
Hoito- ja käyttösuunnitelmasta keskusteltu seuraavissa yhteyksissä: Hangon kaupungin tekninen ja ympäristölautakunnan kokouksessa, Helsingin kaupungin rakennusviraston viheryksikön kanssa, Helsingin Seudun Lintutieteellisen yhdistys r.y.:n Tringa kanssa, YH Novian kanssa, Hangöudds skärgårdsjaktförening kanssa, Suomen majakkaseura ry:n kanssa ja Hangon ympäristöyhdistys r.y.:n kanssa. Lisäksi on pidetty noin viisi palaveria Hangon kaupungin edustajien kanssa.				
Osallistamisen vaikutus suunnitelmaan				
Tarkennettua tietoa alueen luontoarvoista, käyntikohteista, metsästys- ja kalastuskäytännöistä sekä satamien toiminnasta. Tietoja hyödynnettiin mm. vyöhykealuejaossa sekä virkistyskäytön suunnittelussa.				

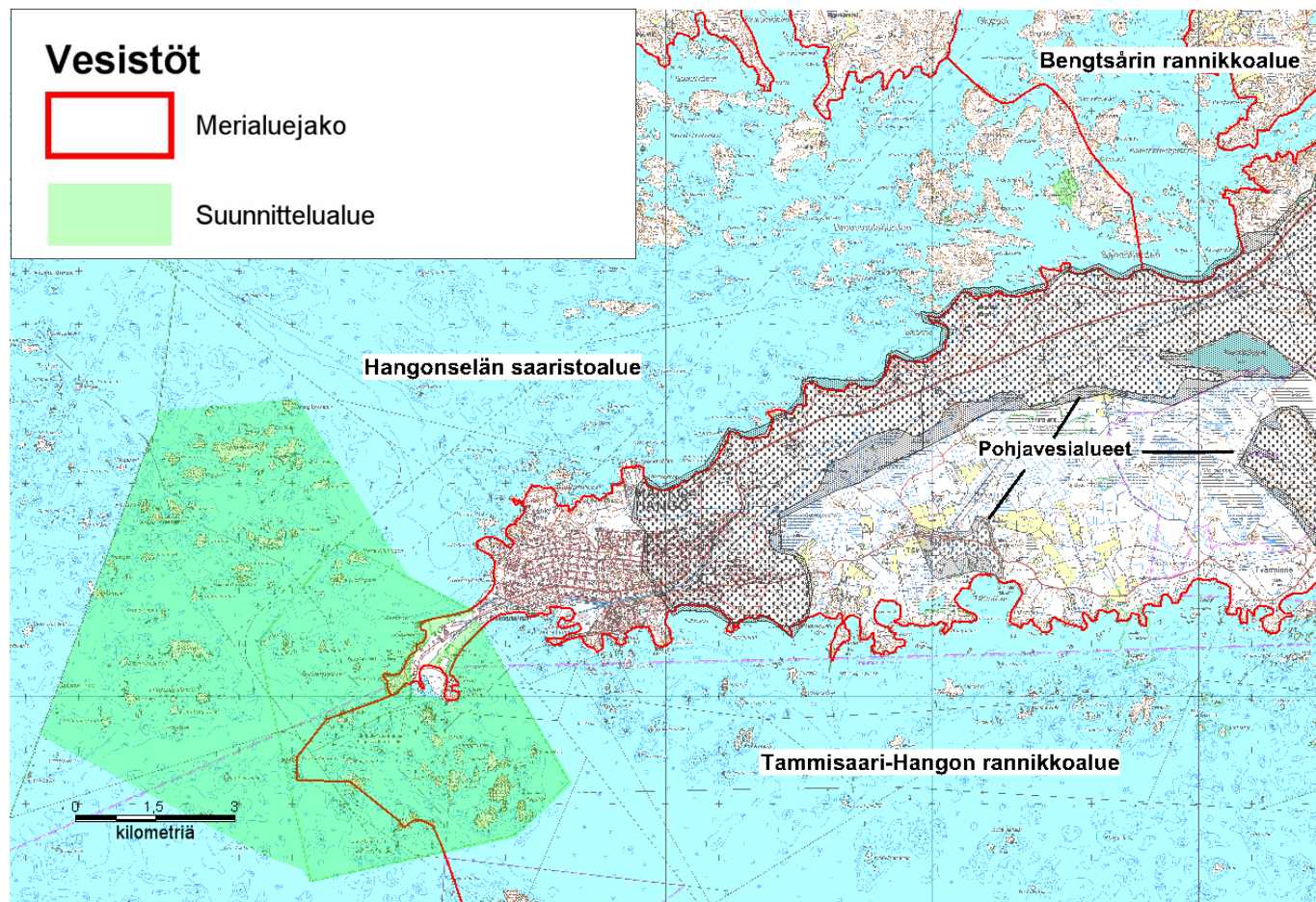
4 Vesistöt ja merialueet

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu	Kartta	☒			
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen veden laatua ja lintuvesiluonnetta makean veden ja merialueiden osalta. Laatuluokka kuvaa pintavesien ekologista tilaa ja lintuvesipisteet (ESA-pisteytys) kohteen lintuvesiarvoa. Lomakkeeseen liittyy kartta, joka kuvaa alueen vesistöjä ja vesistöaluejakoa					
Yleiskuvaus	Suunnittelualue sijaitsee Saaristomeren ja Suomenlahden rajalla. Tämän takia alue on monellakin tavalla ainutlaatuinen. Hangon niemi muodostaa kynnyksen, jonka itäpuolella suolapitoisuus vähenee ja vedenalainen lajisto muuttuu. Vesistön rehevöityminen on muuttanut/suuri uhka koko ekosysteemille.					
Järvet, virtavedet ja pohjavesialueet						
Järvet	Suojeluperuste (rekisterissä)	Vesimuodostuma	Lintuvesipisteet (ESA)	Laatuluokka		
Ei järviä						
Virtavedet						
Pohjavesialueet						
Lähimmät pohjavesialueet Hangon kaupungin itäpuolella						
Lisätietoja						
Merialueet						
Nimi	Helcom-luokka ²	BSPA-luokka ³	Suojeluperuste (rekisterissä)	Vesimuodostuma	Lintuvesipisteet (ESA)	Laatuluokka
Tulliniemen linnustonsuojelualue	Ei määriteltä	Ei määriteltä	Luontotyytit	Hangonselän saaristoalue (kuuluu Saaristomereen), Tammisaari-Hangon saaristoalue (kuuluu Suomenlahteen)	ei laskettu	Tyydyttävä
Lisätietoja						
Pintavesien ekolohinen tila alueella on luokiteltu tyydyttäväksi (Uudenmaan ELY-keskus).						
Yhteenveto						

² Helcom-luokka = Itämeren vesialueiden laatuluokitus, jonka kriteeristö on kehitteillä ja täsmentyy vuoden 2010 aikana.

³ BSPA = Baltic Sea Protection Area (Helcomin ylläpitämä Itämeren suojelualueiden tietokanta). Kehitteillä olevan kriteeristön mukainen luokitus.

Alue sijaitsee kolmen merialueen rajalla; Saaristomeren itäosissa ja Suomenlahden länsiosissa sekä Pohjois-Itämeren pohjoisreunalla. Tammisaari-Hangon rannikkoalue kuuluu Suomenlahteen ja Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueeseen, Hangonselän saaristoalue taas Saaristomereen ja Kokemäenjoen-Selkämeren-Saaristomeren vesienhoitoalueeseen.

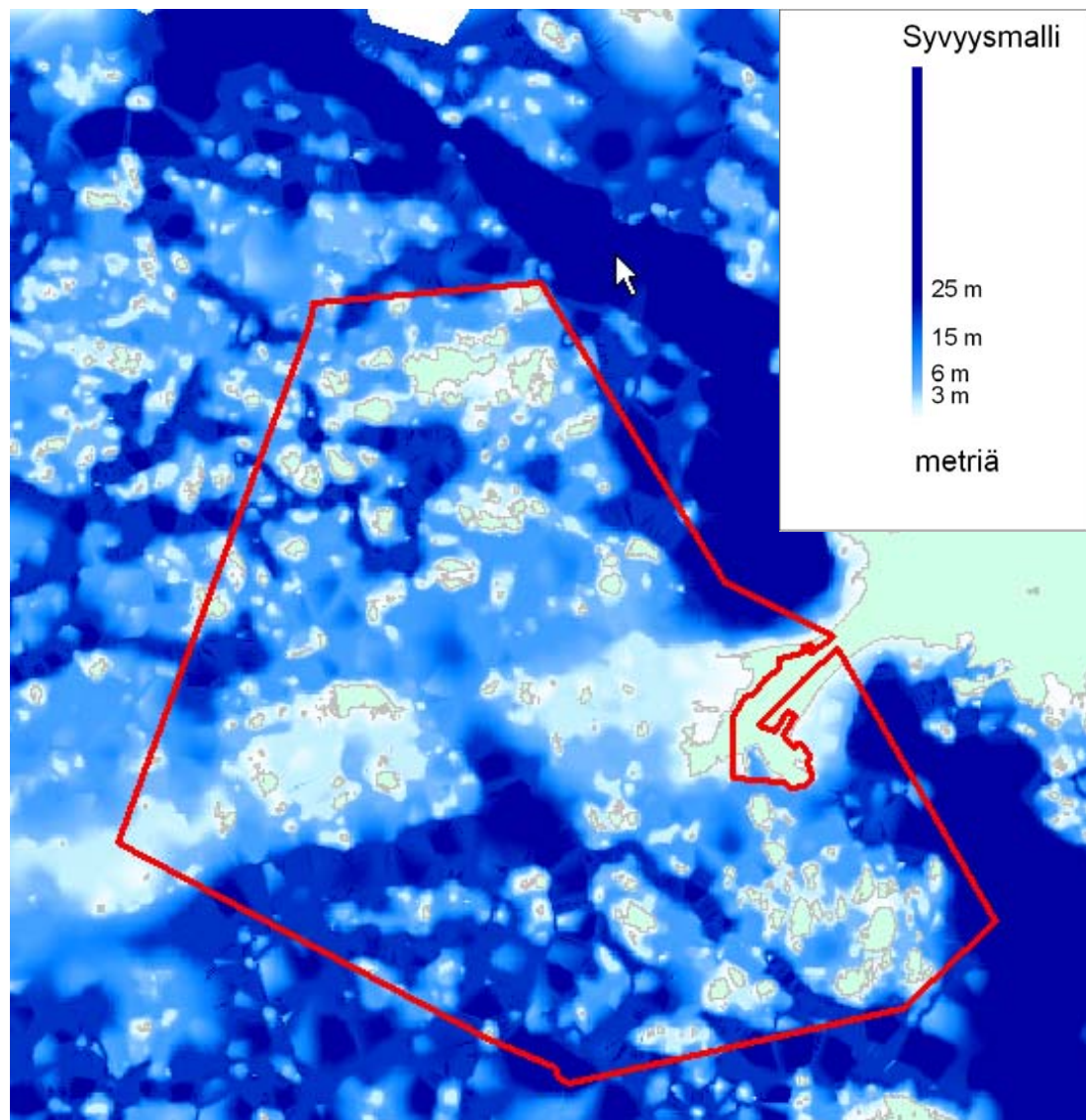

Kuva 4. Alueen vesistöt, valuma-alueet ja pohjavesialueet.

© Metsähallitus 2012, © Suomen ympäristökeskus 2012, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/12.

5 Geologia

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu	Kartta	☒	
Selite	Lomakkeella esitetään suunnittelualueen keskeiset geologiset piirteet: kallioperään, maaperään ja geomorfologiaan liittyvät tiedot.			
Kallioperä	Suunnittelualue koostuu ikivanhasta, prekambrisesta kallioperästä, jota peittää geologisessa mielessä hyvin nuori Salpausselän reunamoorenimuodostuma. Yleisilmeeltään alue on siis varsin karun oloinen yhdistelmä kallioita, moreenimaita ja hiekkakankaita. Paikoitellen kallioperässä esiintyy kuitenkin kalkkijuotteja, jotka parantavat maaperää ja rikastuttavat kasvillisuutta. Samaan tapaan vaikuttavat simpukkakalkki-esiintymät. Uddskatan on luokiteltu arvokkaaksi kallioalueeksi.			
Maaperä	Salpausselän vaikutuksen takia maaperä on laajasti hiekkaperäinen. Uddskatan ja varsinainen Tulliniemi sen sijaan ovat kallioisia, kuten enemmistö alueen saarista ja luodoista. Tulliniemen kaupungin puoleinen osa on tärkein erilaisten dyynityyppien edustaja, jossa esiintyy dyynisukcession eri vaiheita valkeista dyyneistä ja harmaista dyyneistä / alkiovaiheen dyyneistä metsäisiin dyyneihin. Harjumuodostumat jatkuvat vedenalaisina särkinä ja riuttoina. Karuhkosta yleisilmeestä huolimatta lehtomaata löytyy alavilta paikoilta kuten kallioiden välisistä laaksoista ja moreenipainanteista, joihin on kertynyt meren tuomaa levää sekä hienoaineksisia maalajitteita.			
Geomorfologia	Korkeuserot ovat suhteellisen pieniä, mutta maisema on topografialtaan vaihtelevaa ja alueen luodot ja saaret tyypillisesti melko korkeita ja kallioisia. Vedet ovat pääasiassa melko matalia.			
Lisätietoja				
Yhteenveto				
Alueen geologiset arvot ovat suuret etenkin alueen erityyppisten dyynien ansiosta sekä meren rantaa muokkaavien prosessien (kivien pyöristyminen, maa-ainesten lajittuminen, rantaniittyjen pysyminen avoimina jäiden vuoksi jne) ja maankohoamisen vuoksi (3-4- mm/vuosi).				

Kuva 5. Tulliniemen linnustonsuojelualan syvyyskartta.

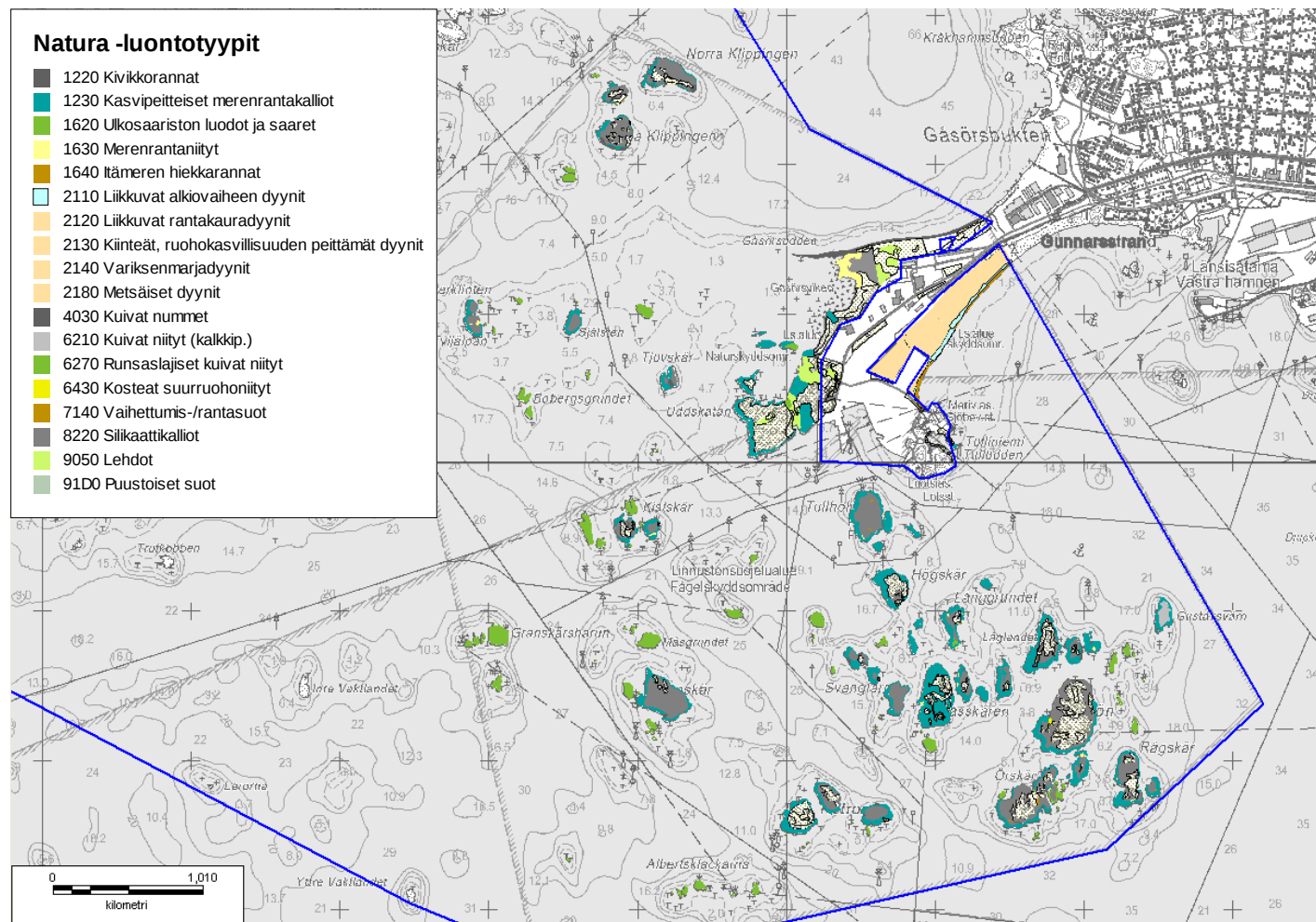
© Metsähallitus 2012, © Suomen ympäristökeskus 2012, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/12.

6A Natura 2000 -luontotyypit

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu			Kartta	☒ ☒	Luontotyypit Luontotyyppien edustavuus					
Selite	Lomakkeella kuvataan koko suunnittelualueen Natura 2000 -luontotyypit, niiden pinta-alat ja edustavuudet. Edustavuus -käsitteellä tarkoitetaan tässä yhteen- vetoa Natura-tietolomakkeiden edustavuus ja luonnontilaisuus -tiedoista. Edustavuus ilmentää, miten "tyypillisenä" luontotyyppi alueella on, ja siihen vaikutta- vat mm. luontotyypin rakenne, toiminta ja ennallistamismahdollisuudet. Lomakkeella tarkastellaan myös suunnittelualueen asemaa suojelualueverkostossa ja kytkeytyneisyyttä muihin verkoston kohteisiin. Natura-aluekohtaiset luontotyyppitiedot esitetään liitteessä 3.										
Luontotyypit				Luontotyyppien edustavuus luokittain (ha), luontotyypit I ja II ⁴							
Koodi	Luontotyyppi * = ensisijaisen tärkeänä pidetty Natura 2000 -luontotyyppi	Pinta-ala, luon- totyyppi I (ha)	Pinta-ala, luon- totyyppi II (ha)	Erinomainen		Hyvä		Merkittävä		Ei merkittävä	
				LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II
1110	Vedenalaiset hiekkasärkät (T=Tulliniemi)										
1150	Rannikon laguunit* (B=Bengtsår)	0,2						0,2			
1170	Riutat (T)										
1220	Kivikkorannat (T)	3,8	0,5	1,1		1,3	0,2	0,4	0,3	1,1	
1230	Kasvipeitteiset merenrantakalliot (T, B)	45,9	14,1	25,8	3,1	5,2	4,1	10,8	3,7	4,1	3,3
1620	Ulkosaariston luodot ja saaret (T)	16,1				2,5		9,7		4	
1630	Merenrantaniityt* (T)	2,6	0,02	0,1		0,2	0,02	2		0,3	
1640	Itämeren hiekkarannat (T)	1,4		0,7		0,7					
2110	Liikkuvat alkiovaiheen dyynit (T)	2,1		0,2		1,9					
2120	Liikkuvat rantakauradyynit ("valkoiset dyynit") (T)	3,3				3,1		0,2			
2130	Kiinteät, ruohokasvillisuuden peittämät dyynit ("harmaat dyynit")* (T)	8,4				4,4		4			
2140	Variksenmarjadyynit* (T)	1,1						1,1			
2180	Metsäiset dyynit (T)	6,4				1,9		4,5			
4030	Kuivat nummet (T)	0,1						0,1			
6210	Kuivat niityt ja pensaikot kalkkipitoisella alustalla (tärkeät orkidea-alueet)* (T)	0,9				0,9					
6270	Runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt* (T)	0,6				0,6					

⁴ Luontotyyppi II esiintyy päällekkäisenä luontotyypin I kanssa.

6430	Kosteat suurruohoniityt (T)	0,1				0,1					
7140	Vaihtumissuot ja rantasuot (T)	0,2	0,04					0,1	0,04	0,1	
8220	Silikaattikalliot (T, B)	38,5	0,2			3,3		26,3	0,2	9,0	
9010	Luonnonmetsät* (B)	0,2								0,2	
9020	Jalopuumetsät* (B)	4,8				3,1		0,3		1,4	
9050	Lehdot (T, B)	10,5				5,1		3,6		1,5	
9070	Hakamaat ja kaskilaitumet (T)	2,5								2,5	
9190	Vanhat tammimetsät (B)										
91D0	Puustoiset suot* (T)	0,3		0,1		0,1		0,1			
Luontotyyppien pinta-ala yhteensä (ha)		149,9	14,9	28	3,1	34,7	4,3	63,3	4,2	24,2	3,3
Luontotyyppien osuus suunnittelualueesta (%)		4,8 %									
		Pinta-ala (ha)	Lisätietoja								
	Muu kuin Natura-luontotyyppi	348,0	Natura 2000 –aluekohtaiset tiedot ovat liitteessä 3. Luontotyypit on kartoitettu vuosina 2003-2010 sekä Metsähallituksen että yksityisten luonnonsuojelualueiden osalta. Vedenalaisia tai muulla kuin luonnonsuojelulla toteutettavia osia ei ole kartoitettu. Joidenkin luontotyyppien osalta pinta-alat voivat tulevaisuudessa tarkentua esim. merenrantakalliot –tyypin suhteen koska luontotyypin tulkinta ja rajauserittelyt ovat muuttuneet vuoden 2003 jälkeen. Tulliniemen linnustonsuojelualueella on 21 Natura 2000 –luontotyyppiä. Näistä kaksi (1110, 1170) ovat sellaisia, jotka mainitaan Natura-tietolomakkeella, mutta ei ole löytynyt maastoinventoinneissa. Kuusi tyyppiä (2180, 4030, 6210, 6430, 7140, 91D0) taas ovat sellaisia että ne ovat löytyneet maastoinventoinneissa, mutta niitä ei mainita tietolomakkeella. Bengtsårin lehdot –alueella on seitsemän Natura 2000-luontotyyppiä. Näistä neljä tyyppiä (1150, 1230, 8220, 9010) ei mainita tietolomakkeella, ja yksi (9190) mainitaan tietolomakkeella, mutta ei ole löytynyt maastoinventoinneissa. Erot maastoinventointien ja Natura-tietolomakkeen välillä johtuvat inventoimattomista alueista (vedenalaiset luontotyypit) sekä muuttuneista luontotyyppitulkinnosta ja maastoinventointien yhteydessä paljastuneista alueista aikaisemmin tuntemattomista luontotyypeistä.								
	Ei inventoitu	1944,2									
Kaikki kuviot yhteensä		2303,5									
Verkostotarkastelu											
Useimmat luontotyypit ovat melko hyvin kytkeytyneitä, mm. ulkosaariston luontotyypit (Saaristomeren Natura 2000 –alue, Tammisaaren ja Hangon itäisen saariston sekä Pohjanpitäjänlahden Natura 2000 -alue) ja jalopuumetsät (pienehköjä jalopuumetsiä Länsi-Uudellamaalla ja Varsinais-Suomen itäosissa). Dyynit ja nummet voidaan sen sijaan arvioida eristyneiksi, Suomenlahden pohjoisrannan ja Saaristomeren geologian takia.											
Yhteenveto											
Suunnittelualueelle on tyypillistä mm. ulkosaaristolle tunnusomaiset Natura-luontotyypit, kuten luodot ja saaret sekä silikaattikalliot ja merenrantaniityt. Valtakunnallisesti ja etenkin Etelä-Suomessa harvinaisimmat luontotyypit ovat erilaiset dyynit, dyynimuodostumat sekä Itämeren hiekkarannat. Myös hemiborealiselle vyöhykkeelle tyypilliset lehdot ja jalopuumetsät ovat varsin merkittävässä roolissa. Perinnemaisemien luontotyypit ovat huonosti kytkeytyneitä. Vedenalaisia luontotyyppijä ei tunneta vielä riittävän hyvin.											

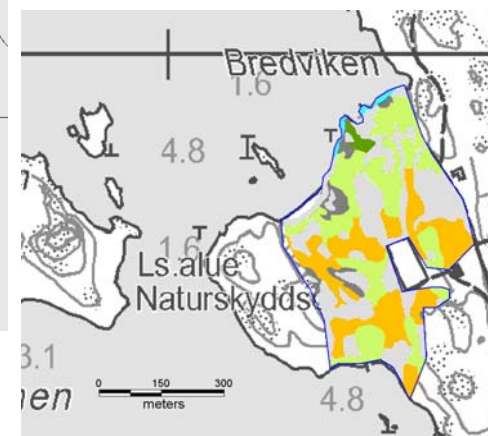

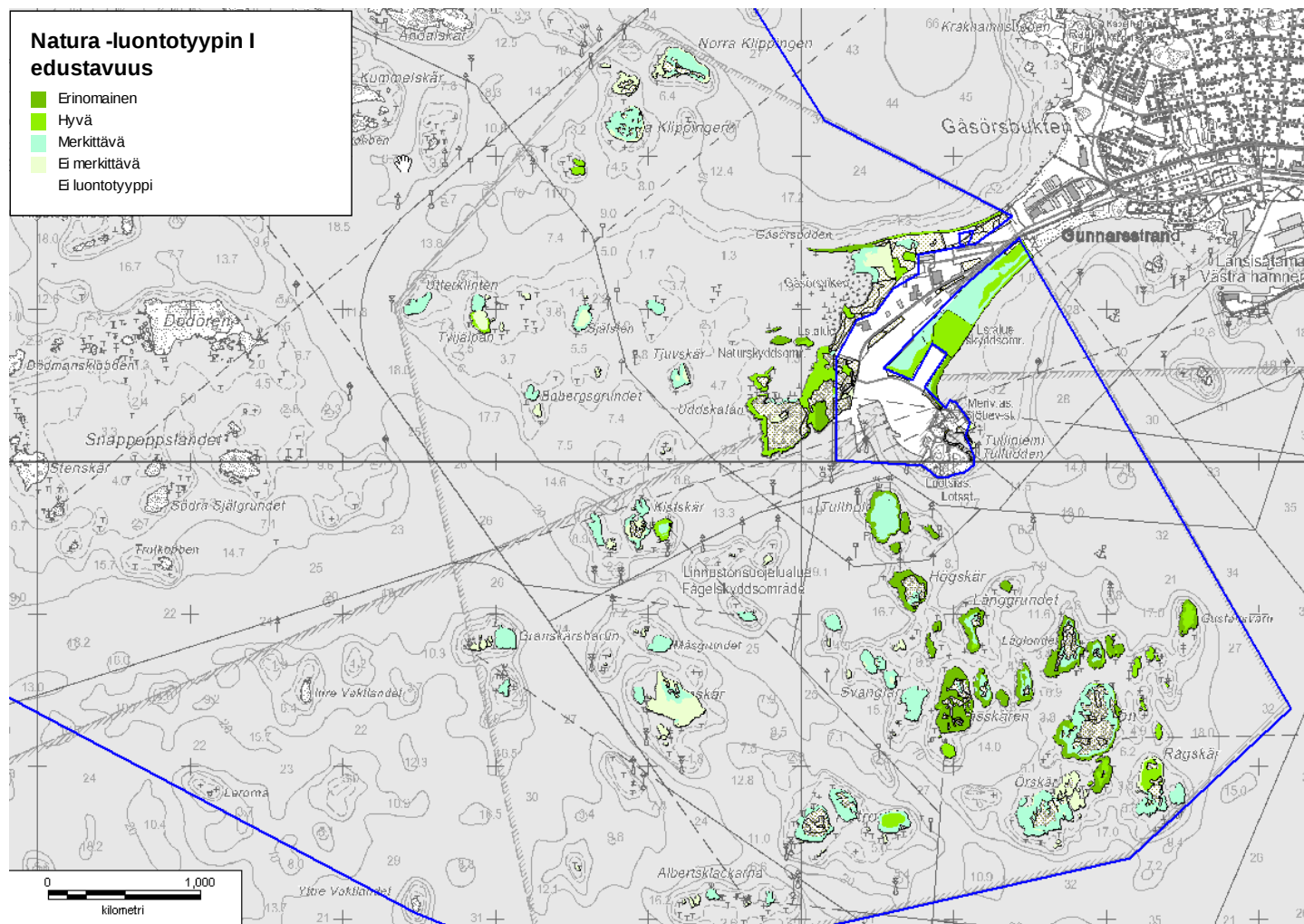
Kuva 6. Natura 2000 -luontotyytit.

© Metsähallitus 2012, © Suomen ympäristökeskus 2012, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/12.

Natura -luontotyytit

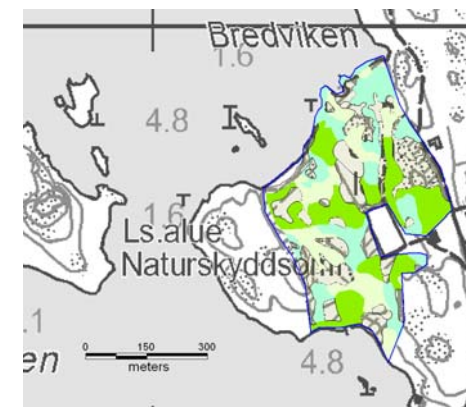
- 1150 Rannikon laguunit
- 1230 Kasvipeitteiset merenrantakalliot
- 8220 Silikaattikalliot
- 9010 Luonnonmetsät
- 9020 Jalopuumetsät
- 9050 Lehdot

Kuva 7. Natura 2000 -luontotyyppien edustavuus.

© Metsähallitus 2012, © Suomen ympäristökeskus 2012, © Kartta-keskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/12.

6B Kansalliset uhanalaiset luontotyypit (LUTU)

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu			Kartta	☐	
Selite	Lomakkeelle kirjataan Suomen luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnin mukaiset luontotyypit, niiden pinta-alat ja prosenttiosuudet. Luokitus perustuu vuosina 2005–2007 toteutettuun tutkimukseen, jonka menetelmät ja tulokset on kuvattu julkaisuissa SY 765 - Suomen luontotyyppien uhanalaisuuden arviointi - menetelmä ja luontotyyppien luokittelu, sekä SY8/2008 - Suomen luontotyyppien uhanalaisuus.					
Koodi	Luontotyyppi	Uhanalaisuusluokka ⁵	Pinta-ala (ha) tai arvio alasta	Osuus alueesta	Kuvaus ja sijainti	
2.1.6	Merijokasyhteisöt	DD	kymmeniä ha		hiekkapohjat	
2.1.8	Näkinpartaisniityt	DD	noin 22 ha		hiekkapohjat, Tulliniemen länsirannan isot lahdet Uddfladan, Gåsörsviken	
2.1.11	Valoisan kerroksen pohja-eläin yhteisöt	VU	hehtaareja		hiekkapohjat	
2.2.2.1	Itämeren hiekkarannat	EN	1,4 ha		Uddskatanin eteläranta	
2.2.2.2	Liikkuvat alkiovaiheen dyynit	EN	2,1 ha		Uddskatanin eteläranta	
2.2.2.3	Liikkuvat rantavehnydyynit	VU	3,3 ha		Uddskatanin eteläranta	
2.2.2.4	Harmaat dyynit	VU	8,3 ha		Uddskatanin eteläranta	
2.2.2.5	Variksenmarjadyynit	VU	1,1 ha		Uddskatanin eteläranta	
2.2.2.7	Metsäiset dyynit	VU	6,5 ha		Uddskatanin eteläranta	
2.2.4.1	Rakkolevävallit	VU	0,4 ha		pitkin rantoja siellä täällä	

⁵ RE = Hävinnyt = Luontotyyppin kaikki esiintymät ovat hävinneet alueelta

CR = Äärimmäisen uhanalainen = Luontotyyppin esiintymiin tai sen keskeisimpiin laadullisiin piirteisiin kohdistuu äärimmäisen suuri välitön uhka hävitä tarkastelualueelta.

EN= Erittäin uhanalainen = Luontotyyppin esiintymiin tai sen keskeisimpiin laadullisiin piirteisiin kohdistuu erittäin suuri uhka lähitulevaisuudessa hävitä tarkastelualueelta.

VU = Vaarantunut = Luontotyyppin esiintymiin tai sen keskeisimpiin laadullisiin piirteisiin kohdistuu suuri uhka keskipitkällä aikavälillä hävitä tarkastelualueelta.

NT = Silmällä pidettävä = Luontotyyppin esiintymät ovat taantuneet, mutta se ei täytä vaarantuneen kriteereitä tai se on niin harvinainen, että jo satunnaistekijöiden voidaan ajatella uhkaavan sen säilymistä.

LC = Luontotyyppi ei kuulu edellä esitettyihin luokkiin eikä sen esiintymiin ja niiden keskeisimpiin laadullisiin piirteisiin kohdistu keskipitkällä aikavälillä merkittävää uhkaa hävitä tarkastelualueelta.

DD = Puutteellisesti tunnettu = Luontotyyppiä koskevat tiedot eivät riitä kriteerien mukaisen arvion tekemiseen.

2.2.5.6	Rannikon kosteat terva- ja harmaaleppä-lehdot	NT	noin 0,5 ha		Uddskatanin pohjoisrannan rantametsät
2.2.5.7	Rannikon tuoreet terva- ja harmaaleppä-lehdot	NT	noin 3 ha		Uddskatanin pohjoisrannan metsät + saarilla paikoin
2.2.5.19	Rannikon karukkokankaan männiköt	CR	noin 2 ha		Uddskatanin pohjoisrannan metsissä paikoin
2.2.5.20	Rannikon karukkokankaan koivikot	NT	noin 2,5 ha		Tulliniemen luonnonsuojelualueella saarten kallioisten lakiosien metsiä
2.2.6.1	Fladat	VU	noin 7,8 ha		Uddfladan
2.2.6.4	Merenrantojen kalliolammikot	NT	noin 0,3 ha		pitkin kallioisten saarten rantoja
2.2.7.1	Itämeren dyynisarjat	EN	22,3 ha		Tulliniemen eteläranta
2.2.7.5	Lintuluodot ja kalliot	NT	muutama kymmenen ha		Tulliniemen saaristo
4.1.4.4	Muurainkorvet	VU	0,2 ha		Paikoin saarten lakiosissa kalliopainanteihin kehittyneitä koivuvaltaisia, geologisesti nuoria soita. Muistuttavat muurainkorpia.
5.1.1	Jalopuulehdot (alla olevat jalopuulehtojen alatyypit sisältyvät tähän)	EN	noin 3,5 ha		Bengtsår
5.1.1.1	Lehmuslehdot	EN	0,2 ha		Bengtsår
5.1.1.3	Tammilehdot	CR	5,9 ha		Bengtsår
5.1.1.4	Saarnilehdot	EN	0,8 ha		Bengtsår
5.1.1.5	Vaahteralehdot	EN	0,7 ha		Bengtsår
5.1.2	Kuivat keskiravinteiset lehdot	EN	0,39 ha		Bengtsår
5.1.4	Tuoreet keskiravinteiset lehdot	VU	6,1 ha		Bengtsår
5.1.5	Tuoreet runsasravinteiset lehdot	CR	0,8 ha		Bengtsår
5.1.6	Kosteat keskiravinteiset lehdot	NT	0,41 ha		Bengtsår
6.1.11	Keskiravinteiset merenrantakalliot	NT	7,6 ha		Tulliniemen luonnonsuojelualue
6.1.14	Keskiravinteiset avoimet laakeat kalliot	NT	12,1 ha		Tulliniemen luonnonsuojelualue

7.1.3	Varpunummet	CR	2,7 ha		Tulliniemen luonnonsuojelualue
7.3	Kedot	CR	0,76 ha		Tulliniemen luonnonsuojelualue, osa ehkä kalkkivaikutteisia (kuorisora)
7.4	Tuoreet niityt	CR	1,75 ha		Bengtsår ja Tulliniemi
7.7	Merenrantaniityt (alla olevat merenrantaniityjen alatyypit sisältyvät tähän)	CR	1,8 ha		Bengtsårin ja Tulliniemen luonnonsuojelualueen rannat
7.7.4	Matalakasvuiset vihvilä-, heinä- ja sara-	CR	0,5 ha		Tulliniemen luonnonsuojelualue saarten rannat ja Uddskatanin laidunalueen ranta osin
7.7.5	Korkeakasvuiset merenrantaniityt	EN	1,3 ha		Tulliniemen luonnonsuojelualue saarten rannat ja Uddskatanin laidunalueen ranta osin sekä Bengtsårin pohjoisranta
7.11.4	Havupuuhaat	CR	2,5 ha		Uddskatanin laitumen "hakamainen" osuus
Uhanalaiset luontotyytit yhteensä			noin 200 ha		
Verkostotarkastelu					
Yhteenveto					
Uhanalaiset luontotyytit pitää osin kartoittaa uudestaan, koska arvio ei ollut valmis aiempaa inventointia tehtäessä.					

7 Lajisto

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu				Kartta		
Selite	Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueen keskeisistä lajistoarvoista sekä tuoda esiin lajiston piirteitä, jotka on huomioitava alueen hoidon ja käytön suunnittelussa. Sama laji voi sisältyä useampaan luokitukseen: esimerkiksi useat uhanalaiset lajit ovat myös direktiivilajeja. Kaikissa lajiryhmissä yksikkönä on ryhmään kuuluvien, alueella esiintyvien lajien kpl-määrä. Natura-aluekohtaiset tarkemmat tiedot lajeista esitetään liitteessä 4.						
Luokitus	Linnut	Muut selkärangattomat	Selkärangattomat	Putkilokasvit	Itiökasvit	Sienet	
Erityisesti suojeltavat lajit	4		8	1			
Muut uhanalaiset lajit	5		14	1			
Silmälläpidettävät lajit	3		5	1	1		
Alueellisesti uhanalaiset lajit	3						
Lajit, joiden suojelemiseksi osoitetaan Natura-alueita (luontodirektiivin liite II, lintudirektiivin liite I)	8 +18 muuttolintulajia						
Lajit, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua, ja joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty (luontodirektiivin liite IV)							
Vierasperäiset tai haitallisesti runsastuneet lajit		minkki, supikoira		kurturuusu, tertuselja, siperianhernepensas			
Lajistotietoa							
Tässä esitetään ainoastaan Natura-tietolomakkeella mainittujen lajien lukumäärä. Kattavampi luettelo lähinnä linnuista löytyy liitteessä 4, jossa lisäksi luetellaan 34 muuta lintudirektiivin liitteen I lintulajia, 19 uhanalaista lajia sekä 17 silmällä pidettäväksi luokiteltua lajia. Myös muista lajiryhmistä (mm. nisäkkäät, putkilokasvit, perhoset ja muut selkärangattomat) on kerätty tietoja yksittäisten tutkijoiden ja tutkijayhteisöiden kautta. Linnuston osalta pesivä Tulliniemen saaristolinnusto on monipuolinen ja arvokas. Tulliniemi ja Uddskatan muodostavat myös erittäin tärkeä läpimuuttoalueen, ja osa lajeista myös levähtää alueella. Lepakoiden osalta Uddskatanilla on merkitystä myös muuttoalueena (Nina Hagner-Wahlstén suullinen kommentti).							

8 Kulttuuriperintö

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu	Kartta	☐	
Selite	Kulttuuriperinnön nykytilakuvaus käsittää suunnittelualueen maisema-arvojen sekä rakennusperinnön ja arkeologisten kohteiden kuvauksen. Kuvauksen tavoitteena on tunnistaa suunnittelualueen keskeiset kulttuuriperintöarvot.			
Maisema				
Nimi	Kpl	Luokitus		
		Maailmanperintökohde		
Hangon kansallinen kaupunkipuisto	1	Kansallinen kaupunkipuisto		
		Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue		
Hankoniemen sotahistorian kohteet, Hauensuolen kalliopiirosalue	2	Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö		
		Maakunnallisesti merkittävä maisema		
		Luonnonsuojelulain mukainen maisema-alue		
		Muu merkittävä maisema		
Lisätietoja				
Rakennusperintö				
Nimi	Kpl	Luokitus		
Gustavsvärnin linnake	1	Valtakunnallisesti arvokas rakennus tai rakennusryhmä		
		Maakunnallisesti merkittävä rakennus tai rakennusryhmä		
		Muu merkittävä rakennus tai rakennusryhmä		
Lisätietoja				
Arkeologiset kohteet				

Luokitus	Asuinpaikat	Hautapaikat	Puolustus- varustukset	Kulttipaikat	Valmistuspaikat ja työpaikat	Taide ja muisto- merkit	Liikennekohteet	Vedenalaiset koh- teet	Kivi- ja maarak- teet	Ei määritetty	Yhteensä kpl
Muinaisjäännösrekisterissä oleva kohde			1			1		28			
Muu arkeologinen kohde			1								
Lisätietoja											
Alueella on merkittäviä kulttuuriperintöarvoja, joista tunnetuin on Hauensuolen kalliopiirosalue. Piirroksia on tehty kun on odotettua Hangon tullilla tai parempia tuulia. Suurin osa piirroksista ovat 1500-1600-luvulta. Toinen merkittävä kohde on Neuvostoliiton miehityksen aikana 1940-1941 rakentama 29. rannikkopatteriston linnake Uddskatanille. Se on nykyisin alueella poikkeuksellisen hyvin säilynyt kokonaisuus. Näiden lisäksi voi kiinnostuksella mainita alueen tuntumassa sijainnut vankilan työleiri, jonka rakenteita löytyy Uddskatanin pohjoisosista. Gustavsvärnin linnakesaari kuuluu Hankoniemen sotahistoriakohteet nimiseen valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristökohteeseen. Suunnittelualueella on runsaasti vedenalaisia muinaismuistoja. Bengstärin asutushistoriaa selostetaan mm. edellisessä hoito- ja käyttösuunnitelmassa (Helsingin kaupunki 1993), mutta kulttuuriperintöinventointia siellä ei ole tehty.											
Muu kulttuuriperintö											
Kävijätutkimus											
Yhteenveto											

9A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu

Vastuuprosessi	Luonnon virkistyskäyttö	Kartta	☐ ☐	Palveluvarustus Kävijävirrat
Selite	Nykyisestä luonnon virkistyskäytöstä kuvataan retkeilyn ja luontomatkailun toimintaympäristöä, suunnittelualueen vetovoimaa ja merkitystä virkistyskäyttökohteena sekä nykyistä kysyntää, tarjontaa ja matkailun yhteistyötä. Kysyntätietoja ovat mm. tiedot käyntimääristä ja asiakastytyvääisyydestä. Tarjonnalla tarkoitetaan retkeilyreitien, rakenteiden ja rakennelmien määrää, kapasiteettia ja kuntoa. Tavoitteena on analysoida palvelujen ja palveluketjujen toimivuutta asiakaslähtöisesti.			

Toimintaympäristön kuvaus

Suunnittelualueen sijainti Hangon kaupungin ja vilkkaasti liikennöityjen väylien varrella on virkistyskäytön kannalta otollinen. Tästä huolimatta alueen merkitys virkistyskohteena on kohtalainen. Käyttöä rajoittavat mairinnousukiellot, säälle altis sijainti ja turvallisten mairinnousupaikkojen puuttuminen. Veneilijät suosivat Hangossa olevia vierasvenesatamia suunnittelualueen karujen luotojen sijaan. Paikalliset asukkaat käyttävät myös aluetta, mm. Gunnarsören –saarta ja sen ympäristöä. Suunnittelualueen muinaismuistot houkuttelevat kävijöitä alueelle, ja useat kävijät osallistuvat järjestettyihin opastuksiin (vesibussiliikenne, sukellusseurojen ja –yhtysten leirit ja kurssit jne.). Uddskatan on tavoiteltava käyntikohde, mutta koska alueelle pääsy on luvanvaraista, on sen käyttöaste pieni. Erityisesti paikallisasukkaat sekä lintu- ja luontoharrastajat ovat Uddskatanin potentiaalisesti suurimpia kävijäryhmiä. Hylt, suhteellisen kirkkaat vedet ja pitkä avovesikausi vaikuttavat siihen että alueella käy runsaasti sukeltajia ja sukellusryhmiä. Bengtsårin lehto toimii osana Helsingin kaupungin nuorisosiainkeskuksen leirisaarena, ja se on aktiivisessa käytössä etenkin kesä-elokuussa. Bengtsårin Natura 2000 –alueella sijaitsee kolme erillistä leirialuetta, ja Bengtsårin saarella niitä on yhteensä seitsemän.

Vetovoima ja merkitys

Tullholmen-Hauensuoli, Uddskatan, Ryssön ja Gunnarsören ovat ne osa-alueet joilla on suurin potentiaali virkistyskäytölle. Tullholmenin-Hauensuolen kalliopiirustukset ovat kansainvälisestäkin merkittävä käyntikohde, jossa yleisön käyntimahdollisuudet tulisi turvata. Uddskatanin virkistyskäyttö on monivivahteinen, toisaalta alue on houkutteleva lintuharrastajille (erityisesti muuttoaikoina), toisaalta alueella on historiallinen merkitys (saaristokulttuuri, sodan aikaiset jäännökset, mutta alue tarjoaa myös yleisesti houkuttelevan saaristoluonnon jolla on itseisarvo Suomen mantereen eteläkärkenä). Ryssön ja erityisesti saaren itäosassa sijaitseva suojaisa luonnonsatama on mahdollinen paikka kun alueen sukelluskäyttöä organisoidaan ja kehitetään. Gustavsvärnin linnake on houkutteleva käyntikohde, mutta käytännössä kohteeseen kannattaa tutustua mereltä käsin. Tämä johtuu mm. siitä että mairinnousu on hankalaa, linnaketta ei ole kunnostettu ja virkistyskäyttö vaarantaa sekä linnakkeen kunnan ja kävijöiden turvallisuuden. Bengtsårin lehdon merkitys lasten ja nuorten ympäristökasvatuksessa ja luontotiedon kartuttamisessa on merkittävä,

Suunnittelualueen kysyntä

Kävijälaskenta			Kävijätutkimus		
Suunnittelualueen käyntimäärä	Vuosi		Kävijätutkimuksen kohdealueet:	Vuosi	Kävijätyytyväisyysindeksi (asteikolla 1= erittäin tyytymätön - 5=erittäin tyytyväinen)
Käyntimäärän kehitys kohteilta:					

			Kävijätyytyväisyyden jakautuminen osatekijöihin (asteikolla 1=erittäin tyytymätön - 5=erittäin tyytyväinen)							
Vuosi	Käyntikerrat	Muutos	Tyytyväisyys palveluihin		Tyytyväisyys ympäristöön		Odotusten täyttyminen		Häiriötekijöiden kokeminen	
			Alueen kävijöiden jakautuminen eri tyyppisiin:							
			Paikalliset kävijät (%)		Päiväkävijät		Osuus kävijöistä (%)		Viipymä (h)	
			Kotimaiset matkailijat (%)		Yöpyjät		Osuus kävijöistä (%)		Viipymä (vrk)	
			Ulkomaalaiset matkailijat (%)		Kävijävuorokaudet					
Lisätietoja										
Tammisaaren saariston kansallispuiston kävijälaskennan (2007) yhteydessä tehtiin 10 veneiden lentolaskentaa Metsähallituksen saarille. Kävijöistä ei ole riittävästi tietoa (viipymä, matkustajaa per vene jne.) jotta alueen kävijämäärä voitaisiin arvioida. Lentolaskennan tulos viittaa kuitenkin siihen että enemmistö kävijöistä saapuvat jonkin järjestetyn ryhmämatkan yhteydessä (sukellus, opastettu retki ym.). Bengstårin leirisaarella vierailee vuosittain n 2200 henkilöä, yöpymisvuorokausien ollessa n 10 000.										

Retkeilypalvelujen tarjonta									
Rakennukset	Lkm	Kapasiteetti (hlö)	Kunto			Ylläpito		Muulla kuin valtion alueella	Lisätietoja
			Hyvä	Kesk.	Huono	Mh	Muu		
Rakennelmat	Lkm	Kapasiteetti	Kunto			Ylläpito		Muulla kuin valtion alueella	
			Hyvä	Kesk.	Huono	Mh	Muu		
Laitureita	3			2	1	3			Laitureita on myös Bengtsårissa
Kuyivakäymälät	3				3		3		Myös Bengtsårissa
Pitkokset	2			2		2			

Portaat ja sillat	5			4	1	5			
Reitit	Km	Esteetön (km)	Päällyste (km)	Ylläpito (km)		Muulla kuin valtion alueella			
				Mh	Muu				
Uddskatan	3	0	0	3			Myös Bengtsåarissa		

Matkailun yhteistyö							
Vuosi		Yhteistyöyritysten lukumäärä		Yhteistyöyritysten suunnittelualueella palvelemien asiakkaiden lukumäärä		Yhteistyöyritysten tyytyväisyys palveluihin (asteikolla 1=erittäin tyytymätön - 5: erittäin tyytyväinen)	
Lisätietoja							

9B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä

Vastuuprosessi	Luonnon virkistyskäyttö							Ei karttaa		
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualuetta koskevan opastusviestinnän keskeiset tunnusluvut sekä Metsähallituksen ja yhteistyökumppaneiden opastusviestinnän keinot. Opastusviestintää tehdään asiakaspalvelupisteissä, Luontoon.fi -sivuilla ja maastossa. Keinoja ovat mm. henkilöopastus, sähköisen ja painetun opastusmateriaalin tuottaminen ja maasto-opasteet.									
Metsähallituksen opastusviestintä suunnittelualueella										
Käyntimäärät			Asiakastyytyväisyys asiakaspalvelupisteissä							
Vuosi	Asiakaspalvelupisteissä	Luontoon.fi -sivuilla	Asiakaspalvelupisteet				Vuosi	Asiakastyytyväisyys (asteikolla 1=erittäin tyytymätön - 5=erittäin tyytyväinen)		
			Asiakkaita opastetuissa ryhmissä asiakaspalvelupisteissä				Asiakkaita opastetuissa ryhmissä maastossa			
			Vuosi		Henkilöä	Koululaisten osuus (%)	Vuosi		Henkilöä	Koululaisten osuus (%)
			Perustiedon tarjonta				Perustiedon tarjonta			
			Herättelevä opastus				Herättelevä opastus			
			Syventävä opastus				Syventävä opastus			
Lisätietoja										
Opastusviestinnän keinot suunnittelualueella, Metsähallituksen ylläpitämät			Lkm	Kuvaus						
Asiakaspalvelupisteet										
Opastuspisteet										
Luontoon.fi sivut			3	Uddskatan, Hauensuoli, Gustavsvärn						
Muut internet-sivut			1	Bengtsår (Helsingin kaupunki)						
Maasto-opasteet			1	Tullholmenin laituri						
Luontopolut			1	Uddskatan, ei varsinainen luontopolku sillä ei opastauluja eikä opasmateriaalia						
Esitteet ja muu painomateriaali			1	Suomen majakkaseuran esite Gustavsvärnistä						
Sähköiset opastustuotteet										

NYKYTILAN KUVAUS

ARVOT JA UHAT

TAVOITTEEN ASETTELU

TOTEUTUS

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

SEURANTA

LÄHTEET

LIITTEET

Yhteistyötahojen opastusviestinnän kuvaus

Yhteenveto (Luonnon virkistyskäytön nykytila: Retkeily, luontomatkailu ja opastusviestintä)

10 Erätalous: nykytila

Vastuuprosessi	Erä	Kartta	☐	Metsästyskieltoalueet
			☐	Lupa- ja sopimusmetsästysalueet
Selite	Lomakkeessa esitetään erätalouden nykykäytännöt ja sopimus- sekä lupatilanne. Metsästyksen osalta kenttään on kirjattu nykyinen tilanne ja sopimusten voimassaoloaika. Lomakkeen tarkoituksena on antaa riittävät tiedot siihen, että alueen käyttöarvoa näiden toimintojen osalta voidaan arvioida.			
Metsästys				
☐	ML 8 § aluetta (kunnan asukkailla oikeus metsästyksen valtion mailla)			
☐	Yleistä vesialuetta (metsästysoikeus ML 7 § mukaisesti)			
☒	Metsästys kielletty	Metsästys kielletty perustetuilla luonnonsuojelualueilla (Uddskatanin luonnonsuojelualue, Tulliniemen luonnonsuojelualue, Bengtsårin luonnonsuojelualue)		
☐	Lupametsästysaluetta			
☒	Sopimusmetsästysaluetta	Seurat (kpl)	Pinta-ala (ha)	Sopimuskauden pituus
				Rajoitukset, lisätietoja
☐	Vain hirvenajaja			
Alueen merkitys metsästyskohteena				
Arvio metsästyspaineesta alueella		☐ Suuri	☒ Keskinkertainen	☐ Pieni
Tarkennus				
Riistakannat				
Lisätietoja		Hangon kaupungin alueet Tulliniemen luonnonsuojelualueen länsipuolella on vuokrattu Hangö utskärs jaktförening r.f.lle. Tärkeä metsästysalue, jossa pääkohteena vesilinnustus, myös kevätmetsästystä. Myös hylkeitä metsästetään vähäisissä määrin. Alueelta on lisäksi tehopyydetty minkkejä 1960-luvulta lähtien (luonnonsuojelualueella poikkeusluvalla).		
Kalastus				
☐	Yleistä vesialuetta (kalastusoikeus KL 6 § mukaisesti)			
☒	Yleiskalastusoikeuteen perustuva pilkkiminen ja onkiminen sekä viehekalastus läänikohtaisella luvalla on sallittu (KL 8 § mukaisesti)			
☐	Pilkkiminen, onkiminen ja viehekalastus läänikohtaisella luvalla on sallittu osittain			
☐	Lupakalastusvedet			

Alueen merkitys kalastuskohteena	Tärkeä kalastusalue etenkin paikallisille vapaa-ajankalastajille.						
Arvio alueen kalastuspaineesta	☐	Suuri	☒	Keskinkertainen	☐	Pieni	Tarkennus
Saaliskalat	Kuha, ahven, silakka, kampela, myös siika ja taimen.						
Kutupaikat							
Vaelluskalareitit							
Ammatti-kalastus	Alueella toimii muutamia ammattikalastajia.						
Istutukset (kalat, ravut)							
Lisätietoja	Metsähallituksen vesialueet vuokrattu Hangon kaupungille. Vuokra-aika päättyy 31.12.2040.						
Yksityiset suojelualueet							
Erätalouden yhteenveto							

11 Tutkimus

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu ja alueiden hallinta		
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen nykyinen tutkimuskäyttö ja mahdolliset tutkimuskoealat ja muut vastaavat, jotka tulee huomioida suunnittelussa. Tutkimus sisältää myös esimerkiksi pitkäaikaiset ympäristön tilan seurannat. Mikäli alueella ei ole tutkimuskäyttöä, se todetaan lomakkeella.		
Alueella aikaisemmin tehty tutkimus			
Uddskatanilla toimii Helsingin seudun lintutieteellisen yhdistyksen, Tringa ry:n, lintuasema joka on perustettu vuonna 1979. Pääpaino on muuttolintujen tutkiminen havainnoinnin ja rengastuksen kautta. Tuloksia on julkaistu niin kansainvälisissä tieteellisissä julkaisusarjoissa kuin kotimaisissa lehdissä ja kirjoissa. Asemalla tuotetaan myös Uddskatanin ja Tulliniemen alueen pesimälinnustoa koskevaa tietoa. Lintuasema on miehitettynä vuoden ympäri. Uddskatanilla on lisäksi tutkittu monipuolisesti muutakin luontoa, mm. lepakoita, putkilokasveja ja hyönteisiä sekä vedenalaista luontoa. Suunnittelualueen kulttuuriperintöä ja muinaismuistoa ovat tutkineet mm. Museovirasto, Metsähallitus ja Hangon museo. Vesialueella on seurattu mm. pintaveden tilaa mm. SYKE:n toimesta. Bengtsårin lehdon kasveja ja muuta eliöstöä on tutkittu ajoittain.			
☒	Alue on aktiivisessa tutkimuskäytössä	☐	Alueella ei ole säännöllistä tutkimuskäyttöä
☐	Alue kuuluu ennallistamisen seurantaverkostoon	☐	Alue kuuluu luonnonhoidon seurantaverkostoon
Nykyinen tutkimuskäyttö	Hauensuolen kalliomaalaukset, hylyt, muinaismuistot, muutto- ja pesimälinnusto, perhoset, lepakot		
Koealat			
Tutkimustahot	Museovirasto, Metsähallitus, Helsingin yliopisto, YH Novia, SYKE, Helsingin seudun lintutieteellinen yhdistys Tringa ry Yksittäisiä tutkijoita ja harrastajia		
Tutkimusluvut	Muutamia per vuosi		
Merkitys tutkimuskohteena			
☒	Merkittävä	☐	Kohtalaisen merkittävä
☐		☐	Ei merkittävä

12 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☐ ☐	Luonnonvarojen käyttö Rasitteet, käyttöoikeudet, sopimukset
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen luonnonvarojen käyttö (pl. riista- ja kalakannat) sekä alueen kiinteistöihin (lähinnä valtion maalla) kohdistuvat rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset. Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueelle kohdistuvista, luonnonvarojen käyttöön rasitteisiin, käyttöoikeuksiin ja sopimuksiin liittyvistä maankäytön paineista.			
Liikenne ja liikkuminen				
Tulliniemen linnustonsuojelualueella liikkumista on rajoitettu seuraavasti:				
Tulliniemen luonnonsuojelualueella liikkuminen on ollut rajoitettua edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman (hyväksytty 1995) perusteella seuraavasti:				
- Liikkumis- ja maihinnousukielto koko avovesikauden. Rajoitus koskee Gåsörsuddenin ja Uddskatanin välistä vesialuetta sekä saaria (Karlskären sekä Uddgrundet). Vain huoltoliikenne sallitaan. - Liikkumis- (myös vesialueella n. 100 m etäisyys rannasta) ja maihinnousukielto 1.4.-15.7. Rajoitus koskee seuraavia saaria: Tistrorna, Granskärsharun, Lilla Granskärsharun sekä Kistskären - Maihinnousukielto 1.4.-20.6. Rajoitus koskee seuraavia saaria tai saariryhmiä: Ryssön, Rågskär, Örskär, Låglandet, Måsskären, Långgrundet, Svanglarna, Ankargrundet, Lilla Ankargrundet, Gäddgrundet, Granskär, Måsgrundet, Bobergsgrundet, Tjuvskär, Transkär, Själsten, Tvihålpan, Utterklinten, Kolagrundet sekä Södra, Lilla ja Norra Klippingen. Paikkanimistä ks. liite 7.				
Uddskatanin luonnonsuojelualueella liikkuminen on sallittua ainoastaan merkittyjä polkuja pitkin (asetus 1300/1989).				
Marjastus ja sienestys				
☐	Sallittu koko alueella		☐	Kielletty koko alueella
☒	Sallittu osittain	Sallittu mikäli liikkumisrajoitukset eivät sitä estä.		
Poronhoito				
☐	Suunnittelualue sijoittuu poronhoitoalueelle		☐	Ei sijoitu poronhoitoalueelle
Paliskunta	Suunnittelualueesta kuuluu paliskuntaan (%)	Paliskunnan suurin sallittu poromäärä	Poromääräarvio suunnittelualueella	Talvilaidunten kunto
Toiminnan kuvaus				
Rakenteet	Porokämpät		Erotusaitaukset	Muut rakenteet
Kaivoskivennäiset, maa-ainekset, polttopuut, pohjavesi				
Kaivosvaltauksat	Lkm		Kaivoskivennäiset	
Kaivospiirit	Lkm		Kaivoskivennäiset	

Maa-ainesten otto	Ei			
Polttopuun otto	Ei			
Pohjaveden otto	Ei			
Lisätietoja				
Metsätalous				
Rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset Metsähallituksen alueilla				
Vuokra- ja käyttöoikeus-sopimukset	Kpl	3	Lisätietoja	Hangon lintuaseman maa-alue vuokrattu Tringa r.y.:lle, Gustavsvärnin rakennukset vuokrattu Suomen majakka-seura r.y.:lle, Uddskatanilla on sopimus laidunalueesta
Alueen suojeluun tai käyttöön vaikuttavat rasitteet				
Lisätietoja				
Yksityiset suojelualueet				
Yhteenveto				

KESKEISET ARVOT JA UHAT

13 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö arvojen määrittelyssä on tärkeää		
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen keskeiset luonto-, kulttuuriperintö- ja käyttöarvot. Suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittely tehdään nykytilan kuvauksen pohjalta ottaen huomioon alueen perustamistarkoitukset sekä luonnonsuojelulain ja muiden aluetta koskevien säädösten yleiset tavoitteet. Arvojen määrittely on hoito- ja käyttösuunnitelman tärkeimpiä kohtia, sillä suunnitelman päämäärät ja tavoitteet kohdistuvat suunnittelualueen keskeisten arvojen säilyttämiseen ja parantamiseen.		
Nro	Arvoluokka	Arvotyyppi	Kuvaus
1)	Luontoarvot	Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit	Tulliniemen linnustonsuojelualueella esiintyy 8 lintudirektiivin liitteen I laja ja 18 liitteessä mainitsemattomia säännöllisesti esiintyvää muuttolintulajia
2)	Luontoarvot	Eliöyhteisöt/lajisto	Tulliniemen linnustonsuojelualue sijaitsee Saaristomeren ja Suomenlahden rajalla, ja alueen eliöyhteisöt ovat hyvin monipuoliset. Pesivä ja muuttava linnusto on monipuolinen ja arvokas. Myös vedenalainen luonto on arvokas. Tulliniemen dyynialueilla esiintyy uhanalaisia lajeja, ja vedenalaiset särkät ja riutat luovat Suomessa harvinaisia elinympäristöjä. Bengtsåressa on erittäin edustavia jalopuumetsiä (joissa vanhoja mulmipuita, jalolahopuuta, jalopuut myös uudistuvat kohtalaisesti alueella).
3)	Luontoarvot	Luontodirektiivin luontotyytit	Erityisesti kaikki dyynisukcession eri vaiheet sekä jalopuumetsät ja lehdot, merenrantaniityt sekä kedot.
4)	Kulttuuriarvot	Arkeologiset kohteet	Alueen kulttuuriperintö on poikkeuksellisen arvokas sisältäen seuraavat kohteet: Hauensuoli, Gustavsvärn, vedenalaisia hylkyjä, muinaismuistoja, sotien aikaisia kohteita sekä Bengtsårin saaren kulttuuriperintö.
5)	Tutkimus- ja seurantamerkitys	Tutkimusmerkitys	Hangon lintuasema on tuottanut pitkä-ajaisia aineistoa linnustontutkimuksen hyväksi. Tämän tuloksena on tehty mm. kymmeniä kansainvälistä, tieteellistä julkaisua yhteistyössä m.m. Helsingin yliopiston kanssa. Myös esim. hyönteis- ja lepakkotutkimuksia sekä meribiologisia tutkimuksia on tehty alueella.
6)	Tutkimus- ja seurantamerkitys	Seurantamerkitys	Linnuston pitkäaikaisseurannat mm. muuttolinnuston ja pesivän saaristolinnuston osalta.
7)	Luonnonarvostus ja -tuntemus	Ympäristökasvatus	Bengtsårin leirisaaren merkitys ympäristökasvatuksessa on suuri. Saarella vieraillee yli 2 000 pääasiassa pääkaupunkiseudulta kotoisin olevaa nuorta ja lasta vuodessa.
8)	Virkistys- ja elinkeinoarvot	Virkistyskäyttö	Alue on merkityksellinen niin paikallisasukkaille kuin muualta etelärannikolta saapuville vieraille. Alueella on useita käyntikohteita, ja tulevaisuudessa virkistyskäyttö monipuolistuu mikäli Tulliniemi tai Uddskatanin virkistyskäyttömahdollisuudet helpottuvat. Muita virkistyskohteita ovat mm. Hauensuoli, Gustavsvärn sekä Gunnarsören.

14 Uhka-analyysi

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö on tärkeää								
Selite	Uhka-analyysi kohdistuu suunnittelualueen keskeisiin suojelu- ja käyttöarvoihin sekä maankäyttömuotoihin, joilla voi olla vaikutusta ko. arvoihin. Tavoitteena on tunnistaa ne käyttömuodot ja toiminnot, joilla voi olla merkittäviä kielteisiä vaikutuksia suojelun kohteena oleviin arvoihin. Analyysissä huomioidaan paitsi suunnittelualueen sisäiset paineet ja kehityssuunnat, myös mahdolliset alueen ulkopuolelta tulevat paineet.								
		Uhkan kohdentuminen					Merkittävyys		
Keskeinen suojelu- tai käyttöarvo	Uhkatekijä	Aiempi maankäyttö	Nykyinen maankäyttö	Tuleva maankäyttö	Suunnittelualue	Ulkopuolinen alue	Merkittävä	Erittäin merkittävä	Uhkan syy ja kuvaus
									Mahdollisuudet vaikuttaa suunnittelussa
Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit Eliöyhteisöt/lajisto	Vieraslajit	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☐	Vieraslajeista etenkin minkki, mutta myös supikoira, vaikuttavat haitallisesti maassa pesiviin lintulajeihin sekä mm. sammakoihin, saalistamalla poikasia ja emoja. Haitallisista vieraskasveista kurturuus on Hankoniemellä aiheuttanut eniten ongelmia ehkä koko Suomessa valtaamalla hiekkarantoja (lajia esiintyy myös kivikkorannoilla ja rantaniityillä) ja tukehduttaen muun kasvillisuuden sekä merenrantojen eliöyhteisön. Tämän lisäksi kurturuus parantaa mäntyjen taimettumismahdollisuuksia dyneille. Myös uusien vieraslajien jalkautumiseen tulee varautua.
Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit Eliöyhteisöt/lajisto Kulttuuriperintö	Maaston kuluminen	☐	☐	☒	☒	☐	☒	☐	Maaston kuluminen on paikallisesti suuri riski alueilla joissa virkistyskäyttö on suurta. Suunnittelualueella tällaisia alueita ovat mm. hiekkarannat ja dyynit sekä suosituimmat saaret (Ryssön, Gunnarsören, Bengtsår). Kulumisen on vakava uhka myös alueen kulttuuriperinnölle, erityisesti Hauensuolella. Mikäli Uddskatanin kävijämäärät kasvavat, kasvaa myös alueen kulumiselle herkan maaperän vaurioitumisen riski. Maaston hallitsematon kulumisen haittaa myös alueen eliöyhteisöjä ja lajistoa. Maaston kulumisen uhkaa myös Uddskatanin sotahistoriallisia kohteita sekä Bengtsårin lehtoa. Gustavsvärnin suuri kävijämäärä on selkeä uhka kohteelle.

Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit Eliöyhteisöt/lajisto	Rehevöityminen	☒	☒	☒	☒	☒	☐	☒	Rehevöityminen on tällä hetkellä suurin Itämeren luonnon uhkatekijä. Suunnittelualueella se vaikuttaa lisäämällä rihmalevien määrää, aiheuttaen sinileväkukintoja ja vaikuttaen tätä kautta mm. kala- ja lintukantoihin. Myös kallioiden ja luontaisesti karujen kivennäismaiden kasvupaikat (mm. dyynit ja merenrantahietikot) rehevöityvät typpilaskeuman vuoksi. Rehevöitymisen syyt ovat suunnittelualueen ulkopuolella ja sen torjumiseen ei juurikaan voida puuttua suunnittelualueen sisällä tapahtuvilla toimenpiteillä.	Ei.
Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit Eliöyhteisöt/lajisto Luontodirektiivin luontotyytit Kulttuuriperintö	Umpeenkasvu	☐	☒	☒	☒	☐	☐	☒	Merenrantaniittyjen umpeenkasvu muuttaa kasvilajistoa ja vaikuttaa linnustoon, erityisesti kahlaajiin. Umpenkasvaminen aiheuttaa tuhoja ja uhkaa Uddskatanin sotahistoriallisten kohteiden säilymistä sekä Hauensuolen kalliopiirroksia.	Kyllä.
Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit Eliöyhteisöt/lajisto Luontodirektiivin luontotyytit Arkeologiset kohteet	Retkeily- ja luontomatkailuaktiviteetit	☒	☒	☒	☒	☐	☒	☐	Ohjaamaton virkistyskäyttö, varsinkin saariin rantautuminen, aiheuttaa maaston kulumista. Tämä haittaa kasvillisuutta ja siten edelleen ainakin osaa hyönteislajistosta sekä lisää roskaantumista ja häiriötä pesivälle ja levähtävälle linnustolle. Virkistyskäyttö uhkaa myös alueen kulttuuriperintöä. Sukeltaminen uhkaa vedenalaisia arkeologisia kohteita mikäli kohteisiin kajotaan.	Kyllä.
Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit Eliöyhteisöt/lajisto Luontodirektiivin luontotyytit	Ilmastomuutos	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☒	Ilmastomuutoksen vaikutuksiksi Itämeren alueella arvioidaan mm. veden lämpötilan nousu, jääpeitteen oheneminen ja jääpeitteisen pinta-alan pieneneminen, veden muuttuminen makeammaksi, syvänveden ja pinnan suolaisuuseron ja kerrostuneisuuden kasvu sekä ravinnekuormituksen lisääntyminen. (Ympäristöministeriö 2006) Ilmastomuutoksella tulee oleman suuri merkitys alueen koko eliöyhteisöön, mm. lajiston muutokset saattavat olla huomattavia.	Ei.
Arkeologiset kohteet	Käytön tai hoidon puute (kulttuuriperinnön rapistuminen)	☒	☒	☒	☒	☐	☐	☒	Arkeologiset kohteet rapistuvat ja tuhoutuvat ellei niitä hoideta ja suojella.	Kyllä.

NYKYTILAN KUVAUS	ARVOT JA UHAT	TAVOITTEEN ASETTELU	TOTEUTUS	YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI	SEURANTA	LÄHTEET	LIITTEET
------------------	---------------	---------------------	----------	--------------------------------	----------	---------	----------

Arkeologiset kohteet	Laivaliikenne	☒	☒	☒	☒	☐	☒	☐	Laivaliikenne saattaa vaikuttaa vedenalaisiin kohteisiin sekä rannan tuntumassa oleviin Hauensuolen kalliopiirroksiin.	Kyllä.
Tutkimusmerkitys	Muu tekijä	☐	☐	☒	☒	☐	☒	☐	Resurssien puutteen takia tieteellistä tutkimusta ei voida enää tehdä alueella.	Ei.
Seurantamerkitys	Muu tekijä	☐	☐	☒	☒	☐	☒	☐	Resurssien ja vapaaehtoisten harrastajien puutteen vuoksi muuttolintujen ja saaristolinnuston yhtenäinen seurantajakso katkeaa, jolloin menetetään erittäin arvokas tieteellinen aineisto, jolla olisi voitu myöhemmin tutkia mm. ilmastonmuutoksen vaikutuksia saaristolinnustoon. Myös muu alueella tehtävä vapaaehtoistutkimus (esim. hyönteiset, lepakot) on arvokasta.	Ei.
Ympäristökasvatus	Muu tekijä	☐	☐	☒	☒	☐	☒	☐	Resurssien puutteen takia Bengtsårin leirisaaren käyttöä ja palveluja ei voida ylläpitää. Mikäli ei saada lisättyä infotauluja esim. tärkeimmille retkeilysaarille ympäristökasvatuksen merkitys vähenee.	Osittain.
Virkistyskäyttö	Laivaliikenne	☒	☒	☒	☐	☒	☐	☒	Runsas laivaliikenne vaikuttaa joidenkin saarten virkistyskäyttöön ja kävijöiden viihtyisyyteen.	Ei.
Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit Eliöyhteisöt/lajisto Virkistyskäyttö Kulttuuriperintö	Rakentaminen	☐	☐	☒	☒	☐	☐	☒	Suunnittelualueen suojelu- ja käyttöarvot perustuvat mm siihen että alueen saaria ja luotoja ei ole rakennettu. Rakentaminen uhkaksi runsaiden lintujen pesimäsaarien olemassa olon ja monipuolisen virkistyskäytön alueella. Sataman laajentaminen nykyisestään saattaa aiheuttaa uhkaa. Sataman hulevedet saattaa sisältää ympäristölle haitallisia aineita.	Kyllä.
Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit Eliöyhteisöt/lajisto Virkistyskäyttö	Energiatuotanto (tuulivoima) Muu käyttö	☐	☐	☒	☒	☒	☐	☒	Tuulivoimalat ovat uhka linnustolle sekä vaikuttavat ihmisten viihtyvyyteen (virkistyskäyttö). Vaikuttavat myös vedenalaiseen luontoon (riuttojen rakentaminen vaikuttaa kalastoon ja ravinteisuuteen (ravinteet lisääntyvät rakennusvaiheessa kun porataan ja möyhitään pohjaa)). Myös muut käyttömuodot jotka ovat ajankohtaisia merialueilla, kuten kalankasvatus ja merisoran otto, olisivat haitallisia alueen luonto- ja virkistysarvoille.	Kyllä
Tutkimusmerkitys Seurantamerkitys	Retkeily- ja luontomatka- luaktiviteetit	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☐	Ohjaamaton virkistyskäyttö haittaa ja vaikeuttaa tutkimus- ja seurantakäyttöä.	Kyllä

Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit Eliöyhteisöt/lajisto (sekä terrestrinen että akvaattinen) Luonnon virkistyskäyttö Arkeologiset kohteet	Laivaliikenne	☒	☒	☒	☒	☒	☐	☒	Itämeren meriliikenne, erityisesti Venäjän öljykuljetukset, on kasvanut selvästi viime vuosina. Myös alusten koko on kasvanut, mikä lisää merkittävästi vakavan öljyonnettomuuden riskiä. Alusten kunnan puutteellisuudet, yhteen törmäämisen mahdollisuus ja vaikeat jääolot lisäävät öljyonnettomuusriskiä. Suunnittelualueen eteläpuolella Suomenlahdella kuljetetaan miljoonia tonneja öljyä vuodessa idempänä sijaitseviin öljysatamiin. Suunnittelualueen välittömässä tuntumassa sijaitseva Hangon ulko- ja länsi-satamien liikenne on vilkasta. Satama-alueen kautta kuljetetaan ja siellä varastoidaan luokiteltuja aineita. Hangon satamalla on oma öljyntorjuntavalmius ja sataman turvallisuutta säätelevät sataman luvat ja muut säännöt. Vilkas laivaliikenne uhkaa myös laivaväylien lähellä sijaitsevia vedenalaisia hylkyjä.	Pienet
Lisätietoja										
Uhkatekijä on myös ekologisten käytävien toiminta ja riittävyys Uddskatanille mantereen kautta johtavien käytävien kautta. Hangon kaupungin kantakaupungin yleiskaavaa varten on tehty erillinen selvitys aiheesta (Faunatica 2010). Maaeläinten (nisäkkäät, matelijat, sammakkoeläimet) ja lepakoiden osalta pullonkauloja eläinten liikkumiseen löytyy Uddskatanin välittömästä läheisyydestä satama-alueelta kuten myös muualla Hangon kaupungin alueella. Lintujen osalta ekologisten käytävien merkitys on suuri eräille pesiville lajeille kuten kanalinnuille. Vaellus- ja muuttolinnuille niillä on merkitystä matalalla lentäville ja maanpintoja seuraaville lajeille (esim. tikat).										

TAVOITTEENASETTELU

15 Uhkatekijöiden torjuminen

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö tavoitteenasettelussa on tärkeää			
Selite	Lomakkeella määritellään päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet alueen keskeisiin arvoihin kohdistuvien uhkatekijöiden torjumiseksi. Lomake muodostaa perustan suunnitelman toteutusosassa tarkennettaville toimenpiteille. Suojelu- ja käyttöarvot sekä uhkatekijät poimitaan aiemmista lomakkeista. Päämäärä on selkeä kuvaus suojelu- tai käyttöarvon toivotusta kehityksestä pitkällä aikavälillä, ja sitä tarkennetaan edelleen tavoitteen kuvauksessa. Päämäärät kuvaavat alueen hoidosta ja käytöstä vastaavien tahotilaa suhteessa suunnittelualueen arvoihin. Tavoite on toivottu muutos suunnittelualueen tilassa lyhyellä aikavälillä. Tavoitteilla tarkennetaan suunnitelman yleisluontoisempia päämääriä. Toimenpiteillä tähdätään tavoitteiden toteutumiseen, ja sitä kautta edelleen pitkällä aikavälillä päämäärien saavuttamiseen.			
Suojelu- tai käyttöarvo	Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit, Eliöyhteisöt/lajisto, Luontodirektiivin luontotyytit, arkeologiset kohteet			
Uhkatekijän kuvaus	Umpeenkasvu			
Päämäärä 1	Tavoite		Toimenpide	Toteutuslomake
Umpeenkasvaneiden elinympäristöjä hoidetaan ja niiden tila parannetaan sekä turvataan	Rantaniittyjen ja perinnebiotooppien raivaus ja laiduntaminen. Myös dyynien ja puuttomien kallioiden metsittymisen esto ja rehevöitymisestä hyötyvän kasvillisuuden poisto.		Luonnonhoito	19
Suojelu- tai käyttöarvo	Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit, Eliöyhteisöt/lajisto			
Uhkatekijän kuvaus	Vieraslajit			
Päämäärä 2	Tavoite		Toimenpidelaji	Toteutuslomake
Vieraslajien aiheuttamien haittojen vähentäminen	Aktiivinen minkkien ja supikoirien tehopyynti erityisesti keväisin ennen pesintäaikaa Kurturuusujen, terttuseljan ja siperian hernepensaan poisto. Uusien ja vanhojen vieraslajien seuranta ja tilanteeseen puuttuminen ajoissa.		Haitallisen lajin poisto	19
Suojelu- tai käyttöarvo	Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit, Eliöyhteisöt/lajisto			
Uhkatekijän kuvaus	Maaston kulumisen			
Päämäärä 3	Tavoite		Toimenpidelaji	Toteutuslomake
Maaston kulumisen estäminen ja vähentäminen	Kävijät ja käyttäjät ohjataan niin että maaston kulumista vähennetään.		Käytön ohjaaminen, käytön rajoittaminen	18, 21
Suojelu- tai käyttöarvo	Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit, Eliöyhteisöt/lajisto, Luontodirektiivin luontotyytit, Arkeologiset kohteet			

Uhkatekijän kuvaus	Retkeily- ja luontomatkailuaktiviteetit			
Päämäärä 4		Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake
Eläin- ja kasvilajien sekä luontotyyppien esiintymisalueet sekä arkeologiset kohteet on turvattu.	Virkistyskäyttö ohjataan niin että luontoarvot ja arkeologiset kohteet säilyvät.		Käytön ohjaaminen	18
	Asetetaan liikkumisrajoituksia tärkeimmille lintujen pesimäluodoille ja levähdysalueille.		Käytön rajoittaminen	18
	Ohjataan kulkua tarvittaessa pitkoksin ja tiedotetaan infotauluin arvokkaista lajeista		Käytön ohjaaminen	18, 21
Suojelu- tai käyttöarvo	Arkeologiset kohteet			
Uhkatekijän kuvaus	Käytön tai hoidon puute (kulttuuriperinnön rapistuminen), Laivaliikenne			
Päämäärä 5		Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake
Alueen arkeologiset ja kulttuuriperintö kohteet tunnetaan, suojellaan ja ne ovat kävijöille turvallisina	Kulttuuriperintö- ja arkeologisten kohteiden inventointi Metsähallituksen ja Museo- viraston yhteistyönä.		Inventointi: arkeologiset kohteet	20
	Kohteet ovat turvallisia ja edustavia esimerkkejä kulttuuriperinnöstä matkailu- ja virkistyskäytössä.		Inventointi, arkeologisen kohteen hoito	20
	Gustavsvärnin majakka ja muut rakennukset kunnostetaan kulttuuriperintöarvot huomioiden ja kohteita huolletaan säännöllisesti. Kaikkia toimenpiteitä valvoo ja ohjaa Museovirasto.		Rakennusperinnön kunnostaminen	20
	Kohteiden hoitoa tehostetaan ja toimenpiteitä valvoo ja ohjaa Museovirasto.		Arkeologisen kohteen kunnostaminen	20
	Erityisesti Hauensuolelle, Uddskatanille ja Gustavsvärnille tehdään erillinen hoitosuunnitelma. Gustavsvärnin hoitosuunnitelman vastuu on Museovirastolla, muiden osalta Metsähallituksella.		Arkeologisen kohteen kunnostaminen	20
Suojelu- tai käyttöarvo	Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit, Eliöyhteisöt/lajisto, Virkistyskäyttö			
Uhkatekijän kuvaus	Rakentaminen			
Päämäärä 6		Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake
Alueen saaret ja rannat ovat rakentamattomia myös tulevaisuudessa.		Natura 2000 –alueille ei myönnetä rakennuslupia. Poikkeuksena yleisiä virkistyspalveluita, tutkimustarpeita tai alueen huollon kannalta tärkeitä rakennuksia.	Lupien myöntäminen	22
Suojelu- tai käyttöarvo	Tutkimusmerkitys, seurantamerkitys			
Uhkatekijän kuvaus	Retkeily- ja luontomatkailuaktiviteetit			
Päämäärä 7		Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake
Uddskatanin puitteet tutkimukselle ja seurannalle säilyvät vähintään nykyisenkaltaisina.		Kävijämäärien mahdollinen lisääntyminen ei aiheuta haittaa tutkimus- ja seuranta-toiminnalle.	Käytön ohjaaminen, käytön rajoittaminen	18, 21

Suojelu- tai käyttöarvo	Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit, Eliöyhteisöt/lajisto			
Uhkatekijän kuvaus	Laivaliikenne			
Päämäärä 8	Tavoite	Toimenpide	Toteutus-lomake	
Merenkulku ja satamatoiminta sekä onnettomuusriskit on huomioitu Natura 2000 –alueiden suojelussa.	Mereen päässeen öljyn haittojen tehokas vähentäminen. Öljyntorjunnan kannalta kiireellisimpien kohteiden priorisointi ja öljyntorjuntasuunnitteluun liittyvä yhteistyö. Vaikutetaan öljyntorjuntasuunnitelmiin niin, että luonnonsuojelualueiden tärkeimmät osat otetaan huomioon niissä. Myös alueet joilta öljy on hankalasti kerättävissä (merenrantaniityt, kivikkorannat, hiekkarannat).	Edunvalvonta	19	
	Satamien liikenne ja varasto-alueet eivät aiheuta uhkaa suunnittelualueen luonnolle, kulttuuriperinnölle tai kävijöille.	Edunvalvonta	19	

16 Kehittämismahdollisuudet

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö tavoitteenasettelussa on tärkeää			
Selite	Kehittämistavoitteet linjaavat suunnittelualueen kehitystä lähtien esimerkiksi suojelualueen perustamistarkoituksesta tai Metsähallituksen tavoitteista suojelualue- tai kansallispuistoverkon kehittämiselle. Muita lähtökohtia kehittämistavoitteille voivat olla mm. Metsähallituksen strategia, Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteet, toimintaympäristö, kuten matkailun yritys yhteistyö, sekä sidosryhmien esittämät tai osallistamistilaisuuksissa esiin nousevat näkemykset.			
Päämäärä 9	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutus-lomake	
Ylläpidetään riittävät tiedot suunnittelu-alueen luontotyypeistä ja lajeista.	Alueen saarten luontotyytit inventoidaan loppuun ja alueelle tehdään vedenalaisten luontotyyppien inventointi. Luontotyyppi- ja lajistoinventointia täydennetään ja päivitetään.	Vedenalainen/ luontotyyppi/ lajisto inventointi	19	
Päämäärä 10	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutus-lomake	
Alueen suojelu- ja virkistyskäytön turvaaminen sekä yhteensovittaminen.	Alueen sidosryhmien yhteistyö.	Edunvalvonta	24	
Päämäärä 11	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutus-lomake	
Perinnemaisemien, dyynien eri sukkesioivaiheiden, merenrantaluontotyyppien ja jalopuu- sekä lehtometsien luontaisten ominaispiirteiden säilyminen	Luontotyyppien hoito siten, että ne säilyttävät luontaiset ominaispiirteensä	Luonnonhoito	19	
Päämäärä 12	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutus-lomake	
Uhanalaisen ja vaateliaan lajiston elinolosuhteiden paraneminen	Selvitetään lajien elinalueet ja hoidetaan ko. lajeille tärkeitä elinympäristöjä	Inventointi, luonnonhoito	19	

17 Visio

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö vision määrittelyssä on tärkeää
Selite	Suunnittelualueen visio, eli tavoitetilä tulevaisuudessa, on Metsähallituksen, sidosryhmien ja alueen käyttäjien yhteinen näkemys suunnittelualueen toivosta kehityksestä. Visio suuntautuu tulevaisuuteen, noin 30 vuoden aikajänteelle. Visio on aktiivinen tahtotila, jota kohti pyritään suunnitelman päämäärin, tavoitteiden ja toimenpiteiden kautta. Vision tulee olla optimistinen, mutta myös realistinen: sen muodostamisessa on huomioitava mm. alueen keskeiset arvot ja erityispiirteet, perustamistarkoituksen asettamat raamit, sidosryhmien toiveet ja palautteet sekä resurssitilanne.
Visio	Suunnittelualue on Suomenlahden ja Saaristomeren rajalla oleva arvokas linnuston ja meriluonnon suojelualue, jota täydentää arvokas kulttuuriperintö. Kokonaisuus houkuttelee luontomatkailijoita ja tarjoaa hyvät puitteet tutkimustyölle ja ympäristökasvatukselle.
Vision selitys	Suunnittelualue sijaitsee Suomenlahden ja Saaristomeren kynnyksellä, mikä heijastuu alueen erikoispiirteisiin. Tulliniemen luonnonsuojelualue on perustettu linnustonsuojelua varten ja se on alueen päällimmäinen suojeluperuste. Alueen vedenalainen luonto on arvokas, sisältäen mm. vedenalaisia riuttoja ja hiekkasärkkiä elinympäristöineen. Lisäksi alueella on harvinaisia dyynimuodostumia. Merenkäyntiin ja sotahistoriaan liittyvä kulttuuriperintö on maailmanlaajuisesti mielenkiintoinen. Nämä kaikki yhdessä tekevät alueen kiinnostavaksi käynti- ja tutkimuskohteeksi, jonka saavutettavuutta ja käyttöä suunnitelman kautta parane. Erityisesti Bengtsårin alueen merkitys nuorten ja lasten ympäristökasvatuksessa on suuri.

18A Vyöhykejako: Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☒	Kuva
Selite	Suunnittelualueen yleisökäyttöpaineita ohjataan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle. Korkean kävijätiheyden lähtökohta asettaa erityisiä vaatimuksia vyöhykkeen sisällä mm. aktiivisella opastuksella ja palvelurakenteilla tehtävälle käytön ohjaukselle, jonka tehtävänä on varmistaa käytön kestävyys ja kävijöiden turvallisuus.			
Retkeily- ja luontomatkailu-vyöhyke	Yleismääräys: Vyöhyke on retkeily- ja luontomatkailukäytön kannalta vetovoimainen alue, jonne ohjataan kävijöitä aktiivisesti opastuksella ja palvelurakenteilla. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita ja retkeilyreittejä.			
Nimi	Tarkoitus ja käyntimääräennuste	Ohje		Pinta-ala
Tulliniemen manner-osa	Tulliniemen eteläranta Gunnarsstrand sijaitsee kaupungin uimarannan välittömässä läheisyydessä. Tulliniemen karkiosat ja Uddskatan ovat tällä hetkellä alueita jossa liikkumiseen tarvitaan satamaviranomaisten lupa.	Etelärannalla (Gunnarstrand) saa liikkua vapaasti, tarvittaessa kävijöitä ohjataan liikkumaan viitoitetuilla poluilla. Alueesta vastaa Hangon kaupunki.		11 ha
	Gunnarsstrandin uimarannalla vuosittain runsaasti (tuhansia kävijöitä). Nykyisin suljetuilla alueilla niukasti kävijöitä, pääasiassa ryhmissä.			
Gustavsvärn	Kohde soveltuu järjestetyille retkille.	Saaren pienuuden ja herkkyyden takia sen perusinfrastruktuuri palvelee pieniä määriä kävijöitä ja ryhmiä. Laiturikapasiteetti asettaa rajat kävijämäärien tuntuvalle kasvulle. Alueesta vastaa Metsähallitus ja sen rakennukset ovat vuokrattu Suomen Majakkaseura r.y.:lle.		13 ha
	Vuosittainen kävijämääräennuste on 500-1000			
Ryssön	Voidaan rakenetaa telttailualue, tulentekopaikka ja kuivakäymälä sekä opastaulu.	Alueelle voidaan rakentaa kevyttä palveluvarustusta palvelemaan saaren vakiintunutta retkeilykäyttöä. Alueesta vastaa Metsähallitus.		14 ha
	Vuosittainen kävijämääräennuste on 200-400			
Granskär	Mikäli kävijämäärät kasvavat, saarelle voidaan rakentaa palveluvarustusta. Toimii varapaikkana Ryssholmenille.	Alue kuuluu Hangon kaupungille ja on suosittu käyntikohde kesä-elokuussa. Alueesta vastaa Hangon kaupunki. Alueen kulttuuriperintö on huomioitava.		14 ha
	Vuosittainen kävijämääräennuste on muutama sata käyntiä			

Gunnarsören	Kävijöiden tarpeisiin rakennetaan tulentekopaikoja, pöytä-penkkiyhdistelmiä sekä kuivakäymälä.	Alue kuuluu Hangon kaupungille ja on suosittu käyntikohde kesä-elokuussa. Alueesta vastaa Hangon kaupunki. Alueen kulttuuriperintöä on inventoitava. Historiallisesti tiedetään alueen olleen tärkeä hankolaisten kalastustukikohta jo keskiajalla.	71 ha
	Vuosittainen kävijämääräennuste on >500		
Bengtsår	Alue toimii Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen leirialueena.	Alueesta vastaa Helsingin kaupunki. Alueella olemassa olevia polkuja ja leirialueita rakennelmineen ylläpidetään ja tarvittaessa uusitaan alueen rauhoitusmääräyksiä noudattaen. Kokonaan uudet leirialueet tulisi sijoittaa Natura 2000 –alueen ulkopuolelle.	17 ha
	Vuosittainen kävijämääräennuste 10 000		
		Pinta-ala yhteensä ha, osuus suunnittelualueesta (%)	153 ha (6 %)
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet			
Bengtsårin lehto, Gunnarsören ja Granskär.			

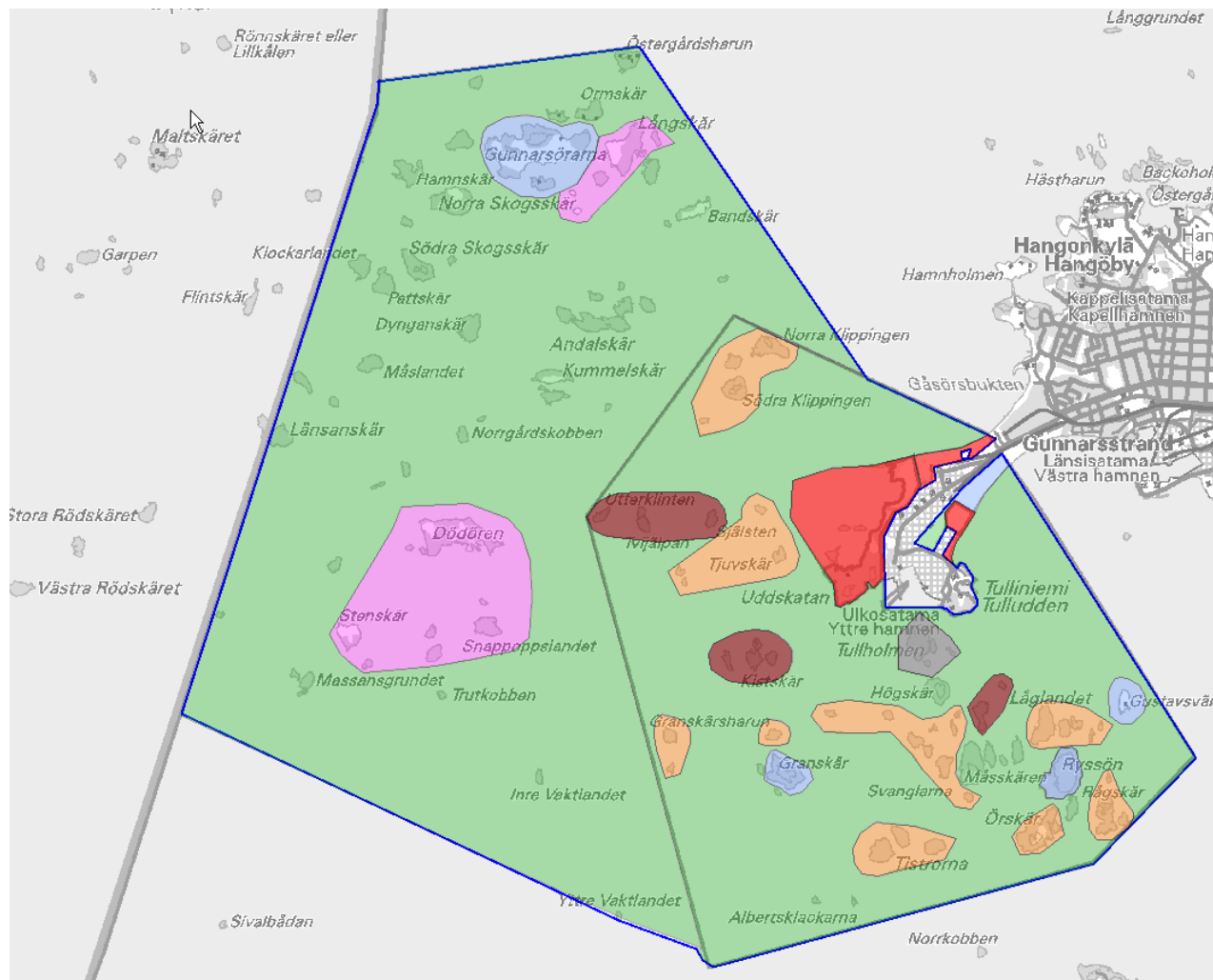
18B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☒	
Selite	Syrjävyöhyke on alhaisen kävijätiheyden ja pinta-alaan nähden pienen käyntimäärän aluetta, missä käytön ohjaus suunnitellaan toteuttamaan tätä tavoitetta. Sinne soveltuvat erityisesti sellaiset käyttömuodot, joille alhainen kävijätiheys on erityinen arvo ja jopa edellytys. Vyöhykkeen käytön ohjauksessa huomioidaan erityisesti paikallisen väestön tarpeet alueen käyttöön.			
Syrjävyöhyke	Yleismääräys: Syrjävyöhyke on alue, jonne ei ohjata kävijöitä aktiivisesti eikä rakenneta uutta palveluvarustusta. Aluetta voidaan käyttää erikseen määriteltyjen luontaiselinkeinojen tarpeisiin ja alueen erämaaluonteeseen soveltuviin matkailupalveluihin, kuten opastettuihin retkiin. Muilla kuin luonnonsuojelualueilla vyöhykkeelle voi sijoittua myös luonnonvarojen hyödyntämiseen tähtääviä toimintoja. Syrjävyöhykkeellä liikkuminen on sallittua jokamiehenoikeuksien mukaisesti			
Nimi	Tarkoitus	Ohje		Pinta-ala
Tulliniemen luonnon-suojelualue: saaret ja vesialueet	Alue pidetään mahdollisimman rauhallisena.	Alueella saa liikkua ja toimia pitkälti jokamiesoikeuksien mukaan, mutta niin että alueen rauhoitusmääräyksiä noudatetaan (liite 1). Alueelle ei rakenneta palveluvarustusta eikä sinne aktiivisesti ohjata kävijöitä. Vyöhykkeeseen liittyy myös 6 ha alue Tulliniemen mantereella.		1667 ha
Hangon kaupungin saaret	Alue pidetään mahdollisimman rauhallisena.	Alueella saa liikkua ja toimia jokamiesoikeuksien mukaan. Alueelle ei rakenneta palveluvarustusta eikä sinne aktiivisesti ohjata kävijöitä.		138 ha
		Pinta-ala yhteensä ha, osuus suunnittelualueesta (%)		1825 ha (71 %)
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet				
Ks. yllä				

18C Vyöhykejako: Rajoitus- ja luonnonarvovyöhykkeet

Vastuupro- sessi	Alueiden hallinta			Kartta	☒	
Selite	Rajoitusvyöhykkeellä liikkuminen on kiellettyä. Rajoituksella turvataan alueen luontoarvoja. Rajoitukset voivat olla myös määräaikaisia. Perustettujen suojelualueiden ulkopuolisille maa- ja vesialueille ei voida hoito- ja käyttösuunnitelmassa määritellä liikkumisrajoituksia. Näille alueille on kuitenkin joskus tarpeen määritellä suosituksia liikkumisen tai maihinnousun rajoittamiseksi, jotta alueen erityiset luontoarvot pystyttäisiin turvaamaan.					
Rajoitus- vyöhyk- keet	Rajoitusvyöhyke, yleismääräys: "Vyöhyke säilyttää alueen luonnonsuojelulliset arvot liikkumis- tai muilla kävijöitä koskevilla rajoituksilla. Rajoitusvyöhykkeet toteutetaan luonnonsuojelulakiin (1096/1996) perustuvalla järjestysäännöllä, alueen perustamissääöksellä tai yksityisten suojelualueiden rauhoituspäätöksellä. Luonnonsuojelusyistä annettu rajoitus perustuu siihen, että eläimistön tai kasvillisuuden säilyminen sitä vaatii (luonnonsuojelulaki 18 ja 24 §:t). Rajoitusvyöhykkeitä ovat myös Puolustusvoimien liikkumiskieltovyöhyke ja rajavyöhyke."					
	Luonnonarvovyöhyke, yleismääräys: "Vyöhyke koskee perustettujen suojelualueiden ulkopuolisia maa- ja vesialueet, joilla on erityisiä luontoarvoja ja joiden turvaamiseksi liikkumista tai maihinnousua <u>suositellaan vältettävän</u> tiettyinä aikoina. Tarvittaessa ELY-keskus voi Maastoliikennelain 1 §:ssä tarkoitettujen haittojen ehkäisemiseksi kieltää tai rajoittaa <u>moottorikäyttöisen ajoneuvon</u> käyttöä tietyllä maa-alueella tai jääpeitteisellä vesialueella."					
Tarkoitus	Rajoitusvyöhyke on perustettu pesimälinnuston ja muutolla levähtävän linnuston kannalta keskeisille alueille ja vyöhykkeeseen liitetään myös muinaismuistoalue. Vyöhykealuejako on tärkein toimenpide jolla turvataan alueen linnustolliset arvot.					
Rajoitusvyöhyke						
Nimi	Rajoitus aika	Pinta-ala	Peruste			Olotila
Uddskatan	1.1.-31.12.	32 ha	Perustamisasetus (1300/1989). Kasvi- ja eläinlajien suojelu. Alueesta vastaa Metsähallitus. Alueella saa liikkua merkittyjä polkuja pitkin.			Voimassa
Tulliniemen luonnonsuojelualue – levähtävän ja pesivän linnuston suojelu	1.1.-31.12.	101 ha	Mantereen läheinen tärkeä levähtävän vesilinnuston alue. Jääpeitteen aikana alueella saa liikkua. Alueesta vastaa Metsähallitus. Sekä 13 ha Hangon kaupungin hallinnoimaa aluetta Uddskatanin tyvellä, joka kuuluu Tulliniemen luonnonsuojelualueeseen. Alueella saa liikkua merkittyjä polkuja pitkin, ja sinne on mahdollista rakentaa kevyttä palveluvarustusta (ks. kartta 8).			Voimassa, laajennetaan 40 ha
Tulliniemen luonnonsuojelualue – haahkan ja merihanhen suojelu	1.4.-20.6.	316 ha	Erityisesti haahkan merkittävät pesimäluodot. Vyöhykkeeseen kuuluu sekä Metsähallituksen että Hangon kaupungin hallinnassa olevia saaria ja luotoja: Norra Klippingen, Södra Klippingen, Kvarnskär, Tjuvskär, Granskärsharun, Lilla Granskärsharun, Måsgrundet, Granskärsgrundet, Fläskaren, Svaglarna Tistrorna, Låglandet, Ryssökobbarna, Rågskär ja Örskär.			Aikaa muutetaan
Tulliniemen luonnonsuojelualue – saaristolinnuston suojelu	1.4.-31.7.	105 ha	Merkittävät saaristolinnuston pesimäluodot (kalalokki, lapintiira, kalatiira, karikukko, meriharakka, tylli, punajalkaviklo, tukkasotka). Vyöhykkeeseen kuuluu sekä Metsähallituksen että Hangon kaupungin hallinnassa olevia saaria ja luotoja: Utterklinten, Sjalsten, Kistskären, Långgrundet ja Ankargrundet.			Aikaa muutetaan
Hauensuolen muinaismuistoalue		23 ha	Alueen muinaismuistojen suojelemiseksi (liite 8). Alueesta vastaa Museovirasto ja Metsähallitus. Alueella saa liikkua vapaasti mutta ankkurointi on kielletty. Maihinnousu saa tapahtua vain Hauensuolen laiturilta.			Virallistetaan

Pinta-ala yhteensä		577 ha	Osuus suunnittelualueesta (%)	21 %	
Luonnonarvovyöhyke					
Dödören-Snappoppslandet	1.4.-31.7.	35 ha	Merkittävä saaristolinnuston pesimäluoto (kalalokki, lapintiira, kalatiira, karikukko, meriharakka, tylli, punajalkaviklo, tukkasotka, uhanalainen laji). Koskee vain maa-alueita. Alueesta vastaa Hangon kaupunki.		Suositus
Långskär	1.4.-31.7.	15 ha	Merkittävä ja monipuolinen saaristolinnuston pesimäalue. Koskee vain maa-alueita. Alueesta vastaa Hangon kaupunki.		Suositus
Pinta-ala yhteensä		50 ha	Osuus suunnittelualueesta (%)	2 %	
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet					
Ks. yllä.					

Kuva 8. Vyöhykealuejako.

© Metsähallitus 2012, © Suomen ympäristökeskus 2012, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/12.

Vyöhykealuejako

- Liikkuminen sallittu vain poluilla (vesialueella vain jääpeitteisenä aikana)
- Liikkumiskielto 1.4.-31.7.
- Liikkumiskielto 1.4.-20.6.
- Muinaismuistoalue
- Erityisten luontoarvojen kohde, mairinnous suositellaan vältettävän 1.4.-31.7.
- Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke
- Syrjävyöhyke
- Suunnittelualue

TOTEUTUS

19 Luonnonsuojelun ja -hoidon toimenpiteet

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu				Kartta	☒	Luonnonsuojelun toimenpiteet
Selite	Lomakkeella täsmennetään tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa. Luonnonsuojelun toimenpiteet kohdistuvat luontotyyppeihin ja lajeihin, esimerkiksi ennallistamisen tai perinnebiotooppien hoidon muodossa.						
Toimenpide	Kiireellisyysaste ⁶	Pinta-ala (ha) tai muu yksikkö	Toimenpidesuunnitelma	Aikaisemmin toteutettu tai jatkuvassa hoidossa oleva (ha)	Yksityiset suojelualueet	Kuvaus	
Luonnonhoito	Pieni	6,3			Kyllä	Bengtsårin lehto: lehtipuiden ja jalojen lehtipuiden hoito (kuusen raivaus, tammien ja muiden paikallista alkuperää olevien jalopuiden istutus, lahopuun tuottaminen, kunnostusraivaus)	
Luonnonhoito	Suuri	1,45		muutama hehtaari	Kyllä	Bengtsårin lehto: avoimen ja puustoisin perinnemaiseman hoito (laidunnus, niitto, pensaiden poisto)	
Haitallisen lajin poisto	Suuri	1,3			Kyllä	Bengtsårin lehto: vieraslajien poisto (terttuseljan ja siperianhernepensas)	
Ennallistaminen	Pieni	0,62			Kyllä	Bengtsårin lehto: metsien ennallistaminen suosimalla tammien lisäksi myös muita lehtipuita	
Luonnonhoito	Suuri	7,7		5 ha	Kyllä	Tulliniemen linnustonsuojelualue: avoimen ja puustoisin perinnebiotoopin hoito (katajan poisto, kedon hoito, puuston käsittely, laidunnus)	
Luonnonhoito	Suuri	4,1			Kyllä	Tulliniemen linnustonsuojelualue: maisemanhoito (roskien siivoaminen, mahdollinen raivaus/niitto)	
Luonnonhoito	Suuri	0,5			Kyllä	Tulliniemen linnustonsuojelualue: Rantaniittyjen ja hiekkarantojen hoito	
Haitallisen lajin poisto	Suuri	6,1			Kyllä	Tulliniemen linnustonsuojelualue: Vieraslajien poisto (kurturuusu, myös pajuangervoa), lisäkartoitus	
Luonnonhoito	Suuri	3,9			Kyllä	Tulliniemen linnustonsuojelualue: Lajistonhoito (uhanalaiset ja huomionarvoiset putkilokasvit ja hyönteiset)	

⁶ asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella.

Luonnonhoito	Pieni	20,7			Kyllä	Tulliniemen linnustonsuojelualue: Dyynien ja hiekkarantojen hoito (rantaympäristön hoito, maisemanhoito, paahdealueen hoito, avoimen perinneympäristön hoito, roskien kerääminen)
Haitallisen lajin poisto	Suuri	koko alue		Hangö Utskärs Jakt-förening r.f. toteuttanut 1960-luvulta lähtien	Kyllä	Tulliniemen linnustonsuojelualue: vierasperäisten pienpe-tojen (minkki, supikoira) poistopyynti. Pyynnin vaikutuksia linnustolle seurataan.
Inventoin-ti/vedenalainen	Suuri		Laaditaan		Kyllä	Tulliniemen linnustonsuojelualue: Suunnittelualueelle tehdään vedenalaisen luonnon inventointi luonnon nykytilan selvittämiseksi. Inventoitavat kohteet priorisoidaan suunnitelmassa. Samassa yhteydessä inventoidaan myös vedenalaista kulttuuriperintöä.
Seuran-ta/lintulaskennat	Suuri	Luonnonsuoje-lualueet		Tehty vuosien saa-tossa	Kyllä	Tulliniemen linnustonsuojelualue: Saaristolintujen pesimä-laskenta suoritetaan luonnonsuojelualueilla kolmen vuoden välein. Mahdollisuuksien mukaan myös muualla Natura 2000 –alueella. Muutolla levähtävien lintujen laskenta Uddsktanilla ja mahdollisuuksien mukaan myös muualla Natura 2000 –alueella.
Inventointi/lajisto	Pieni			Tehty vuosien saa-tossa	Kyllä	Tarvittaessa tehdään lajistoinventointeja (putkilokasvi, hyön-teiset ym.).
Inventoin-ti/luontotyyppi	Pieni	Luonnonsuoje-lualueet			Kyllä	Uhanalaiset luontotyypit (LUTU) inventoidaan (täydennysin-ventointi).
Valvonta	Suuri	Luonnonsuoje-lualueet			Kyllä	Liikkumisrajoitusten ym. sääntöjen noudattamista valvotaan yhteistyössä rajavartiolaitoksen ja poliisin kanssa. Muita luonnonsuojelurikkomuksia (esim. roskaaminen, lemmik-kieläinten irtipitäminen) valvotaan.
Edunvalvonta	Suuri	koko alue			Kyllä	Edunvalvontaa alueen vaikutuspiirissä olevien toimijoiden kanssa lisätään, erityisesti satamaturvallisuuden ja onnetto-muusriskien vähentämiseksi
Lisätietoja						
Yksityisten luonnonsuojelualueiden hoidosta vastaavat maanomistajat, kuitenkin niin että töitä ohjaa ja valvoo Metsähallitus.						

NYKYTILAN KUVAUS

ARVOT JA UHAT

TAVOITTEEN ASETTELU

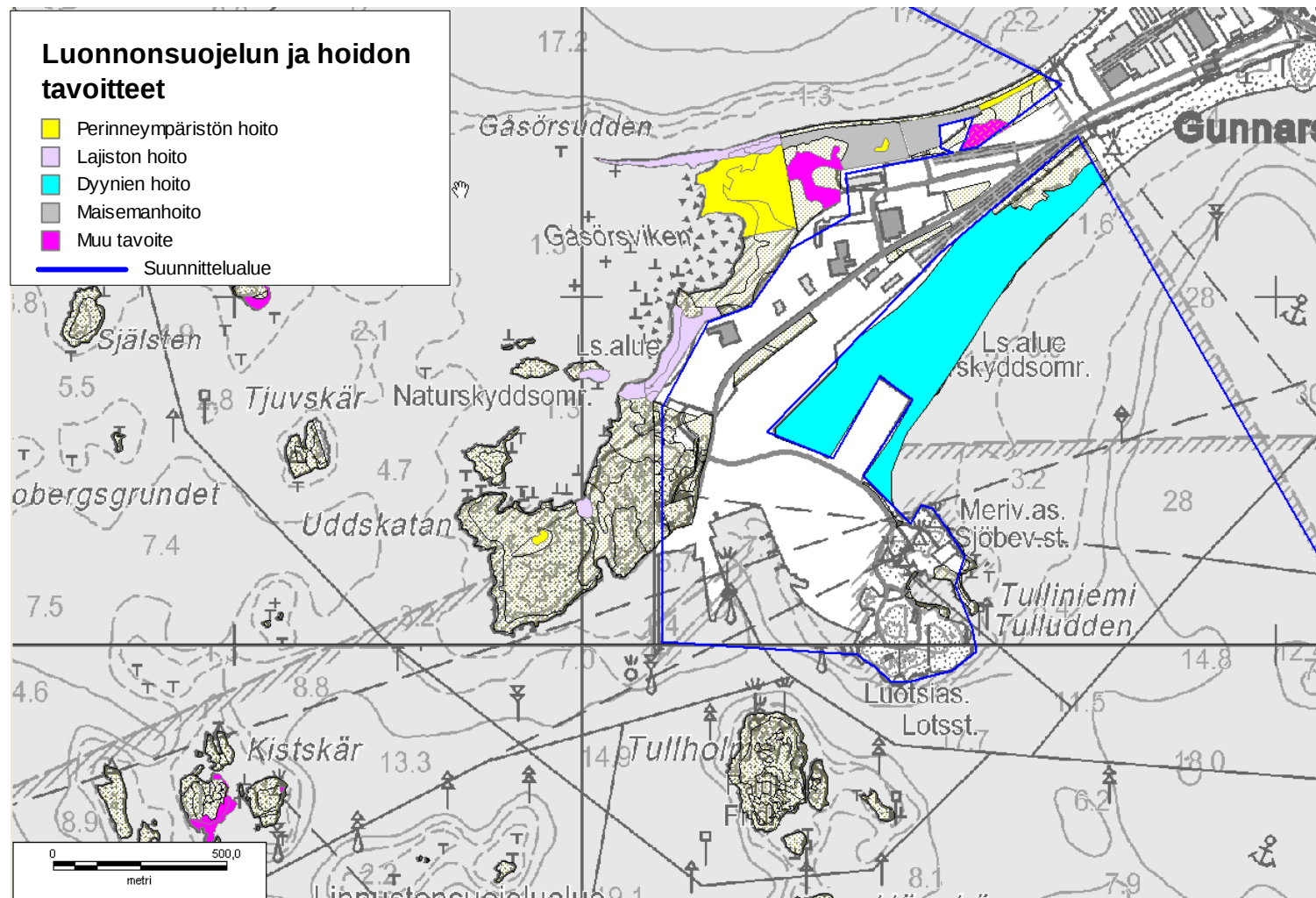
TOTEUTUS

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

SEURANTA

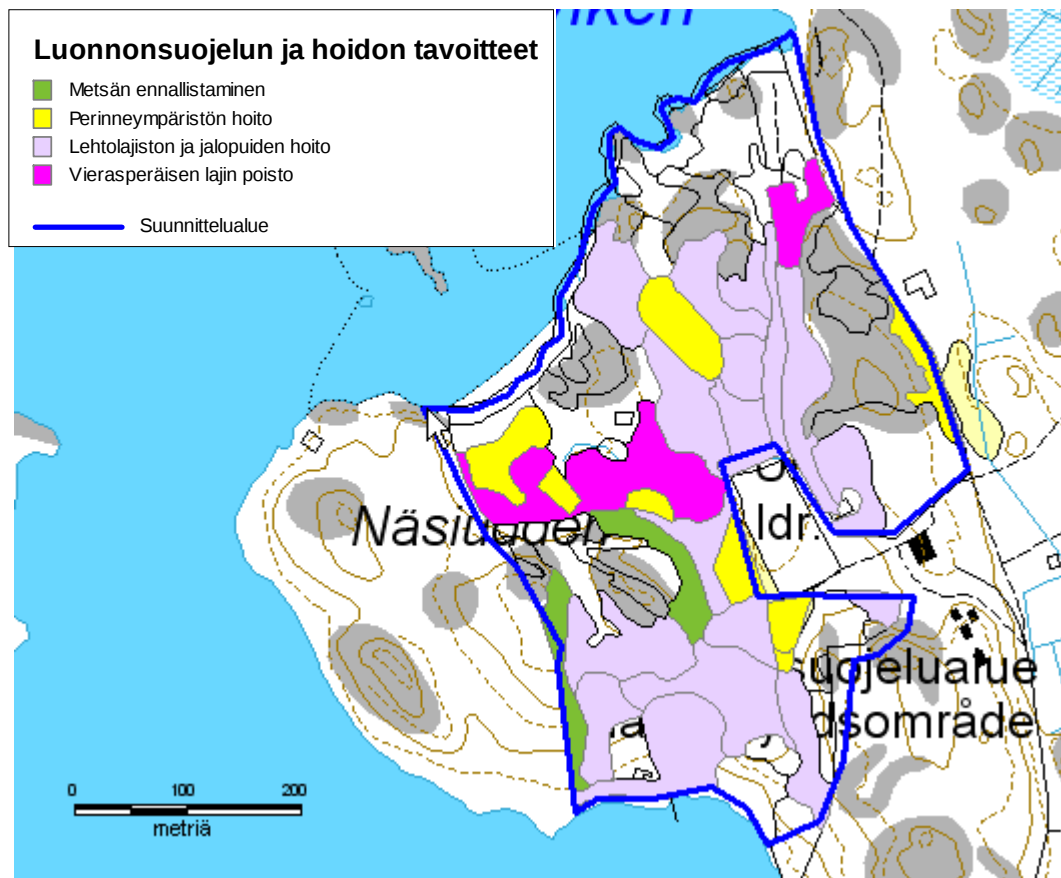
LÄHTEET

LIITTEET

Kartta 9. Luonnonsuojelun ja hoidon tavoitteet Tulliniemellä ja Uddskatanilla sekä Bengtsårsissa.

© Metsähallitus 2012, © Suomen ympäristökeskus 2012, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/12.

20 Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu	Kartta	☐							
Selite	Lomakkeella täsmennetään tavoitteenasettelun yhteydessä nimettyjä toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa. Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteitä ovat rakennusperintöön, maisemaan ja arkeologisiin kohteisiin liittyvät kunnostus- ja hoitotoimet.									
Kulttuuriperintöinventointi	☐	Ei tehdä	☐	Tehty	☐	Päivitetään	☐	Täydennetään	Vuosi	
Rakennusperintö										
Toimenpidelaji	Kiireellisyysaste ⁷	Kunnostettava tai hoidettava kohde	Kuvaus				Kpl	Toimenpidesuunnitelma		
Arkeologisen kohteen suojelu	Suuri	Hauensuoli	Perustetaan muinaisjäännösalueen suoja-alue (laki 295/1963 § 5), 22,5 ha. Suoja-alesopimuksen luonnos liitteessä 8.				1	Laaditaan		
Maisematarkastelu										
Maisemaa haittaa umpeenkasvu, joka voidaan aktiivisella hoidolla estää.										
Yksityiset suojelualueet										
Lisätietoja										
Arkeologiset kohteet										
Toimenpidelaji	Kiireellisyysaste ⁸	Hoidettava kohde	Kuvaus				Kpl	Toimenpidesuunnitelma		

⁷ asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella.

⁸ asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella.

Mittausdokumentointi, Arkeologisen kohteen hoito, Yhteistyö	Suuri	Hauensuoli	Perustetaan muinaisjäännessuojelualue sopimuksella, hoidetaan kohde toimenpidesuunnitelman mukaisesti, estetään tuhoutuminen hoitamalla ja ohjaamalla kävijöitä.	1	Laaditaan
Inventointi, Arkeologisen kohteen hoito, Yhteistyö	Suuri	Uddskatan	Hoidetaan 29. rannikkopatteriston linnakkeeseen liittyvät rakenteet toimenpidesuunnitelman mukaisesti. Estetään muun käytön aiheuttamasta tuhoa kulttuuriperinnölle	1	Laaditaan
Mittausdokumentointi, Arkeologisen kohteen hoito, Yhteistyö	Suuri	Gustavsvärn	Hoidetaan kohde toimenpidesuunnitelman mukaisesti, estetään tuhoutuminen hoitamalla ja ohjaamalla kävijöitä. Vastuutaho Museovirasto.	1	Laaditaan
Maisematarkastelu					
Yksityiset suojelualueet					
Hangon (Tulliniemen linnustonsuojelualue) sekä Helsingin kaupungin (Bengtsår) omistuksessa olevien alueiden kulttuuriperintökohteet ja muinaismuisto suojellaan muinaismuistolain (295/1963) mukaan. Lisäinventointeja ja hoitoa toteutetaan mahdollisuuksien mukaan. Bengtsårin alueelle suositellaan kulttuuriperintöinventoinnin tekoa.					
Lisätietoja					
Muut toimenpiteet					

21A Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet

Vastuuprosessi	Luonnon virkistyskäyttö						
Selite	Lomakkeella täsmennetään luonnon virkistyskäyttöä, lähinnä retkeilyä ja luontomatkailua, koskevia tavoitteenasettelun yhteydessä nimettyjä toimenpiteitä. Toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritellä riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa.						
Nykyinen käyntimäärä	Vuosi	Kysynnän kuvaus (nykytila)					
		Kävijämääristä ei tarkkaa tietoa, Tulliniemen linnustonsuojelualueella lasketaan useissa tuhansissa ja Bengtsårin lehdossa noin 2 200					
Käyntimääräennuste	Vuosi	Kysynnän kuvaus (tavoite)					
		Monipuolisten retkeilypalveluiden takia Tulliniemen linnustonsuojelualueen kävijämäärät kasvavat. Mikäli kulku Uddskatanille tai Tulludenille helpottuu kävijämäärät tulevat nousemaan huomattavasti.					
Luontomatkailusuunnitelma		Vuosi		Vuosi		Vuosi	Lisätietoja
Ei tehdä	☐	Tehty		Tehdään		Päivitetään	
Opastusviestintäsuunnitelma							
Ei tehdä	☐	Tehty		Tehdään		Päivitetään	
Toimenpide		Kuvaus					
Kävijäseuranta		Kävijälaskurit suosituimmille käyntikohteille (Hauensuoli, Uddskatan)					
Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (ml. verkkosivut)		Mm. liikkumiskieltoalueista tehdään kartat internetiin ja kerrotaan alueelle saapumisesta.					
Maasto-opastusaineiston laatiminen ja ylläpito		Kyltit liikkumiskieltoalueille. Uddskatanin alueen luontopolkua kehitetään erillisen toimenpidesuunnitelman mukaan.					
Käytön ohjaaminen		Kävijöitä ohjataan niin että linnustolle ja kulttuuriperinnölle on mahdollisimman vähän haittaa. Myös maaston ja kasvillisuuden kulumista esim. hiekkaisilla kedoilla ja dyynialueilla sekä hiekkarannoilla tarpeen vähentää kävijöitä ohjaamalla.					
Yhteistyö		Tulliniemen linnustonsuojelualueen virkistyskäyttöasioissa sovitaan tarvittaessa Metsähallituksen, Hangon kaupungin, Museoviraston, Hangon sataman, Tringa ry:n ja Suomen majakkaseura ry:n kesken.					
Yhteistyö		Yhteistyösopimuksia tehdään tarvittaessa.					
Yhteenvedo							

21B Luonnon virkistyskäyttö: palveluvarustus

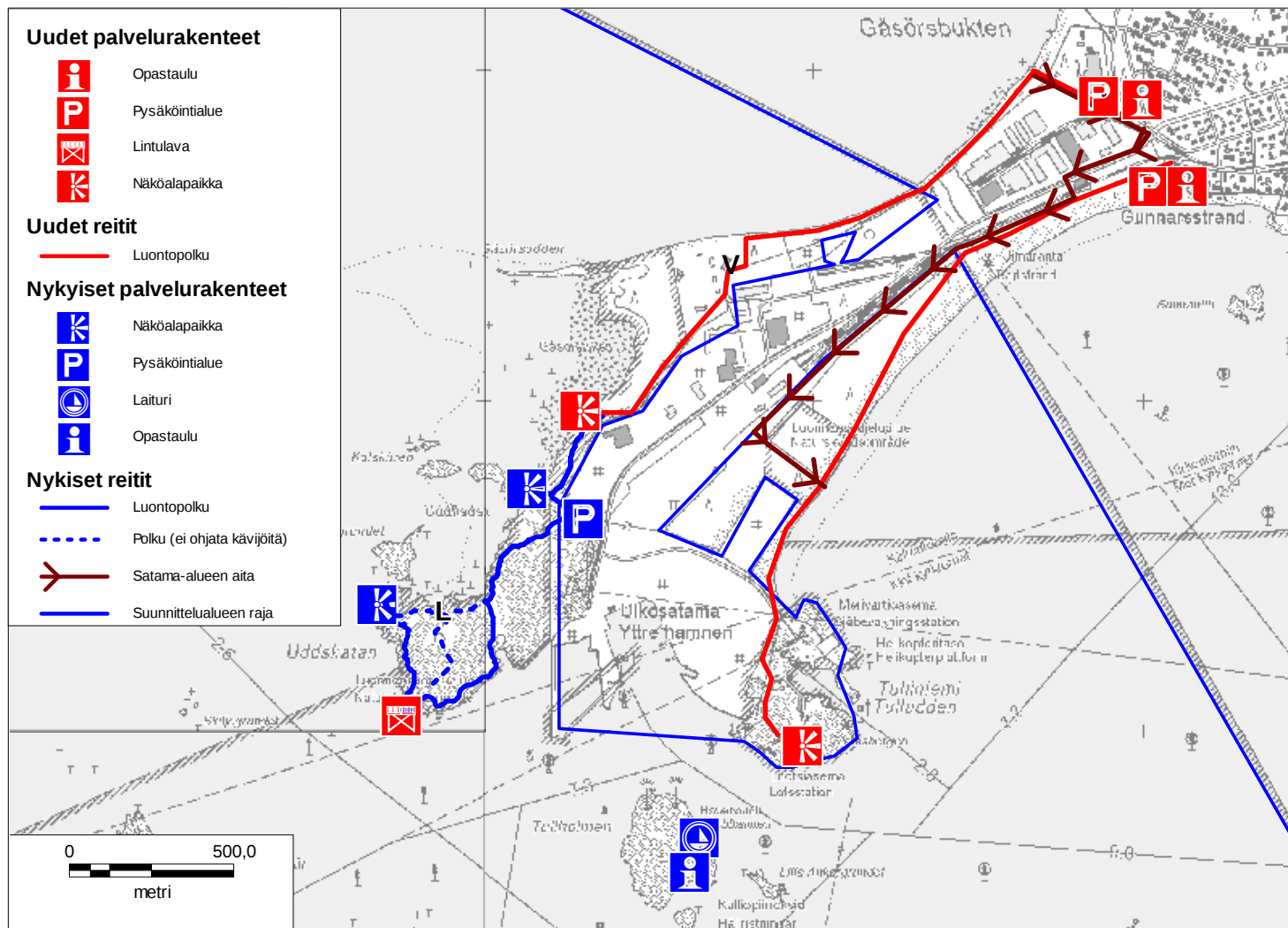
Vastuuprosessi	Luonnon virkistyskäyttö	Kartta	☒	Palveluvarustus
Selite	Palveluvarustus -lomakkeessa käsitellään rakennuksia (esim. autio- ja varaustuvat), rakennelmia (esim. laavut, kodat) sekä reittejä. Lomakkeen tarkoituksena on täsmentää tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella.			
Toimenpide	Kuvaus	Kiireelli- syysaste ⁹	Toimenpide- suunnitelma	
Palveluvarustuksen rakentaminen, purku ja ylläpito	Uddskatan: luontopolun parantaminen sekä osittainen uusimien. Lintulavan rakentaminen Uddskatanin eteläkärkeen. Opastaulu sekä pysäköintialue (ohjeellinen; suunnittelualueen ulkopuolella). Pöytäpenkki –yhdistelmä ja käymälä sekä nuotio mahdollista rakentaa Uddskatanin niemen alkupäähän (katso kartta).	Suuri	Laaditaan	
Palveluvarustuksen rakentaminen	Gustavsvärn: laiturin uusiminen sekä opastaulun pystyttäminen. Laiturin uudistamista ja tarkempia kustannuslaskelmia varten tulee ensin tehdä laituri selvitys (lomake 26).	Suuri	Laaditaan	
Palveluvarustuksen rakentaminen	Hauensuoli: laiturin uusiminen, portaiden ja Tullholmenin sillan uusiminen. Saarten (Tullholmen ja Kobben) välissä kulkevasta sillasta joudutaan luopumaan mikäli resursseja sen ylläpitämiseksi ei ole. Opastaulu.	Suuri	Laaditaan	
Palveluvarustuksen rakentaminen	Tulliniemi: polun rakentaminen alueen läpi Tulliniemen eteläkärkeen (kartalla ohjeellinen)	Pieni	Laaditaan	
Palveluvarustuksen rakentaminen	Ryssholmen: voidaan rakentaa telttailualue	Pieni		
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisalueet				
Tulliniemen linnustonsuojelualueella olevalle Gunnarsörenille sekä Granskärille voidaan rakentaa palveluvarustusta erillisen Hangon kaupungin laatiman suunnitelman mukaan.				
Tulliniemi työryhmän raportissa (2005) ehdotetaan 160m ² suuruisen luontokeskuksen rakentamista Hangon kaupungin omistamalle alueelle entisen vankilan alueelle. Tämä hoito- ja käyttösuunnitelma ei estä luontokeskuksen rakentamista mutta sitä varten tulee tehdä erillisselvitys, jossa tarkasteltaisiin matkailupalveluiden tarpeita laajemmin kaupungin alueella.				
Leiritoiminta ja alueen käyttö Bengtsårin Natura 2000 –alueella on vakiintunut edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman mukaan. Kartalla 11 on esitetty nykyiset leirialueet, rantautumispaikat, laituri sekä polut. Bengtsårin mahdolliset uudet leiripaikat pitäisi sijoittaa Natura 2000 –alueen ulkopuolelle. Myös Natura 2000 –alueella sijaitsevien kahden pohjoisen leirialueen (Sofianlehto, Lahdenpohja) siirtoa Natura 2000 –alueen ulkopuolelle tulisi harkita mikäli niiden toiminta laajenee. Tulenteko ja telttailu ovat sallittuja vain leiri-alueilla niitä varten osoitetuilla paikoilla. Bengtsårin varsinainen luontopolku kulkee Natura 2000 –alueen ulkopuolella.				

⁹ asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella.

Lisätietoja

POLKUYHTEYDET: Uddskatanin ja Tulliniemen polkuyhteyksien avaaminen on mahdollista kuten jo Tulliniemen ja sitä ympäröivän suojelualan hoito- ja käyttösuunnitelmassa (1995) on määritelty. Pohjoisrannan polku ja polkuyhteyden avaaminen vaatii erillisen toimenpidesuunnitelman, mutta periaatteessa olemassa olevaa polkuverkostoa yllä mainitussa suunnitelmassa kuvattua polkua pitkin voidaan hyödyntää. Seuraavia seikkoja tulee huomioida ja ne saattavat vaikuttaa lopullisen polun linjaan: polun on kuljettava niin että kävijöistä ei ole haittaa Uddskatanilla ja sen lähiympäristössä lepäileville linnuille eikä siitä aiheudu kulumishaittaa ympäröivälle luonnolle. Kävijät tulee ohjata myös siten että ei aiheuteta haittaa Hangon lintuaseman linnustontutkimukselle ja -seurannalle. Mahdollinen käymälä voidaan mieluiten rakentaa alueen ulkopuolelle, jotta huolto olisi mahdollisimman helppoa.

Etelärannan polku voidaan vetää dyynialueen läpi Tulliniemen kärkeen joka on suunnittelualan ulkopuolella, mutta kuitenkin niin että dyynien kuluminen estetään. Tulliniemen etelärannalla esiintyy uhanalaisten eläin- ja kasvilajien esiintymisalueita (esim. meriotakilokki *Salsola kali*). Useat lajit ja niiden esiintymisalueet (lähinnä dyynejä) ovat erittäin herkkiä maaston kulumiselle ja virkistyskäyttö saattaa aiheuttaa populaatioiden häviämisen rannalta. Polkuyhteyden tarkemman suunnittelun ja toteutuksen yhteydessä nämä seikat tulee huomioida seuraavasti: polkulinjausta ei vedetä esiintymisaluiden läpi, ympärivuotista liikkumiskiellon noudattamista valvotaan ja tarvittaessa alueet aidataan. Tarvittaessa erillinen toimenpidesuunnitelma.

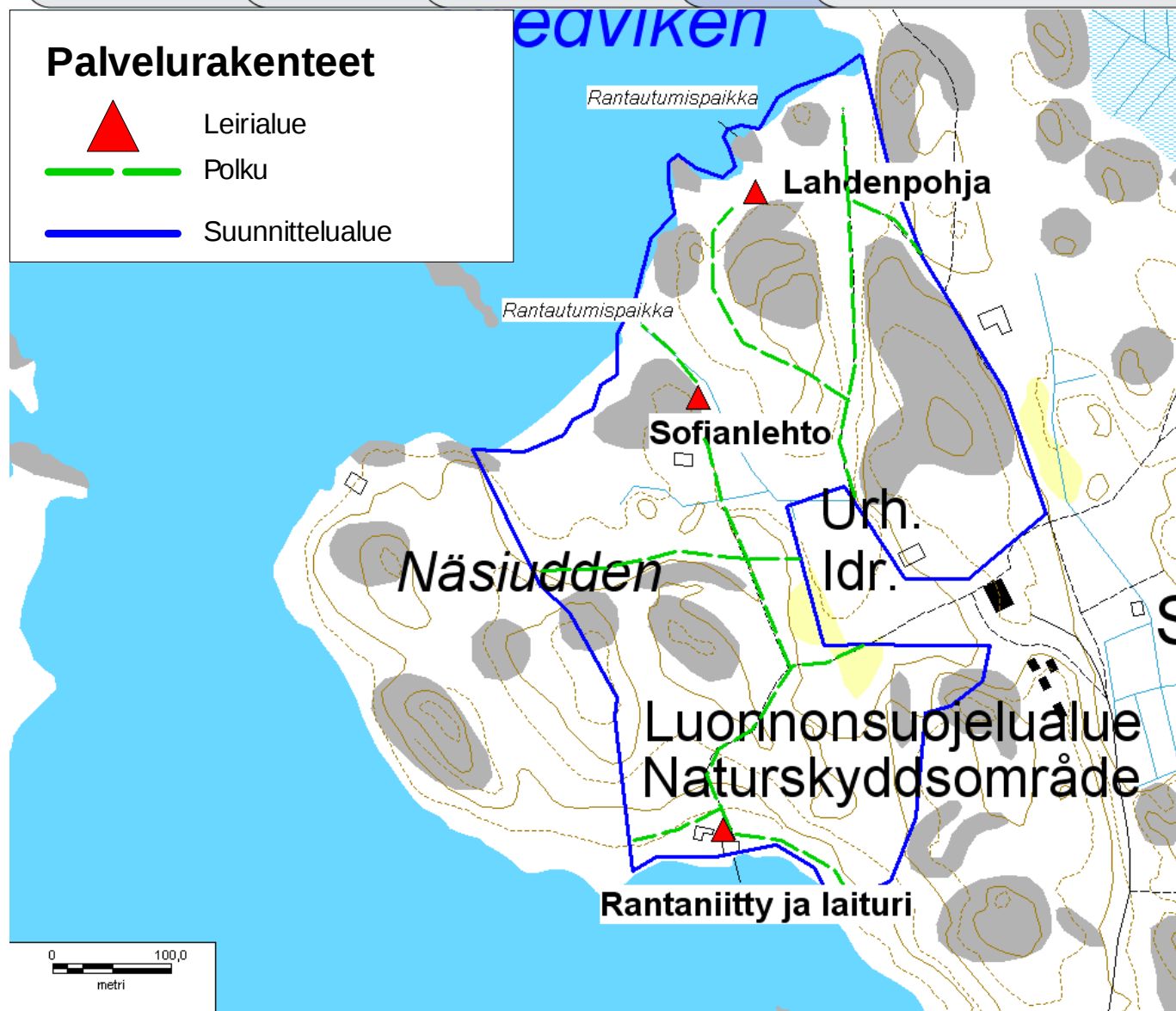

Kuva 10. Nykyinen ja suunniteltu palveluvarustus Tullinienellä ja Uddskatanilla sekä Hauensuolessa. L-kirjain osoittaa Hangon lintuaseman sijainnin. V-kirjain osoittaa aluetta johon voidaan rakentaa kevyttä palveluvarustusta. Uutena merkityt polkulinjaukset ohjeellisia.

© Metsähallitus 2012, © Suomen ympäristökeskus 2012, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/12.

Palvelurakenteet

- Leirialue
- Polku
- Suunnittelualue

Kartta11. Bengtsårin lehdon leiri-alueet, polut, laituri ja rantautumis-alueet.

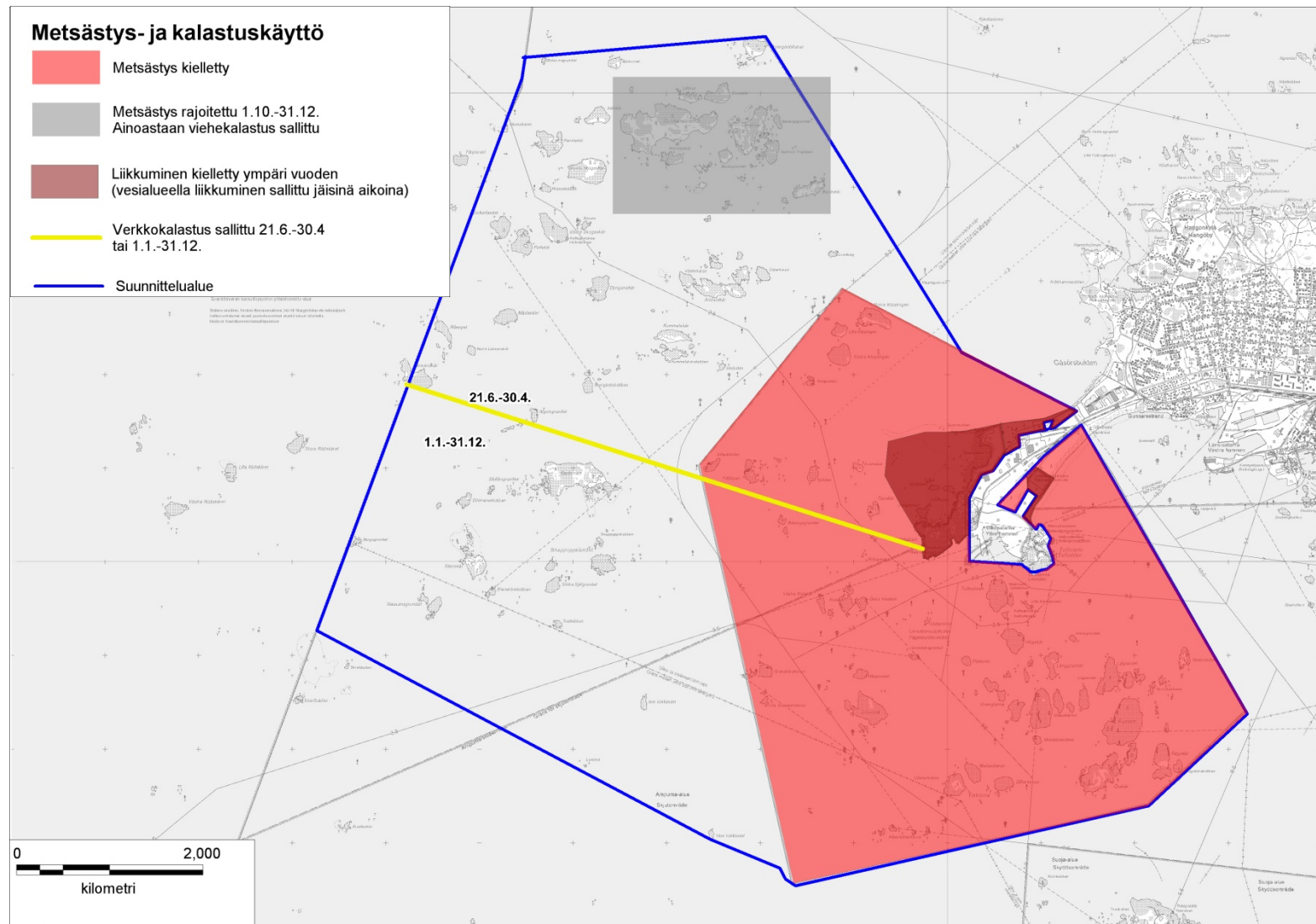
© Metsähallitus 2012, © Suomen ympäristökeskus 2012, © Kartta-keskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/12

22 Erätalouden toimenpiteet

Vastuuprosessi	Erä	Kartta	☒ Metsästys ☒ Kalastus
Selite	Lomakkeella määritellään erätalouteen liittyvät toimenpiteet, ohjeet ja määräykset. Lomakkeen tarkoituksena on täsmentää tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella.		
Metsästys ja riistanhoito			
Kohdealue	Toimenpide	Kuvaus	
ML 8 §:n alue ¹⁰			
Yleiset vesialueet			
Lupametsästysalueet ja vuokrasopimusalueet			
Hirvenajoalueet			
Muut metsästyksen ulkopuolelle jäävät alueet			
Riistanhoito		Minkin ja supikoiran pyynti lomakkeella 19	
Yksityiset suojelut			
Riistakantojen kestävän hyödyntämisen suunnittelu ja seuranta			
Lisätietoja	Metsähallituksen hallinnoimilla alueilla sekä yksityisillä luonnonsuojelualueilla metsästys on kielletty. Luonnonsuojelualueille voidaan tietyissä tilanteissa myös antaa poikkeuslupia vierasperäisten tai vahingollisten lajien vähentämiseksi (luonnonsuojelulaki 1096/1996 § 15, asetus Uudenmaan luonnonsuojelualueesta 1300/1989 § 5). Metsähallitus myöntää luvat hallinnoimilleen alueille ja Uudenmaan ELY-keskus yksityisille suojelualueille. Maankäyttö- ja rakennuslailla toteutettavalla osalla Tulliniemen linnustonsuojelualueella metsästys sallittu metsästyslain puitteissa.		
Kalastus			
Kohdealue	Toimenpide	Kuvaus	

¹⁰ kunnan asukkailla oikeus metsästykseseen valtion mailla

Yleiset vesialueet		
Pilkkiminen onkiminen viehekalastus		
Lupakalastus- vedet		
Rajoitus- ja kieltoalueet		
Kalakantojen hoito		
Yksityiset suoje- lualueet		
Ammattikalastus	Hoito- ja käyttösuunnitelma ei ole esteenä ammattikalastuksen harjoittamiselle alueella.	
Kalakantojen kestävän hyö- dyntämisen suunnittelu ja seuranta	Ammattikalastuksen viralliset saalisraportoinnit.	
Lisätietoja	Metsähallituksen vesialueet Tulliniemellä on vuokrattu Hangon kaupungille. Määräyksistä ja rajoituksista ks. kartta sekä kalastusalueen hoito- ja käyttösuunnitelma (Sjölund 2007). Kalastuksessa on noudatettava rajoitusvyöhykkeitä ja –aikoja (kartta 8).	

Kartta 12. Tulliniemen linnuston-
suojelualueen alueen metsästäys-
ja kalastuskäyttö.

© Metsähallitus 2012, © Suomen
ympäristökeskus 2012, © Kartta-
keskus Oy, Lupa L5293, Maan-
mittauslaitos 1/MML/12

23 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta		
Selite	Lomakkeella määritellään ne suunnittelualueen luonnonvarojen ja alueiden käyttömuodot, jotka eivät ole tulleet esille aikaisemmillä lomakkeilla. Näitä ovat marjastus, sienestys, poronhoito, liikenteen ja liikkumisen järjestelyt, urheilutapahtumat, partio- ja muu leiritoiminta, kaivostoiminta sekä maa-ainesten, polttopuun ja pohjaveden otto.		
Marjastus ja sienestys			
☐	Sallittu	☒	Rajoitettu (Peruste: Luonnonsuojelulakiin perustuva liikkumisrajoitus)
Lisätietoja	Liikkumisrajoitukset on merkitty karttaan 8.		
Poronhoito			
Toimenpiteet ja käytännöt	Suunnittelualue ei sijaitse poronhoitoalueella.		
Suosituks			
Lisätietoja			
Maastoliikenne			
Toimenpide	Kuvaus	Yksityiset suojelualueet	
Käytön ohjaaminen	Maastoliikenne ei ole sallittua maa-alueilla. Jäällä maastoliikennettä ei ole rajoitettu (maastoliikennelaki 1710/1995) (huom! rajoitusvyöhykkeet). Suojelualueiden hoitoon liittyvä huoltoajo sallittu.	☒	
		☐	
Muu liikenne			
Toimenpide	Kuvaus	Yksityiset suojelualueet	
Ei aktiivisia toimenpiteitä	Tulliniemen linnustonsuojelualueen läpi kulkee useita veneväyliä. Veneily on sallittu rajoitusvyöhykkeitä ja -aikoja noudattaen.	☒	
Käytön ohjaaminen	Ilma-aluksilla laskeutuminen kielletty Metsähallituksen alueille.	☐	
Liikkuminen			
Toimenpide	Toiminto	Kuvaus	Yksityiset suojelualueet
Käytön ohjaaminen	Maastopyöräily	Poluilla ja maastossa kielletty maaston kulumisriskin takia. Tieurilla sallittu.	☒
Ei aktiivisia toimenpiteitä	Ratsastus	Ei alueella	☐
Ei aktiivisia toimenpiteitä	Koiravaljakko	Ei alueella	☐

Ei aktiivisia toimenpiteitä	Porovaljakko	Ei alueella	☐
Ei aktiivisia toimenpiteitä	Kiipeily	Ei alueella	☐
Urheilutapahtumat ja järjestetty urheiluseura- tai vastaava toiminta			
Toimenpide	Kuvaus		Yksityiset suojelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Metsähallitus voi myöntää luvan urheilutapahtuman tai vastaavan järjestämiseen suunnittelualueen valtionmailla alueiden suojelumääräysten ja Metsähallituksen voimassa olevien ohjeiden mukaisesti. Yksityisten suojelualueiden osalta luvan myöntää maanomistaja joka tarvittaessa pyytää lausunnon Uudenmaan ELY-keskukselta.		☐
Partio- ja muu leiritoiminta			
Toimenpide	Kuvaus		Yksityiset suojelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Metsähallitus voi myöntää luvan leirin tai vastaavan järjestämiseen suunnittelualueen valtionmailla alueiden suojelumääräysten ja Metsähallituksen voimassa olevien ohjeiden mukaisesti. Yksityisten suojelualueiden osalta luvan myöntää maanomistaja joka tarvittaessa pyytää lausunnon Uudenmaan ELY-keskukselta.		☐
Maa-ainesten otto			
Toimenpide	Kuvaus		Yksityiset suojelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Metsähallituksen hallinnoimilla alueilla on maa-ainesten otto kielletty. Yksityisten suojelualueiden suojelumääräykset kieltävät maa-ainesten oton. Maankäyttö- ja rakennuslaki sekä luontodirektiivin säännökset säätelevät maa-ainesten ottoa muualla Natura-alueella.		☒
Metsätalous			
Toimenpide	Kuvaus		Yksityiset suojelualueet
Ei aktiivisia toimenpiteitä	Suunnittelualueella ei harjoiteta metsätaloutta.		☐
Polttopuun otto			
Toimenpide	Kuvaus		Yksityiset suojelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Metsähallituksen alueilla ja YSA-alueilla polttopuun otto on kielletty.		☒
Pohjaveden otto			
Toimenpide	Kuvaus		Yksityiset suojelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Suunnittelualueella ei oteta pohjavettä, lukuun ottamatta Hangon lintuaseman kaivoa, jota voidaan käyttää jatkosakin.		☐
Muu toiminta			
Toimenpide	Kuvaus		Yksityiset suojelualueet

Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Muut kuin tässä hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetyt alueen käyttöön liittyvät toiminnot ja hankkeet edellyttävät aina erillistä Natura-tarvearviointia sekä mahdollisia muita lupia. Toiminta ei saa heikentää niitä luontoarvoja joiden perusteella alue on liitetty Natura 2000 –verkostoon.	☒
Lisätietoja		

24 Hallinto

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☐	Laajennusalueet
Selite	Lomakkeella määritellään suunnittelualueen hallintaan liittyvät linjaukset, ohjeet ja määräykset. Suojelualueen hallintaan ja hallintoon olennaisesti liittyviä asioita ovat kannanotto suojelualueen mahdolliseen laajentamiseen, järjestyssääntö, turvallisuus, valvonta ja pelastustoiminta sekä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.			
Suunnittelualueesta vastaavat tahot				
Uddskatanin luonnonsuojelualue ja osa Tulliniemen luonnonsuojelualueesta on Metsähallituksen ja sen luontopalveluiden hallinnassa. Hangon kaupunki omistaa Tulliniemen linnustonsuojelualueen (Natura 2000 –alue) muun osan. Bengtsårin lehto on kokonaisuudessaan Helsingin kaupungin omistuksessa. Yksityisten luonnonsuojelualueiden hoidosta vastaavat maanomistajat sekä Uudenmaan ELY-keskus. Valtakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä ja muinaisjäännöksiä hoidetaan yhteistyössä Museoviraston kanssa.				
Suojelualueiden perustamistoimet ja hallinta				
Toimenpide	Kuvaus			
Suojelualuekiinteistön muodostaminen, säädöksen laatiminen, järjestyssäännön laatiminen	Metsähallituksen hallinnoimista alueista suositellaan yhden suojelualueen perustamista ja säädöksen laatimista. Säädöksen ajantasaistamiseen käytetään olemassa olevia säädöksiä sekä hyväksyttyä hoito- ja käyttösuunnitelmaa. Tulliniemen luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräykset ovat osittain 1930-luvulta ja niitä on sen jälkeen muutettu useaan otteeseen. Uddskatanin ja Tulliniemen alueiden yhdistäminen helpottaisi alueen hoitoa ja käyttöä sekä olisi käyttäjien kannalta selkeämpää. Hangon kaupungin omistama osa Tulliniemen luonnonsuojelualueesta jää yksityiseksi luonnonsuojelualueeksi. Metsähallituksen luonnonsuojelualueelle laaditaan tarvittaessa järjestyssääntö.			
Rajan merkitseminen	Luonnonsuojelualueiden rajat merkitään maastoon paaluihin kiinnitettävillä suomen- ja ruotsinkielisillä tunnuskilvillä. Kiinteistöjen rajat avataan ja tehdään näkyviksi maastossa.			
Rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset				
Toimenpide	Kuvaus			
Vuokra- ja käyttöoikeussopimusten laatiminen, lupien myöntäminen	Metsähallituksen alueita koskevat vuokra- ja käyttöoikeussopimukset sovitetaan yhteen tämän hoito- ja käyttösuunnitelman periaatteiden kanssa ja Metsähallituksen muiden periaatteiden mukaan. Yksityisillä alueilla sopimukset ja luvat eivät saa vaarantaa niitä luontoarvoja, joiden perustella alue on liitetty Natura 2000-verkostoon.			
Turvallisuus ja valvonta				
Toimenpide	Kuvaus			

Valmiudet	☐	Öljyonnettomuussuunnitelma	Öljyvahinkojen torjuntavastuu kuuluu Suomen ympäristökeskukselle ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitokselle. Koko Suomenlahtea koskien on laadittu Suomenlahden alueen alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunnan yhteistoimintasuunnitelma, ja myös muita suunnitelmia on tekeillä. Öljyntorjuntaan liittyvää suunnittelu- ja toteutusyhteistyötä pelastuslaitoksen kanssa pyritään edistämään Metsähallituksessa. On olemassa tarve laatia kaikkia Metsähallituksen merialueita koskeva öljyonnettomuussuunnitelma.			
	☐	Metsäpalontorjuntasuunnitelma	Valtion maiden suunnitelma tarkistetaan vuosittain. Vastuutahona Metsähallituksen metsätalous.			
Palvelurakenteiden turvallisuus	☐	Rakennusten pelastussuunnitelma	Laaditaan mikäli rakennukset tulevat yleisö- tai yrityskäyttöön.			
	☐	Rakennusten palotarkastus	Palotarkastukset tehdään sitä mukaa, kun ne otetaan yleisö- tai yrityskäyttöön.			
	☐	Kohteiden nimi- ja koordinaattimerkinnät	Laaditaan vuoden 2013 loppuun mennessä.			
	☐	Pelastusyhteistyö				
Yhteistyö						
Alueellinen ja paikallinen yhteistyö	Suunnittelualueen maankäytön suunnittelussa ja alueen kehittämisessä Metsähallitus, Hangon kaupunki ja Helsingin kaupunki tekevät yhteistyötä paikallisten yrittäjien ja yhteisöjen sekä Uudenmaan maakuntaliiton, ELY-keskuksen, Tringa ry:n, Suomen majakka-seuran, Helsingin Yliopiston, YH Novian ja muiden tutkijatahojen sekä tutkimuslaitosten, Museoviraston, Liikennevirasto, Rajavartiolaitoksen, puolustusvoimien, Hangon sataman, Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen ja Suomen ympäristökeskuksen kanssa.					
Kansainvälinen yhteistyö	Alueen kansainvälinen yhteistyö liittyy merten suojeluun, merenkulkuun ja tutkimukseen. Kansainvälisiä yhteistyöhankkeita voidaan Metsähallituksen alueilla toteuttaa sen alueiden käyttöä koskevan ohjeistuksen mukaisesti					
Alueen hallintaan ja hoitoon liittyvät yhteistyötahot	Uudenmaan ELY-keskus, Hangon ja Helsingin kaupunki, museovirasto, rajavartiolaitos, poliisi ja puolustusvoimat.					
Alueen hallintaan liittyvät vakiintuneet yhteistyömuodot	☐	Neuvottelukunta	☐	Yhteistyöryhmä	☐	Muu, mikä?
Lisätietoja						
Bengtsårin leirialueelle on voimassa oleva pelastussuunnitelma (Helsingin kaupungin nuorisoasiankeskus 2008).						

25 Rakennuskanta

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☐	Rakennuskanta
Selite	Suunnittelualueella voi olla rakennuksia ja rakennelmia, jotka eivät liity alueen suojeluarvoihin (kulttuuriperintöön) eivätkä virkistyskäyttöön. Tällaisia ovat mm. suojelualuehankintoihin liittyneet, vanhat asuin- ja lomarakennukset. Lomakkeelle kirjataan tällaiset rakennukset ja rakennelmat ja niihin liittyvät toimenpiteet.			
Toimenpide	Kohde	Omistaja	Kpl	Toimenpiteen kuvaus
Rakennuskannan hallinta	Uddskatanin entisen vankilan puucee	Metsähallitus	1	Puretaan ja tarvittaessa dokumentoidaan
Rakennuskannan hallinta	Hangon lintuasema	Helsingin seudun lintutieteellinen yhdistys ry - Tringa	3	Lintuasematoimintaa. Maapohja Metsähallituksen hallinnassa.
Rakennuskannan hallinta	Gustavsvärnin muuntaja	Puolustusvoimat	1	
Rakennuskannan hallinta	Gustavsvärnin majakka	Liikennevirasto	1	
Erityismääräykset				
Yksityiset suojelualueet				
Hangon kaupungin omistuksessa Uddskatanilla on rakennuksia ja rakennelmia jotka ovat toimineet naisvankilana 1960-luvulle saakka. Rakennukset ovat rapistuneet ja huonossa kunnossa ja tulisi purkaa. Tätä ennen tulee selvittää onko rakennuksissa lepakoiden lisääntymisyhdyskuntia. Bengtsårin lehdossa on Natura 2000 –alueella kolme leirintäaluetta ruokailukatoksineen, käymälöineen ja laitureineen. Alueella on myös yksi saunarakennus ja kellari.				
Lisätietoja				
Tämä hoito- ja käyttösuunnitelma ei estä huoltorakennuksen lisärakentamisen Gustavsvärnille, mutta se edellyttää Hangon kaupungin päätöksen ja Uudenmaan ELY-keskuksen hyväksyvän lausunnon lisäksi lausuntoa Museovirastolta.				

26 Resurssit

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta		
Selite	Lomakkeella määritellään toiminnan suunnittelun pohjaksi hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kerta- ja jatkuvaluonteiset kustannukset. Lisäksi määritellään muut alueen hoitoon ja hallintoon liittyvät kustannukset, mikä tukee hoito- ja käyttösuunnitelman kytkemistä vuotuisen toiminnan suunnitteluun. Hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kustannuksista vastaa maanomistajat ja Metsähallitus. Gunnarsörenin, Granskärin ja Bengtsårin virkistyskäytön kehittäminen on kaupunkien vastuulla eikä niiden budjetteja esitetä tässä.		
Vuosi, jonka kustannustasoon arviot perustuvat			2012
Kohde	Jatkuvaluonteiset kulut €/vuosi	Kertaluonteiset menot €	Lisätietoja
Rakennukset			
Rakennelmat	2000€	73 000€	Uddskatan: lintulavan rakentaminen (30 000€). Hauensuoli: laiturin, puuportaiden ja siltojen uusiminen (40000€). Tullholmenin ja Kobbenin välisestä sillasta katso lomake 21B. Gustavsvärn: laituriselvityksen ja piirustusten tekeminen (3000€). Arvio koskee vain Metsähallituksen hallinnoimia alueita.
Reitit	2000€	25 000€	Uddskatan: polun rakentaminen ja dyynin rajaaminen. Hauensuoli: polkujen uusiminen. Arvio koskee vain Metsähallituksen hallinnoimia alueita.
Opastuspalvelut ja opastusviestintä	1000€	5000€	Luontoon.fi-sivut, opastustaulut (Uddskatan 3 kpl, Hauensuoli 1 kpl, Gustavsvärn 1kpl), maihinnousukieltotaulut.
Kävijälaskenta, kävijä-, yritys- ym. tutkimukset		6000€	Kävijälaskenta 5 vuoden välein. Kävijätutkimus tarvittaessa.
Virkistyskäyttö yhteensä	5000€	109 000€	
Ennallistaminen			
Lajistonhoito		4000€	Uhanalaisten ja vaatelaidien kasvien ja hyönteisten siirtoistutukset / elinympäristöjen hoito.
Muu luonnonhoito	9000€	21500€	Jatkuva luonteiset toimenpiteet: minkin poistopyynti (2000€), kurturuusun poisto (1600€), avoimen rantaympäristön hoito (2400€), laidunnus (3000€) Kertaluonteiset toimenpiteet: jalopuiden ja lehtojen hoito Bengtsårisa (5000€), avoimien rantaympäristöjen hoito (10000€), laidunalueen raivaus (6500€)
Luonnonsuojelun seurannat	2000€		Linnustoseurannat, muut lajistoseurannat
Luonnonsuojelu yhteensä	11000€	25500€	
Rakennusperintö	2000€	100 000€	

Arkeologiset kohteet	3000€	20 000€	Hauensuolen, Uddskatanin ja Gustavsvärnin kohteiden hoito edellyttää erillisen toimenpidesuunnitelman laatimisen ja luku on hyvin karkea arvio.	
Muu kulttuuriperinnön hoito				
Kulttuuriperintö yhteensä	5000€	120 000€		
Hallinto- ja muut kulut	10000€		Palkka- ja matkustuskuluja jotka liittyvät alueen valvontaan, hoitoon tai huoltoon, kiinteistöveroihin jne.	
Kaikki yhteensä	31 000€	254 500€	Kaikki kustannukset yhteensä suunnitelmakaudella (15 vuotta) €	719 500€

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

27 Ympäristövaikutusten arviointi

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; muiden prosessien osallistuminen on tärkeää					
Selite	Hoito- ja käyttösuunnitelmassa arvioidaan suunniteltujen toimenpiteiden ekologisia, sosiokulttuurisia ja taloudellisia vaikutuksia eli suunnitelmasta aiheutuvien muutosten oletettuja seurauksia. Ekologiset vaikutukset kohdistuvat lähinnä maisemaan, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eläimistöön tai luonnon monimuotoisuuteen. Sosiokulttuuriset vaikutukset kohdistuvat ihmisten terveyteen, elinoloihin, viihtyvyyteen, yhdyskuntarakenteeseen, henkiseen tai aineelliseen kulttuuriperintöön. Taloudelliset vaikutukset kohdistuvat esim. luonnonvarojen hyödyntämiseen, työllisyyteen tai taloudelliseen tilanteeseen suunnittelualueella ja sen lähiympäristössä. Hoito- ja käyttösuunnitelmien taloudellisia vaikutuksia tarkastellaan lähinnä paikallistalouden tasolla. Arvioinnilla varmistetaan, että suunnitelman ratkaisut ovat sellaisia, ettei niiden toteuttaminen aiheuta haittaa suunnittelualueen ympäristölle. Toisaalta vaikutusten arviointi on keino tarkistaa suunnitelman linjausten oikeellisuutta: saadaanko asetettujen tavoitteiden avulla aikaan sellaisia hyötyjä, jotka edesauttavat suunnittelualuetta koskevien päämäärien saavuttamista.					
Tavoite	Toimenpide	Vaikutuksen tyyppi			Vaikutuksen kuvaus	Riskit, haitat ja niiden vähentäminen
		Ekologinen	Sosiokulttuurinen	Taloudellinen		
Rantaniittyjen ja perinnebiotooppien raivaus ja laiduntaminen (umpeenkasvun ehkäisy). Myös dyynien metsittymisen esto ja rehevöitymisestä hyötyvän kasvillisuuden poisto.	Luonnonhoito	☒	☐	☐	Rantaniityt ja dyynit säilyvät avonaisina ja perinnebiotoopit hoidettuina. Tämä hyödyttää kyseisten biotooppien eläin- ja kasvilajeja. Merkittävä osa Natura 2000 –alueiden perusteena olevista lajeista ja uhanalaisista lajeista ovat riippuvaisia avoimista ympäristöistä.	Jotkin lajit suosivat umpeenkasvaneita ympäristöjä ja näin ollen kärsivät hoidosta. Tällaisia elinympäristöjä kuitenkin säilyy alueella ja sen lähiympäristössä riittävästi, mm. pienissä poukamissa.
Aktiivinen minkkien ja supikoirien tehopyynti ennen lintujen pesintäaikaa ja kurturuusujen poisto. Uusien vieraslajien seuranta ja tilanteeseen puuttuminen ajoissa.	Haitallisen lajin poisto	☒	☒	☐	Minkkien ja supikoirien tehopyynti vaikuttaa maassa pesivien lintulajien pesimämenestykseen ja kannankehitykseen. Kurturuusuu on voimakkaasti leviävä vieraslaji, joka levittäytyy etenkin hiekka- ja sorapohjaisille alueille syrjäyttäen luontaisen lajiston.	Lähtökohtaisesti ei haittoja eikä riskejä, koska pyynti ja kurturuusun poisto tapahtuu lintujen ja eläinten lisääntymiskauden ulkopuolella. Minkin ja supikoiran pyynnin tulee olla tehokasta jotta se on hyödyllistä. Kurturuusun poistossa tulee valita menetelmiä jotka eivät turmele dyynejä ja käyttää ensisijaisesti mekaanisia menetelmiä. Torjuntaineita tulisi käyttää erityisen vaikeilla alueilla.

Virkistyskäytön ohjaaminen niin että maaston kulumista vältetään.	Käytön ohjaaminen, käytön rajoittaminen	☒	☐	☐	Rakennetaan ja ylläpidetään polkuja ja portaita sekä pitkoksia suosituimmilla ja herkimmillä kohteilla.	Virkistyskäytön vapautuminen Uddskatanilla ja Tulliniemellä saattaa uhata kulumiselle herkkiä dyynimuodostumia sekä herkkää kasvilajistoa.
Virkistyskäytön ohjaaminen niin että luontoarvot ja arkeologiset kohteet säilyvät.	Käytön ohjaaminen, käytön rajoittaminen	☒	☐	☒	Polkujen, rakenteiden ja opasteiden avulla kävijät ohjataan niin että luontoarvot tai arkeologiset kohteet eivät vaarannu. Lintujen pesimäsaarilla ja tärkeillä levähdysalueilla sekä muilla herkillä luontokohteilla liikkumista rajoitetaan.	Polut on vedettävä niin että herkkä lajit eivät vaarannu eikä maisema vaarannu (etenkin dyynit ja rannat). Kävijämäärien kasvaessa polkujen levittäytyminen ja leveytyminen on mahdollinen riski. Rajoitusalueet tulee merkitä maastoon ja karttoihin. Valvontaa lisättävä.
Kulttuuriperintö- ja arkeologisten kohteiden inventointi ja hoito Metsähallituksen ja Museoviraston yhteistyönä. Kohteet ovat turvallisia ja edustavia esimerkkejä kulttuuriperinnöstä matkailu- ja virkistyskäytössä.	Inventointi: arkeologiset kohteet	☒	☒	☐	Suunnittelualueen kulttuuriperintökohteet on inventoitu ja niiden tila tiedossa.	Ei haittoja eikä riskejä
Gustavsvärnin majakka ja muut rakennukset kunnostetaan kulttuuriperintöarvot huomioiden ja kohteita huolletaan säännöllisesti.	Rakennusperinnön kunnostaminen	☐	☒	☐	Rakennusten ja rakenteiden vauriot korjataan ja huolletaan säännöllisesti.	Työ tehdään Museoviraston suositusten perusteella.
Natura 2000 –alueelle ei myönnetä rakennuslupia. Poikkeuksena yleisiä virkistyspalveluja, tutkimustarpeita tai alueen huollon kannalta tärkeitä rakennuksia.	Lupien myöntäminen	☒	☒	☐	Hangon kaupungin rakennustarkastus ja Uudenmaan ELY-keskus vastaavat alueelle myönnettävistä luvista.	Ei haittoja eikä riskejä.
Kävijämäärien mahdollinen lisääntyminen ei aiheuta haittaa tutkimus- ja seurantatoiminnalle.	Käytön ohjaaminen	☒	☒	☐	Etenkin Uddskatanille pääsyn mahdollinen helpottaminen saattaa aiheuttaa häiriötä tutkimus- ja seurantatoiminnalle. Kävijöiden ohjaamisen (polkujen vetäminen ja merkitseminen), valvonnan ja ohjeistuksen kautta haasteeseen pystytään vaikuttamaan.	Mahdolliset sääntörikkomukset, joihin valvonnan kautta on puututtava. Riittävät resurssit ohjaavien rakenteiden tekemiseen.

Alueen saarten luontotyyppit inventoidaan loppuun ja alueelle tehdään vedenalaisten luontotyyppien inventointi. Luontotyyppi- ja lajistoinventointeja täydennetään.	Vedenalainen/luontotyyppi/lajistoinventointi	☒	☒	☐	Luonnonsuojelualueiden maa-alueiden luontotyyppi-inventointi viedään loppuun ja vedenalaiset inventoinnit aloitetaan. Tarvittaessa täydennetään lajistoinventointeja. Saaristolintulaskentoja tehdään vuosittain.	Inventoinneissa vaadittavien resurssien turvaaminen.
Alueen sidosryhmien yhteistyö.	Edunvalvonta	☐	☒	☐	Luonnonsuojelun ja virkistyskäyttöarvojen turvaaminen ja kehittäminen yhdessä alueen toimijoiden kanssa.	Tarvittavien resurssien turvaaminen.
Luontotyyppien hoito siten, että ne säilyttävät luontaiset ominaispiirteensä	Luonnonhoito	☐	☒	☐	Hoidettavien luontotyyppien ominaispiirteet säilyvät tai vahvistuvat.	Tarvittavien resurssien turvaaminen.
Selvitetään uhanalaisten lajien elinalueet ja hoideaan ko. lajeille tärkeitä elinympäristöjä	Luonnonhoito	☒	☒	☐	Lajien elinvoimaisuus säilyy tai kasvaa.	Vaadittavien resurssien turvaaminen.
Mereen päässeeseen öljyn haittojen tehokas vähentäminen. Öljyntorjunnan kannalta kiireellisimpien kohteiden priorisointi ja öljyntorjuntasuunnitteluun liittyvä yhteistyö. Vaikutetaan öljyntorjuntasuunnitelmiin niin, että luonnonsuojelualueiden tärkeimmät osat otetaan huomioon niissä. Myös alueet joilta öljy on hankalasti kerättävissä (merenrantaniityt, kivikkorannat, hiekkarannat).	Yhteistyö, valvonta	☒	☒	☒	Saadaan aikaan toimiva yhteistyö öljyntorjunta ja ympäristövahingoista vastaavien viranomaisten kanssa, minkä avulla torjunta voidaan suunnata tärkeimmille alueille. Metsähallitukseen saadaan tieto öljyönnettomuudesta mahdollisimman nopeasti. Toimenpiteistä vastaa muut viranomaiset (alueellinen pelastuslaitos, SYKE) ja kohdistuu laajasti käsittäen koko läntiselle Suomenlahdelle.	Ei haittoja eikä riskejä
Satamien liikenne ja varasto-alueet eivät aiheuta uhkaa suunnittelualueen luonnolle, kulttuuriperinnölle tai kävijöille.	Yhteistyö	☒	☒	☐	Toimiva yhteistyö ja tiedonkulku satamatoimijoiden, Hangon kaupungin ja Metsähallituksen välillä. Satama vastaa satama-alueiden siivoamisesta vuosittain ja pyrkii estämään roskien leviämisen suojelualueille.	Ei haittoja eikä riskejä.
Natura-vaikutusten arvi-	Hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetyistä toimista käytön ohjaaminen, inventoinnit ja aktiiviset hoitotoimenpiteet parantavat Natura-luontotyyppien ja					

oinnin tarveharkinta	lajien tilaa sekä suojelua. Suunnitelmassa esitettävillä toimenpiteillä ei aiheuteta haittoja alueen Natura-suojeluarvoille. Natura 2000 –alueiden perusteena oleviin luontotyyppisiin ja lajeihin vaikutukset arvioidaan seuraavasti (*=priorisoitu luontotyyppi): Tulliniemen linnustonsuojelualue 1220 Kivikkorannat: lievästi positiivinen vaikka luonnonhoitotoimenpiteet eivät suoraan kohdistukaan kyseiseen luontotyyppiin 1230 Kasvipeitteiset merenrantakalliot: positiivinen, joskin vain pieneltä osin luonnonhoitotoimenpiteiden piirissä 1620 Ulkosaariston luodot ja saaret: positiivinen, suojelun ansiosta edustavuus paranee 1630 Merenrantaniityt*: positiivinen, suojelun ja luonnonhoitotoimenpiteiden ansiosta edustavuus paranee 1640: Itämeren hiekkarannat: positiivinen, suojelun ja luonnonhoitotoimenpiteiden ansiosta edustavuus paranee 2110 Liikkuvat alkiovaiheen dyynit: positiivinen, suojelun, ennallistamistoimenpiteiden ja kävijöiden ohjaamisen ansiosta edustavuus paranee 2120 Liikkuvat rantakauradyynit: positiivinen, suojelun, ennallistamistoimenpiteiden ja kävijöiden ohjaamisen ansiosta edustavuus paranee 2130 Kiinteät, ruohokasvillisuuden peittämät dyynit*: positiivinen, suojelun, luonnonhoitotoimenpiteiden ja kävijöiden ohjaamisen ansiosta edustavuus paranee 2140 Variksenmarjadyynit*: positiivinen, suojelun, ennallistamistoimenpiteiden ja kävijöiden ohjaamisen ansiosta edustavuus paranee 6270 Runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt*: positiivinen, suojelun ja luonnonhoitotoimenpiteiden ansiosta edustavuus paranee, joskin pinta-ala on pieni 8220 Silikaattikalliot: positiivinen, lähinnä suojelun ja kävijöiden ohjaamisen ansiosta edustavuus paranee 9050 Lehdot: positiivinen, suojelun ja luonnonhoitotoimenpiteiden ansiosta edustavuus paranee 9070 Fennoskandian hakamaat ja kaskilaitumet: positiivinen, suojelun ja luonnonhoitotoimenpiteiden ansiosta edustavuus paranee Seuraavia Natura-luontotyyppejä ei ole mainittu alueen Natura-tietolomakkeella, mutta ne on todettu maasto-inventointien yhteydessä: 2180 Metsäiset dyynit: positiivinen, suojelun, ennallistamistoimenpiteiden ja kävijöiden ohjaamisen ansiosta edustavuus paranee 4030 Kuivat nummet: positiivinen tai neutraali 6210 Kuivat niityt ja pensaikot kalkkipitoisella alustalla (tärkeät orkidea-alueet)*: positiivinen, suojelun ja luonnonhoitotoimenpiteiden ansiosta edustavuus paranee, joskin pinta-ala on pieni 6430 Kosteat suurruohoniityt: positiivinen, suojelun ja luonnonhoitotoimenpiteiden ansiosta edustavuus paranee, joskin pinta-ala on pieni 7140 Vaihettumissuot ja rantasuot: positiivinen, suojelun ja luonnonhoitotoimenpiteiden ansiosta edustavuus paranee 91D0 Puustoiset suot*: positiivinen, suojelun ja luonnonhoitotoimenpiteiden ansiosta edustavuus paranee, joskin pinta-ala on pieni Natura 2000 –tietolomakkeella esiintyy näiden lisäksi kaksi Natura 2000 luontotyyppiä, joita ei ole inventoitu: 1110 hiekkasärkät ja 1170 riutat. Lintudirektiivin liitteen I linnut (vain tietolomakkeella mainitut lajit): Etelänsuosirri: Laji on pesinyt muualla Hankoniemellä, mutta on hävinnyt jo 1990-luvulla. Esiintyy edelleen muuttoaikoina. Rantaniittyjen hoitotoimenpi-
-----------------------------	--

teillä parannetaan laji elinolosuhteita ja mahdollisuuksia palata alueelle.

Kalatiira: Kävijöitä ohjaamalla, liikkumista rajoittamalla ja vierasperäisiä pienpetoja pyytämällä vaikutukset ovat positiivisia.

Kirjokerttu: Luonnonhoitotoimenpiteillä saattaa olla positiivinen vaikutus lajin esiintymiseen.

Lapintiira: Kävijöitä ohjaamalla, liikkumista rajoittamalla ja vierasperäisiä pienpetoja pyytämällä vaikutukset ovat positiivisia.

Palokärki: neutraali vaikutus

Pikkulepinkäinen: Luonnonhoitotoimenpiteillä saattaa olla positiivinen vaikutus lajin esiintymiseen.

Pikkusieppo: neutraali vaikutus

Uhanalainen laji: Kävijöitä ohjaamalla ja liikkumista rajoittamalla vaikutukset ovat positiivisia,

Valkoposkianhi: Kävijöitä ohjaamalla, liikkumista rajoittamalla ja vierasperäisiä pienpetoja pyytämällä vaikutukset ovat positiivisia.

Muuttolinnut:

Isosirri: Kävijöitä ohjaamalla, liikkumista rajoittamalla ja rantoja hoitamalla vaikutukset positiivisia

Jänkäkurppa: Kävijöitä ohjaamalla, liikkumista rajoittamalla ja rantoja hoitamalla vaikutukset positiivisia

Jouhisorsa: Kävijöitä ohjaamalla, liikkumista rajoittamalla ja rantoja hoitamalla vaikutukset positiivisia

Karikukko: Neutraalit vaikutukset

Lapasotka: Kävijöitä ohjaamalla ja liikkumista rajoittamalla vaikutukset positiivisia

Lapinsirri: Kävijöitä ohjaamalla, liikkumista rajoittamalla ja rantoja hoitamalla vaikutukset positiivisia

Mustapyrstökuiri: Kävijöitä ohjaamalla, liikkumista rajoittamalla ja rantoja hoitamalla vaikutukset positiivisia

Mustaviklo: Kävijöitä ohjaamalla, liikkumista rajoittamalla ja rantoja hoitamalla vaikutukset positiivisia

Nuolihaukka: Neutraalit vaikutukset

Pikkulokki: Neutraalit vaikutukset

Pilkkasiipi: Kävijöitä ohjaamalla ja liikkumista rajoittamalla vaikutukset positiivisia

Pulmussirri: Kävijöitä ohjaamalla, liikkumista rajoittamalla ja rantoja hoitamalla vaikutukset positiivisia

Punajalkaviklo: Kävijöitä ohjaamalla, liikkumista rajoittamalla ja rantoja hoitamalla vaikutukset positiivisia

Ristisorsa: Kävijöitä ohjaamalla, liikkumista rajoittamalla ja rantoja hoitamalla vaikutukset positiivisia

Ruokki: Neutraalit vaikutukset

Tundrakurmista: Kävijöitä ohjaamalla, liikkumista rajoittamalla ja rantoja hoitamalla vaikutukset positiivisia

Tuulihaukka: Neutraalit vaikutukset

Bengtsårin lehto

	9020 Jalopuumetsät*: positiivinen, suojelun ja luonnonhoitotoimenpiteiden ansiosta edustavuus paranee 9050 Lehdot: positiivinen, suojelun ja luonnonhoitotoimenpiteiden ansiosta edustavuus paranee Natura 2000 –tietolomakkeella mainitaan näiden lisäksi seuraava Natura 200 luontotyyppi, jota ei ole inventoitu: 9190 Vanhat tammimetsät Seuraavia Natura-luontotyyppejä ei ole mainittu alueen Natura-tietolomakkeella, mutta ne on todettu maasto-inventointien yhteydessä: 1150 Rannikon laguunit: neutraali 1230 Kasvipeitteiset merenrantakalliot: neutraali 8220 Silikaattikalliot: neutraali 9010 Luonnonmetsät: neutraali Bengtsårin lehdon Natura 2000 –alue on perustettu luontodirektiivin perusteella, joten suunnitelman vaikutuksia lintudirektiivin liitteen I lajeihin ei arvioida.
Ympäristövaikutusten arvioinnin yhteenveto	Suunnitelman ekologiset vaikutukset ovat positiivisia: Suunnittelualueen luontotyyppejä ja lajeja hoidetaan, suojelualueiden hallinta selkeytyy ja luontotyyppien ja lajien elinolosuhteet sekä alueen kytkeytyvyys muihin suojelualueisiin paranevat. Sosiokulttuuriset vaikutukset ovat positiivisia: suunnittelualueella suojellaan luonnon ohella myös kulttuuriperintöä. Alue tarjoaa kävijöille mahdollisuuksia luonnossa rentoutumiseen ja fyysiseen sekä henkiseen virkistytymiseen. Suunnitelman taloudelliset vaikutukset ovat positiivisia, mikäli kävijämäärät kasvavat, millä on positiivisia vaikutuksia aluetalouteen. Suunnitelmaa laadittaessa on arvioitu suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden vaikutukset alueella esiintyviin luontodirektiivin nojalla suojeltuihin luontotyypeihin ja lajeihin sekä lintudirektiivin lajeihin ja alueella levähtäviin muuttolintuihin, ja todettu ettei suunnitelmalla ole haitallisia vaikutuksia näihin. Siten suunnitelma ei edellytä luonnonsuojelulain 65-66 §:ien mukaista Natura-vaikutusten arviointia.

SEURANTA

28A Suunnitelman toteutuksen seuranta

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta			
Selite	Suunnitelman toteutumista seurataan suunnitelman väliarvioinneissa noin 5-6 vuoden välein sekä hoito- ja käyttösuunnitelman päivityksen yhteydessä (suunnitelma-kausi on noin 15 vuotta). Toteutuksen seuranta kohdistuu suunnitelmassa määritettyihin toimenpiteisiin (ks. lomakkeet 19–25). Tällä lomakkeella esitetään seurattavat toimenpiteet ja käytettävät mittarit.			
Tavoite	Toteutus-lomake	Toimenpide	Tulosmittari	Tavoiteaikataulu toteutukselle
Rantaniittyjen ja perinnebiotooppien raivaus ja laiduntaminen. Myös dyynien metsittymisen esto ja rehevöitymisestä hyötyvän kasvillisuuden poisto.	19	Luonnonhoito	Hoidon tilanne (toteutus/tavoite)	Jatkuvaa
Aktiivinen minkkien ja supikoirien tehopyynti ja kurturuusujen poisto. Uusien vieraslajien seuranta ja tilanteeseen puuttuminen ajoissa	19	Haitallisen lajin poisto	Poistettavien yksilöiden määrä	Jatkuvaa
Kävijät ja käyttäjät ohjataan niin että maaston kulumista vähennetään.	18A-C	Käytön ohjaaminen, käytön rajoittaminen	Rajoitusalueiden pinta-ala (ha)	2012
Virkistyskäytön ohjaaminen niin että luontoarvot ja arkeologiset kohteet säilyvät.	18A-C	Käytön ohjaaminen, käytön rajoittaminen	Rajoitusalueiden pinta-ala (ha)	2012
Kulttuuriperintö- ja arkeologisten kohteiden inventointi ja hoito Metsähallituksen ja Museoviraston yhteistyönä. Kohteet ovat turvallisia ja edustavia esimerkkejä kulttuuriperinnöstä matkailu- ja virkistyskäytössä.	20	Inventointi: arkeologiset kohteet	Kulttuuriperintöinventointien lkm	2015
Gustavsvärnin majakka ja muut rakennukset kunnostetaan kulttuuriperintöarvot huomioiden ja kohteita huolletaan säännöllisesti.	20	Rakennusperinnön kunnostaminen	Suojeltujen rakennusten kunnostus (kohteiden lkm)	2018
Hauensuolen ja muita hoitoa vaativien kulttuuriperintökohteita hoidetaan ja ne on suojeltu.	20	Arkeologisen kohteen hoito	Suojeltujen kohteiden lkm	2012
Erityisesti Hauensuolelle, Uddskatanille ja Gustavsvärnille tehdään erillinen hoitosuunnitelma.	20	Arkeologisen kohteen hoito	Toimenpidesuunnitelmien lkm	2018
Natura 2000 –alueelle ei myönnetä rakennuslupia. Poikkeuksena yleisiä virkistyspalveluja, tutkimustarpeita tai alueen huollon kannalta tärkeitä rakennuksia.	18A-C	Lupien myöntäminen	Myönnettyjen lupien lkm	Jatkuvaa
Kävijämäärien mahdollinen lisääntyminen ei aiheuta haittaa tutkimus- ja seurantatoiminnalle	18A-C, 21B	Käytön ohjaaminen, käytön rajoittaminen		Jatkuvaa
Alueen saarten luontotyytit inventoidaan loppuun ja alueelle tehdään vedenalaisten luontotyyppien inventointi. Luontotyyppi- ja lajistoinventointeja täydennetään.	19	Vedenalaisen/luontotyyppi/lajistoinventointi	Luontotyyppiinventoinnin määrä (ha), vedenalaisen luonnon inventoinnin määrä (ha), lajistokartoitusten määrä	2025
Alueen sidosryhmien yhteistyö.	19	Edunvalvonta		Jatkuvaa

Luontotyyppien hoito siten, että ne säilyttävät luontaiset ominaispiirteensä	19	Luonnonhoito	Hoidon tilanne	2020
Selvitetään uhanalaisten lajien elinalueet ja hoidetaan ko. lajeille tärkeitä elinympäristöjä	19	Lajistoinventointi	Esiintymien lkm	2020
Mereen päässeeseen öljyn haittojen tehokas vähentäminen. Öljyntorjunnan kannalta kiireellisimpien kohteiden priorisointi ja öljyntorjuntasuunnitteluun liittyvä yhteistyö. Vaikutetaan öljyntorjuntasuunnitelmiin niin, että luonnonsuojelualueiden tärkeimmät osat otetaan huomioon niissä. Huomioidaan myös alueet, joilta öljy on hankalasti kerättävissä (merenrantaniityt, kivikkorannat, hiekkarannat).	19	Edunvalvonta		2013
Satamien liikenne ja varasto-alueet eivät aiheuta uhkaa suunnittelualueen luonnolle, kulttuuriperinnölle tai kävijöille.	19	Edunvalvonta		2014

28B Suunnitelman vaikuttavuuden seuranta

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta		
Selite	Suunnitelman vaikuttavuutta seurataan suunnitelman väliarvioinneissa noin 5-6 vuoden välein sekä hoito- ja käyttösuunnitelman päivityksen yhteydessä (suunnitelmakausi on noin 15 vuotta). Vaikuttavuus tarkoittaa sitä, missä määrin asetetut päämäärät ja tavoitteet saavutetaan. Vaikuttavuus on siis toiminnalla aikaansaatua tavoitteiden suuntainen muutos. Vaikuttavuus voi olla myös suotuisan tilan säilymistä, mikäli se on suunnitelman tavoite.		
Päämäärä	Vaikuttavuusmittari	Mittarin kuvaus	
Umpeenkasvaneiden elinympäristöjen tila paranetaan ja turvataan	Luonnonhoidon onnistuminen Suojeltavien lajien ja luontotyyppien esiintymien määrä	Laitumet ovat vuosittain hoidossa. Hoidossa olevan pinta-alan laajuus, hoidettujen luontotyyppien edustavuus sekä valittuihin luontotyypeihin sidoksissa olevien lajien tila alueella.	
Vieraslajien aiheuttamien haittojen vähentäminen	Erityislajien kannan muutos, vieraslajien esiintyminen.	Kurturuusun esiintymien lukumäärä on vähentynyt. Minkin ja supikoiran pesimälinnustolle aiheutetut tappiot pysyvät alhaisena.	
Maaston kulumisen estäminen ja vähentäminen	Polkujen ja kohteiden kulumista arvioidaan/luokitellaan	Laaditaan raportti nykytilanteesta ja ryhdytään toimenpiteisiin siellä missä tarvetta (polkujen parannus, uudelleen ohjaus).	
Eläin- ja kasvilajien sekä luontotyyppien esiintymisalueet ja arkeologiset kohteet on turvattu.	Suojeltavien lajien esiintymien ja luontotyyppien määrä/yksilömäärät suojelualueilla Kiinteiden muinaismuistojen lukumäärä ja kuntoarvio	Arvioidaan suojelu- ja hoitotoimien onnistumista ja vaikuttavuutta.	
Alueen arkeologiset ja kulttuuriperintö kohteet tunnetaan, suojellaan ja ne ovat kävijöille turvallisia	Kiinteiden muinaismuistojen lukumäärä ja kuntoarvio	Arvioidaan määräajoin rakennusperintökohteiden ja kiinteiden muinaismuistojen kuntoa. Arvioinnista vastaavat Metsähallitus ja Museovirasto.	
Alueen saaret ja rannat ovat rakentamattomia myös tulevaisuudessa	Voimassa oleva kaava/rakennusmääräys	Maakuntakaava ja hoito- ja käyttösuunnitelma turvaavat alueen luonnonsuojelu- ja virkistyskäyttöarvot myös tulevaisuudessa.	
Uddskatanin puitteet tutkimukselle ja seurannalle säilyvät vähintään nykyisen kaltaisina.	Tutkimustahoilta saatu palaute	Tutkimustahoilta saatu palaute.	
Merenkulku ja satamatoiminta sekä onnettomuusriskit on huomioitu Natura 2000 –alueiden suoje-	Onnettomuustorjunnan kannalta keskei-	Laaditaan luettelo arvokkaimmista kohteista (esim. linnusto) jotka vahingon sattuessa tulisi priorisoida.	

lussa	set kohteet on tunnis- tettu ja priorisoitu.	
Ylläpidetään riittävät tiedot suunnittelualueen luontotyypeistä ja lajeista.	Inventointien laajuus ja ajankohtaisuus	Luontotietoa päivitetään säännöllisin väliajoin.
Alueen suoje- ja virkistyskäytön turvaaminen ja yhteensovittaminen.	Kävijöiden ja sidos- ryhmien tyytyväisyys	Arvioidaan matkailun ja virkistyskäytännön kehittämistoimia paikallisten toimijoiden ja käyttäjien näkökulmasta saadun palautteen perusteella. Palautteen kokoamiseksi voidaan tehdä kyselytutkimus. Alueen käyntimäärien seuranta ja kehitys.
Perinnemaisemien, dyynien eri sukkessiovaiheiden, merenrantaluontotyyppien ja jalopuu- sekä lehtometsien luontaisten ominaispiirteiden säilyminen	Luontotyyppien edus- tavuus ja pinta-alat	Arvioidaan luonnonhoidon onnistumista ja vaikuttavuutta seuraamalla hoidossa olevan pinta-alan laajuutta, hoitokohteiden luontotyyppien luonnontilaa ja edustavuutta sekä valittujen, luontotyyppien sidoksissa olevien lajien tilaa alueella
Uhanalaisen ja vaateliaan lajiston elinolosuhteiden paraneminen	Lajien esiinymät ja yksilömäärät	Arvioidaan lajiston tilaa ja suojelutoimien vaikutuksia niihin.
Lisätietoja		

29 LÄHTEET

Viittaus	Tekijä(t)	Julkaisun nimi	Julkaisutiedot	Julkaisuvuosi
	Airaksinen, O. & Karttunen, K.	Natura 2000 -luontotyyppiopas	SYKE:n ympäristöopas 46 (2. korjattu painos)	2001
	Faunatica Oy	Hangon kantakaupungin yleiskaavaluonnoksen alueella sijaitsevat ekologiset käytävät sekä lepakkoselvitys	Raportti	2011
	Hangon kaupunki & Uudenmaan lääninhallitus	Hangon Tulliniemen ja sitä ympäröivän suojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma		1995
	Hauensuolityöryhmän muistio	Hangon Hasuensuolen hoito- ja käyttösuunnitelman esiselvitys	Muistio	2004
	Helsingin kaupunki, kiinteistövirasto sekä maa- ja metsätalousosasto	Bengtsårin tammilehdon hoito- ja käyttösuunnitelma		1993
	Hiltunen, L.	Bengtsårin niittykasvillisuuden seuranta 1989-2000 sekä villintyneen puutarhan kasvilajisto kesällä 2000	Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen monisteita	2000
	Jansson, H.	Uddskatanin ja Tulliniemen luonnonsuojelualueiden kulttuuriperintöinventointi	Metsähallitus, Etelä-Suomen luontopalvelut (raportti)	2010
	Joensuu, I. ym.	Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelma	Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen julkaisuja 1/2010	2010
	Kanerva, T.	Uddskatanin luonnonsuojelualueen niittyjen ja ketojen hoitosuunnitelma	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja Sarja B No 69	2003
	Kilpi, M.	Skärgårdsfågelfaunan i Hangö skärgård, Hangö Västra fjärd: en beskrivning och en skyddsplan	Käsikirjoitus (1995)	
	Lehikoinen, A., Below, A. & Wickman, M.	Tulliniemen luonnonsuojelualueen ja Russarön ympäristön saaristolinnusto vuonna 2005	Tringa 3/2006: 152-169.	2006
	Lehikoinen, A. ym.	Lintukantojen kehitys Hangon lintuaseman aineiston mukaan 1979-2007	Tringa 4/2008: 146-209.	2008
	Lundsten, K-E.	Valtakunnallisen yöperhosseurannan saaliit Tulliniemessä ja Uddskatanilla 1995-97.	SYKE (raportti)	1998
	Lundsten, K-E.	Uddskatanin yöperhosseurannan saaliit ja uhanalaiset lajit: Uddskatanin syöttirysät 2000 ja 2001, Uddskatanin lintuaseman valorysä 2001, merivartioaseman valorysä 2001	Metsähallitus (raportti)	2002
	Metsähallitus	Uddskatanin luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma	Metsähallitus	1993
	Nikander, P.J.	Uddskatanin linnustoselvitys	Metsähallitus	1990
	Ojala, O.	Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan Natura 2000 –verkoston hoidon ja käytön yleissuunnitelma	Uudenmaan ympäristökeskus	2007

[illegible]

LIITTEET

Liite 1. Yksityisten suojelualueiden rauhoitusmääräysten yhteenveto

Liite 2. Ote maakuntakaavakartasta. *Liitetään julkaisuvaiheessa.*

Liite 3. Natura 2000 -alueittaiset luontotyytit

Liite 4. Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja direktiivilajit

Liite 5. Luonnos suunnittelualueen tai sen osan järjestyssäännöksi

Liite 6. Lausuntokooste

Liite 7. Kuvaliite. *Liitetään julkaisuvaiheessa.*

Liite 1. Yksityisten suojelualueiden rauhoitusmääräysten yhteenveto

Liite 1. Yksityiset suojelualueet, hoidon ja käytön suunnittelussa huomioitavat kielletyt tai rajoitetut toiminnot ja käyttömuodot

Tunnus	Nimi	Pinta-ala (ha)	Liikkumisrajoitus aika	Liikkumisrajoitus ala (ha)	Metsätalous ja ojitus	Maa-ainesten otto	Rakennusten, teiden rak.	Ennallistaminen ja l-hoito	Ratsastus	Maastopyöräily	Koiravaljakkoajelu	Koirien irtipito	Suun. ja muu kilpailu ja harj.	Maastotapahtumat, järj. leirit	Leirityminen	Metsästys	Hirven ajo	Kalastus	Polttopuun otto	Palvelurak. rakentaminen	Muu, mikä	Lisätieto
YSA 010035	Tulliniemen luonnonsuojelualue	2240	1.4.-20.6., 1.4.-15.7., koko vuoden	660 ha	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
YSA 013509	Bengtsårin lehdon luonnonsuojelualue	17		0 ha	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Pinta-ala yhteensä (ha)		2257 ha	Rajoitusala (ha)	660 ha																		
Lisätietoja																						

Tulliniemen luonnonsuojelualue on sekä Hangon kaupungin että Metsähallituksen omistuksessa. Bengtsårin lehto on Helsingin kaupungin omistuksessa. Molempien alueiden rauhoitusmääräykset alla

”Tulliniemen luonnonsuojelualueella on noudatettava seuraavia rauhoitusmääräyksiä (Uudenmaan lääninhallitus päätös YMT 643/7.6.1990):

1. Tulliniemen luonnonsuojelualueella ei saa:

- rakentaa rakennuksia, rakennelmia tai teitä;
- kaivaa ojaa, ottaa maa-aineksia eikä vahingoittaa maa- tai kallioperää;
- ottaa taikka vahingoittaa puita, pensaita tai muita kasveja tai niiden osia;
- tappaa, pyydystää tai hätyyttää luonnonvaraisia selkärangaisia eläimiä;
- liikkua hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisilla rajoitusalueilla, leiriytyä tai tehdä avotulta.

Luonnonsuojelualueella on kielletty muutkin toimet, jotka saattavat vaikuttaa epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan taikka eläin- ja kasvilajien säilymiseen.

2. Tulliniemen luonnonsuojelualueella saa:

- rakentaa alueen hoitoa, valvontaa ja tutkimusta sekä yleisön opastamista ja alueeseen tutustumista tarpeellisia rakennuksia, rakennelmia ja polkuja käyttö- ja hoitosuunnitelman mukaisesti;
- kalastaa ja metsästää käyttö- ja hoitosuunnitelman mukaisesti;
- käyttää alueella sijaitsevaa uimarantaa käyttö- ja hoitosuunnitelmassa tarkoitettulla tavalla;
- ryhtyä toimiin, jotka ovat tarpeen alueen keto- ja hietikkolajiston säilyttämiseksi sekä linnuston elinmahdollisuuksien turvaamiseksi;
- ryhtyä pelastuspalvelun ja palontorjunnan vaatimiin toimiin;
- käyttää ja pitää kunnossa rakennuksia ja rakennelmia, kulkuväyliä, kunnallisteknisiä verkostoja ja laitteita sekä puhelinlinjoja ja -laitteita niiden nykyisen luonteen mukaisesti;
- kartoittaa ja tehdä maanmittaustöitä.

3. Tulliniemen luonnonsuojelualueella saa lääninhallituksen (nyk. Uudenmaan ELY-keskuksen) luvalla:

- tutkimusta tai muuta tieteellistä tarkoitusta taikka opetusta varten tappaa tai pyydystää eläimiä ja vähäisessä määrin kerätä kasveja ja niiden osia, eläinten pesiä sekä kivennäisnäytteitä;
- vähentää kasvi- tai eläinlajien yksilöiden lukumäärää, jos laji on lisääntynyt liikaa tai käynyt muuten vahingolliseksi;
- tutkia aluetta geologisesti; sekä
- rakentaa ja pitää kunnossa merenkulun turvalaitteita sekä vesikulkuväylien liikennemerkkejä ja valo-opasteita.

4. Tulliniemen luonnonsuojelualueen hoitoa ja käyttöä varten on laadittava kaupungin hyväksymä ja lääninhallituksen vahvistama käyttö- ja hoitosuunnitelma. Suunnitelmassa esitetään, missä osissa aluetta rajoitetaan liikkumista sekä käytön ja hoidon yksityiskohdat. Määräykset, joiden nojalla eräät toimet ja liikkuminen Tulliniemen luonnonsuojelualueella sallitaan, eivät perusta laajempaa oikeutta kuin asianmukaisella muuten on. Lääninhallitus voi sallia muitakin kuin edellä mainittuja toimia, jotka ovat luonnonsuojelualueen suojelutavoitteiden mukaisia ja joita sen asianmukainen hoito ja käyttö edellyttävät. Tämä päätös kumoaa lääninhallituksen aikaisemmat luonnonsuojelulain nojalla antamat Tulliniemeä koskevat rauhoitusmääräykset Hangon kaupungin omistamien alueiden osalta.”

NYKYTILAN KUVAUS

ARVOT JA UHAT

TAVOITTEEN ASETTELU

TOTEUTUS

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

SEURANTA

LÄHTEET

LIITTEET

Tämän ja edellisen (1995) hoito- ja käyttösuunnitelman tarkennus leiriytymistä koskevaan kirjaukseen: leiriytyminen on sallittu lyhytaikaisesti (korkeintaan 3 vrk) saarilla, joilla ei ole liikkumisrajoituksia. Saarilla, joiden liikkumisrajoitus on 1.4.-20.6. saa leiriytyä liikkumisrajoituksen ulkopuolella lyhytaikaisesti (korkeintaan 3 vrk).

Bengtsårin lehdot luonnonsuojelualueella on noudatettava seuraavia rauhoitusmääräyksiä (Uudenmaan ympäristökeskus, päätös 29.9.1995):

1. Alueella on kielletty:

- oijen kaivaminen, vesien perkaaminen, patoaminen sekä kaikenlainen muu maa- ja kallioperän vahingoittaminen, muuttaminen ja niiden aineiden ottaminen;
- metsänhakkuu;
- muu kasvien ja kasvinosien ottaminen ja vahingoittaminen;
- metsästys, muu eläinten häiritseminen ja vahingoittaminen;
- rakennusten, laitteiden ja teiden rakentaminen;
- koirien ja kissojen irtipitäminen;
- tulenteko, telttailu ja muu leirielämä muualla kuin vahvistetussa hoito- ja käyttösuunnitelmassa osoitetuilla maastoon merkityillä leirialueilla;
- roskaaminen;
- suunnistus- sekä muut maastokilpailut ja -harjoitukset;
- samoin kaikenlainen muu toiminta joka saattaa muuttaa alueen maisemakuvaa tai vaikuttaa epäedullisesti kasvillisuuden tai eläimistön säilymiseen;

2. Edellä olevien säännösten estämättä alueella on sallittua:

- olemassa olevien oijen kunnossapito;
- vahvistetussa hoito- ja käyttösuunnitelmassa osoitettujen leiripaikkojen kunnossapito ja huolto;

3. Aluetta ja sen metsää saadaan hoitaa ja käyttää Uudenmaan ympäristökeskuksen (nyk. ELY-keskuksen) hyväksymän hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisesti. Uhanalaisia lajeja saadaan hoitaa luonnonsuojelulain tarkoittaman suojelusuunnitelman mukaan. Mikäli em. suunnitelmat ovat joiltain osin ristiriitaisia, noudatetaan suojelusuunnitelmaa.

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetään metsien ja niittyjen hoitaminen, leiripaikkojen sijainti ja huolto, ulkoilureittien ja luontopolkujen ja opasrakenteiden rakentaminen. Hoito- ja käyttösuunnitelman tavoitteena on yhteen sovittaa luonnonsuojelullisesti arvokkaan lehdon suojelu ja hoito sekä alueelle vakiintunut leiritoiminta.

4. Edellä olevista määräyksistä saadaan Uudenmaan ympäristökeskuksen luvalla poiketa, mikäli toimenpide on luonnonsuojelualueen hoidon ja käytön kannalta perusteltu.

Hakija veloitetaan merkitsemään rauhoitus maastoon Uudenmaan ympäristökeskuksen (nyk. ELY-keskuksen) hyväksymällä tavalla.

Liite 2. Ote maakuntakaavakartasta

Suunnitelmaan liitetään tarvittaessa ote suunnittelualueita koskevasta maakuntakaavakartasta.

Liite 3. Natura 2000 -alueittaiset luontotyytit

Lomakepohjat Natura-aluekohtaisille luontotyyppi- ja lajistotiedoille.

Luontotyyppi-lomake täytetään erikseen kunkin suunnittelualueeseen kuuluvan Natura-alueen sekä tarvittaessa muiden merkittävien alueiden (esim. Metsähallituksen suojelumetsät, jotka eivät sisälly Natura-verkoston) osalta. Luontotyyppilomakkeen täyttöohjeet ovat samat kuin hoito- ja käyttösuunnitelman lomakkeella 6 A.

Natura 2000 -luontotyytit											
Vastuuprosessi		Luonnonsuojelu									
Selite		Lomakkeella kuvataan suunnittelualueeseen sisältyvän Natura-alueen tai muun merkittävän alueen Natura 2000 -luontotyytit, niiden pinta-alat ja edustavuudet alueittain. Edustavuus -käsitteellä tarkoitetaan tässä yhteenvedossa Natura-tietokantalomakkeiden edustavuus ja luonnontilaisuus -tiedoista. Edustavuus ilmentää, miten "tyypillisenä" luontotyyppi alueella on, ja siihen vaikuttavat mm. luontotyypin rakenne, toiminta ja ennallistamismahdollisuudet. Lomakkeella tarkastellaan myös suunnittelualueen asemaa suojelualueverkostossa ja kytkeytyneisyyttä muihin verkoston kohteisiin.									
Alue		Tulliniemen linnustonsuojelualue									
Luontotyyppi				Luontotyyppien edustavuus luokittain (ha), luontotyytit I ja II ¹¹							
Koodi	Luontotyyppi * = ensisijaisen tärkeänä pidetty Natura 2000 -luontotyyppi	Pinta-ala, luontotyyppi I (ha)	Pinta-ala, luontotyyppi II (ha)	Erinomainen		Hyvä		Merkittävä		Ei merkittävä	
				LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II
1220	Kivikkorannat	3,9	0,5	1,1		1,3	0,2	0,4	0,3	1,1	
1230	Kasvipeitteiset merenrantakalliot	45,9	14,1	25,8	3,1	5,2	4,1	10,8	3,7	4,1	3,3
1620	Ulkosaariston luodot ja saaret	16,2				2,5		9,7		4	
1630	Merenrantaniityt*	2,6	0,02	0,1		0,2	0,02	2		0,3	
1640	Itämeren hiekkarannat	1,4		0,7		0,7					
2110	Liikkuvat alkiovaiheen dyynit	2,1		0,2		1,9					
2120	Liikkuvat rantakauradyynit	3,3				3,1		0,2			
2130	Kiinteät, ruohokasvillisuuden peittämät dyynit*	8,4				4,4		4			
2140	Variksenmarjadyynit*	1,1						1,1			
2180	Metsäiset dyynit	6,4				1,9		4,5			
4030	Kuivat nummet	0,1						0,1			
6210	Kuivat niityt ja pensaikot kalkkipitoisella alustalla (tärkeät orkidea-alueet)*	0,9				0,9					

¹¹ Luontotyyppi II esiintyy päällekkäisenä luontotyypin I kanssa.

6270	Runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt*	0,6				0,6					
6430	Kosteat suurruohoniityt	0,1				0,1					
7140	Vaihettumissuot ja rantasuot	0,2	0,04					0,1	0,04	0,1	
8220	Silikaattikalliot	37,7	0,2			3,3		25,7	0,2	8,7	
9050	Lehdot	5,1				4,1		0,6		0,4	
9070	Fennoskandian hakamaat ja kaskilaitu- met	2,5								2,5	
91D0	Puustoiset suot*	0,3		0,1		0,1		0,1			
Luontotyyppien pinta-ala yhteensä (ha)		138,8	14,9	28	3,1	30,3	4,3	59,3	4,2	21,2	3,3
Luontotyyppien osuus Natura-alueesta (%)		4,8 %									
		Pinta-ala (ha)	Lisätietoja								
	Muu kuin Natura-luontotyyppi	341,5	Ei inventoidut alueet ovat vesialueet sekä maankäyttö- ja rakennuslailla toteutettava osa (Tullinie- men läntinen saaristo). Vedenalaisista luontotyypeistä alueella esiintyy vedenalaiset hiekkasärkät (1110) ja riutat (1170).								
	Ei inventoitu	1944,2									
Kaikki kuviot yhteensä		2285,7									
Yhteenveto											
Mannerosalla sijaitsee tärkein erilaisten dyynityyppien ympäristö Uudellamaalla. Kaikki dyyni-luontotyypit on luokiteltu uhanalaisiksi (vaarantunut tai erittäin uhanalainen) ja niiden suurimmat uhat ovat mm. kuluminen, rakentaminen, vesien rehevöityminen, vieraslajit sekä umpeenkasvu. Saaristoalueet ovat melko tyypillistä ulkosaaristoa kallio- ja kivikko- luotoineen.											

Natura 2000 -luontotyypit	
Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueeseen sisältyvän Natura-alueen tai muun merkittävän alueen Natura 2000 -luontotyypit, niiden pinta-alat ja edustavuudet alueittain. Edustavuus -käsitteellä tarkoitetaan tässä yhteenvetoa Natura-tietokantalomakkeiden edustavuus ja luonnontilaisuus -tiedoista. Edustavuus ilmentää, miten "tyypillisenä" luontotyyppi alueella on, ja siihen vaikuttavat mm. luontotyypin rakenne, toiminta ja ennallistamismahdollisuudet. Lomakkeella tarkastellaan myös suunnittelualueen asemaa suojelualueverkostossa ja kytkeytyneisyyttä muihin verkoston kohteisiin.
Alue	Bengtsårin lehto
Luontotyyppi	Luontotyyppien edustavuus luokittain (ha), luontotyypit I ja II ¹²

12 Luontotyyppi II esiintyy päällekkäisenä luontotyypin I kanssa.

Koodi	Luontotyyppi * = ensisijaisen tärkeänä pidetty Natura 2000 -luontotyyppi	Pinta-ala, luon- totyyppi I (ha)	Pinta-ala, luon- totyyppi II (ha)	Erinomainen		Hyvä		Merkittävä		Ei merkittävä	
				LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II
1150	Rannikon laguunit	0,2						0,2			
1230	Kasvipeitteiset merenrantakalliot	0,01								0,01	
8220	Silikaattikalliot	0,78						0,52		0,26	
9010	Luonnonmetsät	0,22								0,22	
9020	Jalopuumetsät	4,8				3,14		0,31		1,35	
9050	Lehdot	5,36				1,23		2,95		1,18	
9190	Vanhat tammimetsät										
Luontotyyppien pinta-ala yhteensä (ha)		11,37				4,37		3,98		3,02	
Luontotyyppien osuus Natura-alueesta (%)		67 %				25 %		23 %		18 %	
		Pinta-ala (ha)	Lisätietoja								
	Muu kuin Natura-luontotyyppi	6,45									
	Ei inventoitu	0									
Kaikki kuviot yhteensä		17,82									
Yhteenvedo											
Bengtsårin tammilehto edustaa hemiboreaalisia lehtoja ja jalopuumetsiä. Puustossa on mm. tammea, saarnea ja vaahteraa. Vanhimmat tammet ovat 200-250-vuotiaita.											

Liite 4. Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja direktiivilajit

Suunnittelualueen lajistotiedot. Luettelossa lajiryhmä: L=Linnut, M=Muu selkärangaiset, S=Selkärangattomat, P=Putkilokasvit, I=Itiökasvit, Si=Sienet. Uhanalaisuus: E=Erityisesti suojeltava, U=Muu uhanalaiseksi arvioitu, NT=Silmälläpidettävä, RT=Alueellisesti uhanalainen. Direktiivi: Lu II=Luontodirektiivin liitteen II laji, Lu IV=Luontodirektiivin liitteen IV laji, Li I =Lintudirektiivin liitteen I laji, Li muutt.=Lintudirektiivin laji, muuttolintu. Määrä ja yksikkö -kenttään merkitään esimerkiksi yksilö- tai pesimäparien määrä alueella. Lisätietoja -kentässä voidaan esittää tarvittaessa tietoja esim. havaintopaikoista tai -ajankohdasta.

Mikäli lähde ei ole erikseen mainittu, lähteenä on Natura-tietolomake.

Lajiluettelo						
Vastuuprosessi		Luonnonsuojelu				
Selite		Lomakkeella esitetään luettelo suunnittelualueella esiintyvistä uhanalaisiksi luokitelluista lajeista sekä luonto- ja lintudirektiivien lajeista. Kullekin suunnittelualueeseen kuuluvalla Natura-alueella sekä muille merkittävillä alueilla (esim. Metsähallituksen suojelumetsät, jotka eivät kuulu Natura-verkostoon) täytetään oma lomakkeensa.				
Alue		Tulliniemen linnustonsuojelualue. Taulukossa asteriskilla (*) merkityjä lintu- ja nisäkäslajeja ei ole lueteltu Natura-tietolomakkeella. Alueella esiintyy uhanalaisia lajeja mm. seuraavista lajiryhmistä: perhoset, linnut ja putkilokasvit. Linnuista kirjoittaa yleistajuisesti ja kattavasti Lehikoinen ym. 2008, muista lajiryhmistä löytyy tietoa ja viitteitä mm. lähteestä Kanerva 2003. Lähteenä on käytetty myös Hertta-tietojärjestelmää.				
Lajiryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
L	Valkoposkihanhi	<i>Branta leucopsis</i>		Li I	6 pesivää paria	Vuonna 2009 (Metsähallituksen laskennat)
L	Palokärki	<i>Dryocopus martius</i>		Li I	Etenkin syysvaeltavia	Lehikoinen et al. 2008
L	Pikkusieppo	<i>Ficedula parva</i>		Li I	Kevät ja syysmuutto, etenkin syksyllä.	Lehikoinen et al. 2008
L	Pikkulepinkäinen	<i>Lanius collurio</i>		Li I	Kevät- ja syysmuutolla. 2-3 paria pesii.	Lehikoinen et al. 2008, Hangon lintuasema
L	Kalatiira	<i>Sterna hirundo</i>		Li I	15 pesivää paria. Myös kevät- ja syysmuutolla.	Vuonna 2009 (Metsähallitus), Lehikoinen et al. 2008
L	Lapintiira	<i>Sterna paradisaea</i>		Li I	67 pesivää paria. Myös kevät- ja syysmuutolla.	Vuonna 2009 (Metsähallitus), Lehikoinen et al. 2008
L	Kirjokerttu	<i>Sylvia nisoria</i>	U	Li I	1 pari. Harvalukuinen muuttokaudella.	Vuonna 2011 (Uddskatanin luonnonsuojelualue) (Hangon lintuasema), Lehikoinen et al. 2008
L	Uhanalainen laji		E	Li I		
L	Ristisorsa	<i>Tadorna tadorna</i>	U	Li muutt	1 pari. Myös	Vuonna 2011, Hangon lintuasema, Lehikoinen

					muuttokaudella, etenkin keväällä.	et al. 2008
L	Pilkkasiipi	<i>Melanitta fusca</i>	NT	Li muutt	Kevät- ja syysmuutto	Pesivänä harvinaistunut. Lehtikainen et al. 2008
L	Punajalkaviklo	<i>Tringa totanus</i>	NT	Li muutt	4 paria	Vuonna 2009 3 paria Tulliniemen saaristossa ja 2011 1 pari Uddskatanilla. Metsähallitus, Lehtikainen et al. 2008.
L	Karikukko	<i>Arenaria interpres</i>	U	Li muutt	2 paria	Vuonna 2009 (Metsähallitus)
L	Nuolihaukka	<i>Falco subbuteo</i>		Li muutt	1 pari. Myös kevät- ja syysmuutto.	Vuonna 2009-2011 (Hangan lintuasema, Lehtikainen et al. 2008)
L	Tuulihaukka	<i>Falco tinnunculus</i>		Li muutt	Kevät- ja syysmuutto	Lehtikainen et al. 2008
L	Jouhisorsa	<i>Anas acuta</i>	U	Li muutt	Kevät- ja syysmuutto	Lehtikainen et al. 2008
L	Lapasotka	<i>Aythya marila</i>	U	Li muutt	Kevät- ja syysmuutto	Lehtikainen et al. 2008
L	Etelänsuosirri	<i>Calidris alpina schinzii</i>	E	Li muutt		Ei havaintoja viime vuosilta kannan hävittyä pesivänä Suomenlahden pohjoisrannalta. Lehtikainen et al. 2008
L	Tundrakurmitsa	<i>Pluvialis squatarola</i>		Li muutt	Kevät- ja syysmuutto	Lehtikainen et al. 2008
L	Isosirri	<i>Calidris canutus</i>		Li muutt	Kevät- ja syysmuutto	Lehtikainen et al. 2008
L	Pulmussirri	<i>Calidris alba</i>		Li muutt	Kevät- ja syysmuutto	Lehtikainen et al. 2008
L	Lapinsirri	<i>Calidris temminckii</i>	E	Li muutt	Kevät- ja syysmuutto	Lehtikainen et al. 2008
L	Jänkäkurppa	<i>Lymnocyrtus minimus</i>		Li muutt	Kevät- ja syysmuutto	Lehtikainen et al. 2008
L	Mustapyrstökuiri	<i>Limosa limosa</i>	E	Li muutt	Kevät- ja syysmuutto	Lehtikainen et al. 2008
L	Mustaviklo	<i>Tringa erythropus</i>		Li muutt	Kevät- ja syysmuutto	Lehtikainen et al. 2008
L	Pikkulokki	<i>Hydrocoleus minutus</i>		Li muutt	Kevät- ja syysmuutto	Lehtikainen et al. 2008
L	Ruokki	<i>Alca torda</i>		Li muutt	Lähinnä kesäkiertelijöitä	Lehtikainen et al. 2008
L	Käenpiika	<i>Jynx torquilla</i>	NT		1- 2 paria	Vuosi 2009-2011. Hangan lintuasema.
S	Uhanalainen laji		U			
S	Nummijuuriyökkönen	<i>Apamea anceps</i>	E			

S	Viheryökkönen	<i>Calamia tridens</i>	U			
S	Kallioiskätkökääriäinen	<i>Cochylidia heydeniana</i>	E			
S	Hopeajuovakoisa	<i>Catoptria fulgidella</i>	E			
S	Kohokkipussikoi	<i>Coleophora hackmani</i>	U			
S	Neidonkielikkoisa	<i>Cynaeda dentalis</i>	E			
S	Dyyinsulkanen	<i>Merrifieldia tridactyla</i>	E			
S	Hietamittari	<i>Phiblapteryx virgata</i>	U			
S	Nunnakirjokoisa	<i>Pyrausta cingulatus</i>	E			
S	Lattamaayökkönen	<i>Spaelotis ravidia</i>	U			
S	Vihermittari	<i>Thalera fimbrialis</i>	U			
S	Harmokuismayökkönen	<i>Chloantha hyperici ssp. svendseni</i>	NT			
S	Mäkiokamittari	<i>Aplocera plagiata</i>	NT			
S	Tammilaahusyökkönen	<i>Nycteola revayana</i>	NT			
S	Hietaheinäkoisa	<i>Pediasia contaminella</i>	NT			
S	Kalvaskoisa	<i>Sitochroa palealis</i>	NT			
S	Loistokaapuyökkönen	<i>Cucullia argentea</i>	E			
S	Etelänkuusiokirjokääriäinen	<i>Endothenia marginana ssp. marginana</i>	U			
S	Rantapikkumittari	<i>Eupithecia orphnata</i>	U			
S	Sumuvirnayökkönen	<i>Lygephila viciae</i>	U			
S	Lautajäärä	<i>Phymatodes testaceus</i>	E			
S	Pulskasantiainen	<i>Aegialia arenaria</i>	U			
S	Päistärpistiäinen	<i>Aporinellus sexmaculatus</i>	U			
S	Hietikkolude	<i>Gonianotus marginepunctatus</i>	U			
S	Hietikkonatalude	<i>Phimodera humeralis</i>	U			
S	Sinisiipisirkka	<i>Sphingonotus caeruleus</i>	U			
I	Etelänkynsisammal	<i>Dicranum tauricum</i>	NT			
VA	Uhanalainen laji		E			
VA	Lännenmaltsa	<i>Atriplex glabriuscula</i>	NT			
VA	Meriotakilokki	<i>Salsola kali</i>	U			

L	Pikkujoutsen*	<i>Cygnus columbianus</i>		Li I	Harvalukuinen muuttoaikoina, lähinnä syksyisin	Lehikoinen et al. 2008
L	Laulujoutsen*	<i>Cygnus cygnus</i>		Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Metsähanhi*	<i>Anser fabalis</i>	NT		Kevät- ja syysmuutto; sekä alalajeja taigametsä (<i>fabalis</i>)-että tundrametsähanhia (<i>rossicus</i>).	Lehikoinen et al. 2008
L	Heinätavi*	<i>Anas querquedula</i>	U		Harvalukuinen läpimuuttaja	Lehikoinen et al. 2008
L	Punasotka*	<i>Aythya ferina</i>	U		Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Tukkasotka*	<i>Aythya fuligula</i>	U		5 paria vuonna 2009. Kevät- ja syysmuutto.	Metsähallitus 2009, Lehikoinen et al. 2008
L	Haahka*	<i>Somateria mollissima</i>	NT		783 pesivää paria Tulliniemen saaristossa. Myös merkittävä muutto- ja levähdysalue	Metsähallitus 2009, Lehikoinen et al. 2008
L	Allihaahka*	<i>Polysticta stelleri</i>		Li I	Harvalukuinen muuttoaikoina, lähinnä keväällä.	Lehikoinen et al. 2008
L	Uivelo*	<i>Mergus albellus</i>		Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Tukkakoskelo*	<i>Mergus serrator</i>	NT		1 pari vuonna 2009. Kevät- ja syysmuutto.	Metsähallitus 2009, Lehikoinen et al. 2008
L	Isokoskelo*	<i>Mergus merganser</i>	NT		2 paria vuonna 2009. Kevät- ja syysmuutto.	Metsähallitus 2009, Lehikoinen et al. 2008
L	Teeri*	<i>Tetrao tetrix</i>	NT	Li I	Harvalukuinen keväällä ja syksyllä	Lehikoinen et al. 2008
L	Kaakkuri*	<i>Gavia stellata</i>	NT	Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Kuikka*	<i>Gavi arctica</i>		Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008

L	Mustakurkku-uikku*	<i>Podiceps auritus</i>	U	Li I	Harvalukuinen läpimuuttaja	Lehikoinen et al. 2008
L	Mehiläishaukka*	<i>Pernis apivorus</i>	U	Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Ruskosuohaukka*	<i>Circus aeruginosus</i>		Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Sinisuohaukka*	<i>Circus cyaneus</i>	U	Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Hiirihaukka*	<i>Buteo buteo</i>	U		Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Maakotka*	<i>Aquila chrysaetos</i>	E	Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Kalasääski*	<i>Pandion haliaetus</i>	NT	Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Ampuhaukka*	<i>Falco columbarius</i>		Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Muuttohaukka*	<i>Falco peregrinus</i>	E	Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Kurki*	<i>Grus grus</i>		Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Tylli*	<i>Charadrius hiaticula</i>	NT		Noin 5 pesivää paria, kevät- ja syysmuutto	Metsähallitus 2009, Lehikoinen et al. 2008
L	Kapustarinta*	<i>Pluvialis apricaria</i>		Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Suokukko*	<i>Philomachus pugnax</i>	U	Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Punakuiri*	<i>Limosa lapponica</i>		Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Liro*	<i>Tringa glareola</i>		Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Rantasipi*	<i>Actitis hypoleuca</i>	NT		3 pesivää paria, kevät- ja syysmuutto	Metsähallitus 2009, Lehikoinen et al. 2008
L	Vesipääsky*	<i>Phalaropus lobatus</i>	U	Li I	Harvalukuinen-kevät- ja syysmuuttaja	Lehikoinen et al. 2008
L	Naurulokki*	<i>Larus ridibundus</i>	NT		Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Selkälokki*	<i>Larus fuscus</i>	U		Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Räyskä*	<i>Sterna caspia</i>	NT, E	Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008

L	Huuhkaja*	<i>Bubo bubo</i>	NT	Li I	Vähälukuinen lähinnä syksyllä	Lehikoinen et al. 2008
L	Varpuspöllö*	<i>Glaucidium passerinum</i>		Li I	Lähinnä syysvaellusten yhteydessä	Lehikoinen et al. 2008
L	Helmipöllö*	<i>Aegolius funereus</i>	NT	Li I	Lähinnä syysvaellusten yhteydessä	Lehikoinen et al. 2008
L	Suopöllö*	<i>Asia flammeus</i>		Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Kehräjä*	<i>Caprimulgus europaeus</i>		Li I	Lähinnä syysmuutolla	Lehikoinen et al. 2008
L	Valkoselkätikka*	<i>Dendrocopos leucotos</i>	E	Li I	Syysvaellusten yhteydessä	Lehikoinen et al. 2008
L	Harmaapäätikka*	<i>Picus canus</i>		Li I	Lähinnä syysvaellusten yhteydessä	Lehikoinen et al. 2008
L	Pohjantikka*	<i>Picoides tridactylus</i>		Li I	Syysvaellusten yhteydessä	Lehikoinen et al. 2008
L	Kangaskiuru*	<i>Lullula arborea</i>		Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Törmäpääsky*	<i>Riparia riparia</i>	U		Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Niittykirvinen*	<i>Anthus pratensis</i>	NT		Kevät- ja syysmuutto. Noin 25 pesivää paria.	Lehikoinen et al. 2008, Metsähallitus 2009
L	Lapinkirvinen*	<i>Anthus cervinus</i>	U		Lähinnä syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Keltävästäräkki*	<i>Motacilla flava</i>	U		Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Sinirinta*	<i>Luscinia svecica</i>	NT	Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Kivitasku*	<i>Oenanthe oenanthe</i>	U		Kevät- ja syysmuutto. Noin 20-25 pesivää paria	Lehikoinen et al. 2008, Metsähallitus 2009
L	Sirittäjä*	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	NT		Kevät- ja syysmuutto, 1 pesivä pari	Lehikoinen et al. 2008, Hangon lintuasema
L	Pikkusieppo*	<i>Ficedula parva</i>		Li I	Kevät- ja etenkin syysmuutto.	Lehikoinen et al. 2008
L	Viiksitimali*	<i>Panurus biarmicus</i>	NT		Syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Punavarpunen*	<i>Carpodacus erythrinus</i>	NT		Kevät- ja syysmuutto, 2-3 pesi-	Lehikoinen et al. 2008, Hangon lintuasema

					vää paria.	
L	Pulmunen*	<i>Plectrophenax nivalis</i>	NT		Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Peltosirkku*	<i>Emberiza hortulana</i>	U	Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Pohjansirkku*	<i>Emberiza rustica</i>	U		Kevät- ja syysmuutto, taantunut voimakkaasti	Lehikoinen et al. 2008
M	Pohjanlepakko*	<i>Eptesicus nilssonii</i>		Lu IV		Salovaara 2001
M	Viiksi-/Isoviiksisiippa*	<i>Myotis mystacinus/brandtii</i>		Lu IV		Salovaara 2001
M	Vesisiippa*	<i>Myotis daubentonii</i>		Lu IV		Salovaara 2001
M	Korvayökkö*	<i>Plectoyus auritus</i>		Lu IV		Salovaara 2001
M	Pikkulepakko*	<i>Pipistrellus nathusii</i>	U	Lu IV		Salovaara 2001
M	Vaivaislepakko*	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>		Lu IV		Salovaara 2001
M	Harmaahylje*	<i>Halichoerus grypus</i>		Lu II		

Lajiluettelo

Vastuuprosessi		Luonnonsuojelu				
Selite		Lomakkeella esitetään luettelo suunnittelualueella esiintyvistä uhanalaisiksi luokitelluista lajeista sekä luonto- ja lintudirektiivien lajeista. Kullekin suunnittelualueeseen kuuluvalla Natura-alueella sekä muille merkittävillä alueilla (esim. Metsähallituksen suojelumetsät, jotka eivät kuulu Natura-verkostoon) täytetään oma lomakkeensa.				
Alue		Bengstärin lehto				
Lajiryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
L	Palokärki	<i>Dryocopus martius</i>		Li I		
L	Pikkulepinkäinen	<i>Lanius collurio</i>	NT	Li I		
L	Punajalkaviklo	<i>Tringa totanus</i>		Li muutt		

Liite 5. Luonnos suunnittelualueen tai sen osan järjestyssäännöksi

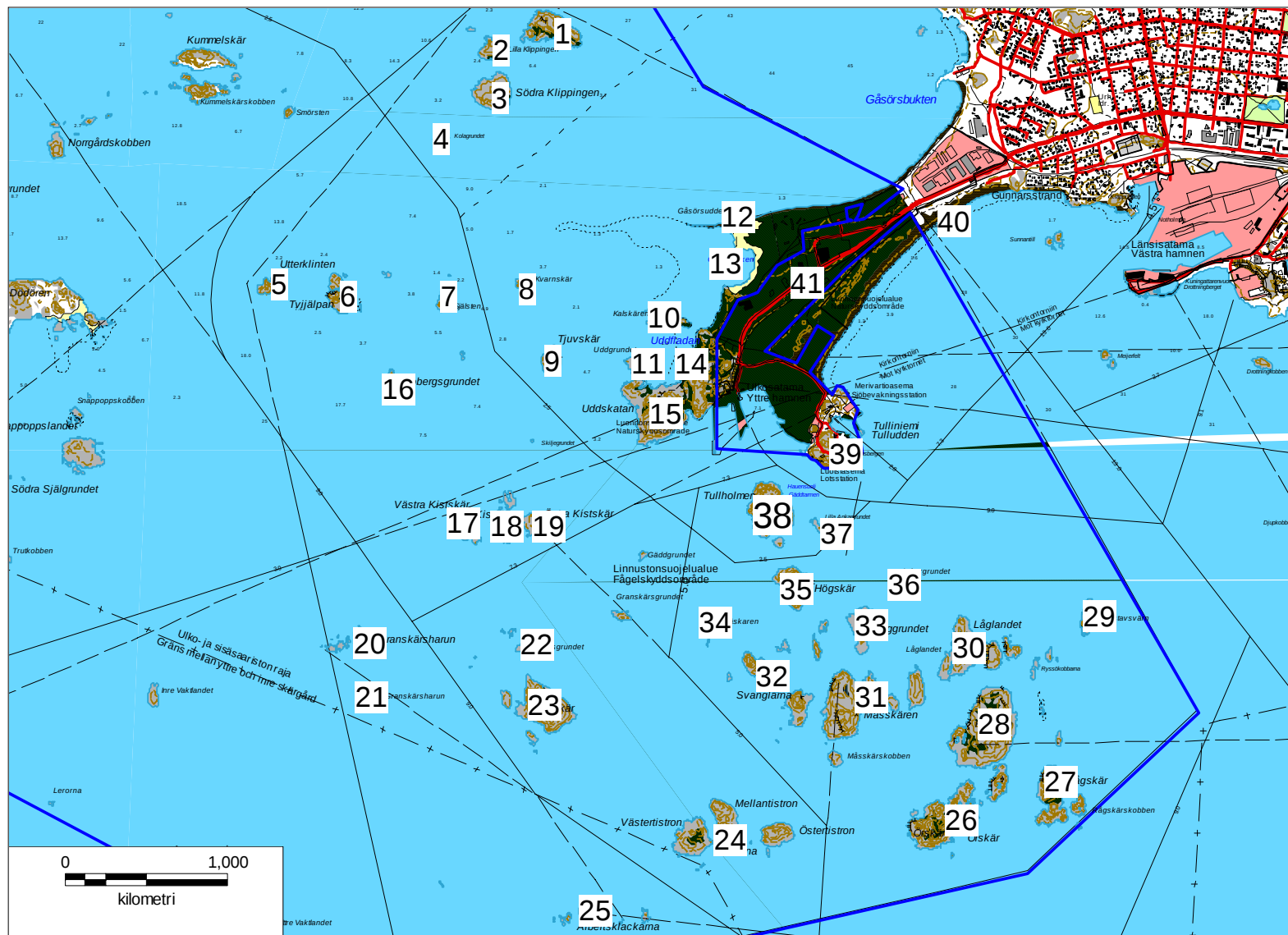
XXX alueen järjestyssääntö
Sallitut toimet
Kielletyt toimet
Metsähallituksen luvalla sallitut toimet
Paikallisia asukkaita koskevat erityiset määräykset
Muut määräykset

Liite 6. Lausuntokooste

Täydennetään lausuntokierroksen jälkeen.

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
YLEISTÄ		
NYKYTILAN KUVAUS		
UHKA-ANALYYSI		
TAVOITTEENASETTELU		
TOTEUTUS		
YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI		
SEURANTA		

Liite 7. Kartta Tulliniemen ja Uddskatanin luonnonsuojelualueiden paikannimistä

Tulliniemen ja Uddskatanin luonnonsuojelualueiden paikannimet

1. Norra Klippingen
2. Lilla Klippingen
3. Södra Klippingen
4. KolagrunDET
5. Utterklinten
6. Tviijälpan
7. Sjalsten
8. Kvarnskar
9. Tjuvskar
10. Kalskaren
11. Uttergrundet
12. Gasorsudden
13. Gasorsviken
14. Uddfladan
15. Uddskatan
16. Boberggrundet
17. Vastra Kistskar
18. Kistskar
19. Ostia Kistskar
20. Granskarscharun
21. Lilla Granskarscharun
22. Magsgrundet
23. Granskär
24. Tistorna
25. Albertsklackarna
26. Orskar
27. Ragskar
28. Ryssön
29. Gustavsvärn
30. Laglandet
31. Mässkären
32. Svaglarna
33. Langgrundet
34. Flaskaren
35. Hogskar
36. Ankargrundet
37. Lilla Ankargrundet
38. Tullholmen – Gaddtar-men/Hauensuoli
39. Tulludden/Tulliniemi
40. Simstrand/uimaranta
41. Hamnområde/satama-alue

© Metsähallitus 2012, © Suomen ympäristökeskus 2012, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/12.

Liite 8.

SOPIMUS HANGON HAUENSUOLEN MUINAISJÄÄNNÖSALUEEN SUOJA-ALUEEN RAJOISTA

Metsähallitus maanomistajana ja vesialueen omistajana ja Museovirasto suojeluviranomaisena sopivat muinaismuistolain 5 §:n nojalla Hangon edustalla sijaitsevan Hangon Hauensuolen (*r. Gäddtarmen*) muinaisjäännösalueen suoja-alueen rajoista oheisen karttaliitteen mukaisesti. Sopimuksen tavoitteena on edistää sekä kulttuuri- että luontoarvoja sisältävän ainutlaatuisen ja merkittävän alueen säilymistä ja tukea Metsähallituksen ja Museoviraston yhteistyötä ja tiedonvaihtoa alueen kehittämisessä, suojelussa ja seurannassa.

Sopimus koskee Hangon Tulliniemen edustan saaria Tullisaari (*Tullholmen*), Kobben, Lilla Ankargrundet sekä luotoa Tullisaaren ja Högskärin välissä, sekä näiden välistä ja niitä ympäröivää vesialuetta. Sopimusalueen kokonaispinta-ala on n. 22,5 ha, josta maata on 6,7 ha ja vesialuetta 15,8 ha.

Alueen muinaisjäännökset

Muinaisjäännösalueella on useita sekä saarissa että merenpohjassa olevia muinaisjäännöksiä. Tullisaaren ja Kobbenin välissä on Hauensuolen salmi, jonka mukaan muinaisjäännös, historiallisen ajan kalliohakkauskset, on saanut nimensä (muinaisjäännösrekisterikohde 78 01 0001). Tullholmenin ja Kobbenin saarilla on yli 600 kalliohakkausta, joista suurin osa on peräisin 1500-1600 -luvulta. Myös Lilla Ankargrundetin saarella on kalliohakkaus. Merialueelta tunnetaan viisi vedenalaista kohdetta: Hauensuolen salmi (vedenalaislöytöjen rekisterin kohde 2662), jonka pohjasta on tutkimuksissa löytynyt 1500-1800-luvulta peräisin olevaa esineistöä, 1600-luvulla uponnut ns. kaapelihylky (rekisterikohde 1392), 1890-luvulla uponnut Lilla Ankargrundetin hylky (rekisterikohde 1400), 1700-luvun lopulla-1800-luvun alussa uponnut Högskärin hylky (rekisterikohde 1397) sekä toistaiseksi tarkemmin ajoittamaton Kobbenin hylky (rekisterikohde 2586), jonka kuitenkin voidaan olettaa uponneen yli 100 vuotta sitten. Lisäksi merialueelta on arkistotietoja vanhoista ankkurilöydöistä.

Suoja-alueen rajat

Muinaisjäännösten suoja-alueen rajojen sovitaan kulkevan siten, että sen rajapisteet ovat saaria ympäröiviä merenkulun linjaviittoja. Pohjoisin rajapiste on syväväyläreitien risteyskohta.

Suoja-alueen rajat ja rajapisteet on merkitty oheiseen karttaliitteeseen (pisteet 1-6 myötöpäivään):

1. Pohjoinen rajapiste on 7,3 m syväväyliä risteys
2. Pohjoisviitta valotunnuksella Lilla Ankargrundetin pohjoispuolella, edellisestä n. 400 m SE
3. Vasen lateraalimerkki Lilla Ankargrundetin itäpään edustalla, edellisestä n. 150 m SSE
4. Högskärin pohjoispuolella 7,3 m syväväylän eteläpuolella oleva oikea lateraalimerkki, edellisestä n. 370 m SW
5. Tullisaaren lounaispuolella sijaitseva vasen lateraalimerkki, edellisestä n. 300 m WNW
6. Tullisaaren pohjoispään länsipuolella sijaitseva pohjoisviitta, edellisestä n. 380 m pohjoiseen ja n. 310 m syväväyläristeyksestä (pisteestä 1) lounaaseen

Suoja-alueen käyttöä koskevat rajoitukset ja ohjeet

Kiinteään muinaisjäännökseen kajoaminen on kielletty muinaismuistolain (295/63) 1 § 2 momentin nojalla.

Muinaismuistolain rauhoittamia hylkyjä saa sukeltaa katsomaan, mutta niihin kajoaminen ja niiden muuttaminen ja vahingoittaminen, mm. rakenneosien siirtely ja nostaminen, on kielletty.

Rantautuminen Tullisaarelle ja Kobbenille on sallittu ainoastaan Hauensuolen laiturin kautta.

Ankkurointi on kielletty suoja-alueella vedenalaisten muinaisjäännösten suojelemiseksi.

Tulenteko ja leiriytyminen ovat kiellettyjä koko alueella.

Kalastus sellaisilla välineillä, jotka muuttavat merenpohjaa, on kielletty suoja-alueella vedenalaisten muinaisjäännösten suojelemiseksi.

Suoja-alueen eteläosassa on rauhoitettu ns. Högskärin hylky, joka sijaitsee veneväylällä ja saattaa sijaintinsa vuoksi olla erityisellä tavalla uhattuna. Sopimuksen osapuolet edesauttavat yhdessä kohteen seurantaa ja muinaismuistolain mukaista suojelua.

Hoito- ja käyttösuunnitelmat

Kun alueella oleville muinaisjäänöksille laaditaan hoito- ja käyttösuunnitelmia, molempia sopijapuolia kuullaan. Suunnitelmat sisältävät tietoa muun muassa alueen käyttöä varten tarvittavista mahdollisista rakenteista, polkujen reitityksestä yleisön kulun ohjaamiseksi sekä laitureiden sijainneista.

Metsähallitus laatii hoito- ja käyttösuunnitelmaa Tulliniemen linnustonsuojelualue –nimiselle Natura 2000 –alueelle, johon myös Hauensuoli suoja-alueineen kuuluu. Suunnitelmassa sovitetaan yhteen luonnonsuojelun, kulttuuriperinnön, virkistyskäytön ja muiden käyttömuotojen tavoitteet. Yleisötilaisuuksien, yhteistyöryhmien ja lausuntopyyntöjen kautta sidosryhmät osallistuvat hoito- ja käyttösuunnitelman laadintaan. Hauensuolen suoja-aluesopimus osallistetaan hoito- ja käyttösuunnitelman laadinnan yhteydessä.

Alueen muu suojelu

Suoja-alue on osa Tulliniemen luonnonsuojelualueutta. Maihinnousu ja liikkuminen eräillä saarilla luonnonsuojelualueella on rajoitettu lintujen pesimäaikana. Määräys ei kuitenkaan koske Tullisaarta ja Kobbenia.

Hauensuoli on esitetty UNESCO:n maailmanperintöluettelon aielistalle 1.2.2004. Maailmanperintökohteiden edellyttämän huomattavasti laajemman suoja-alueen ("Buffer zone") määrittäminen edellyttää erillisiä neuvotteluja maanomistajien, Hangon kaupungin, Metsähallituksen ja Museoviraston kanssa. Laajemmasta suoja-alueesta sopiminen ei ole ristiriidassa varsinaisen Hauensuolen muinaisjäänösalueen suoja-alueen kanssa.

Hangon kaupungin kansallinen kaupunkipuisto kattaa Hauensuolen alueen kokonaisuudessaan. Kaupunkipuiston tavoitteet eivät ole ristiriidassa muinaisjäänösalueen kanssa, mutta toiminnassa tulee ottaa huomioon muinaisjäänösaluetta koskeva sopimus ja rajoitukset.

Sopimuksen voimassaolo ja muutokset sopimukseen

Tämä sopimus tulee voimaan, kun molemmat osapuolet ovat sen allekirjoittaneet.

Lisäykset ja muutokset tähän sopimukseen on tehtävä kirjallisesti ja molempien osapuolten on allekirjoitettava ne.

Tätä sopimusta on tehty kaksi samasanaista kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

Helsingissä xx.xx.xxx.

Metsähallituksen puolesta:

Aluejohtaja

Puistonjohtaja

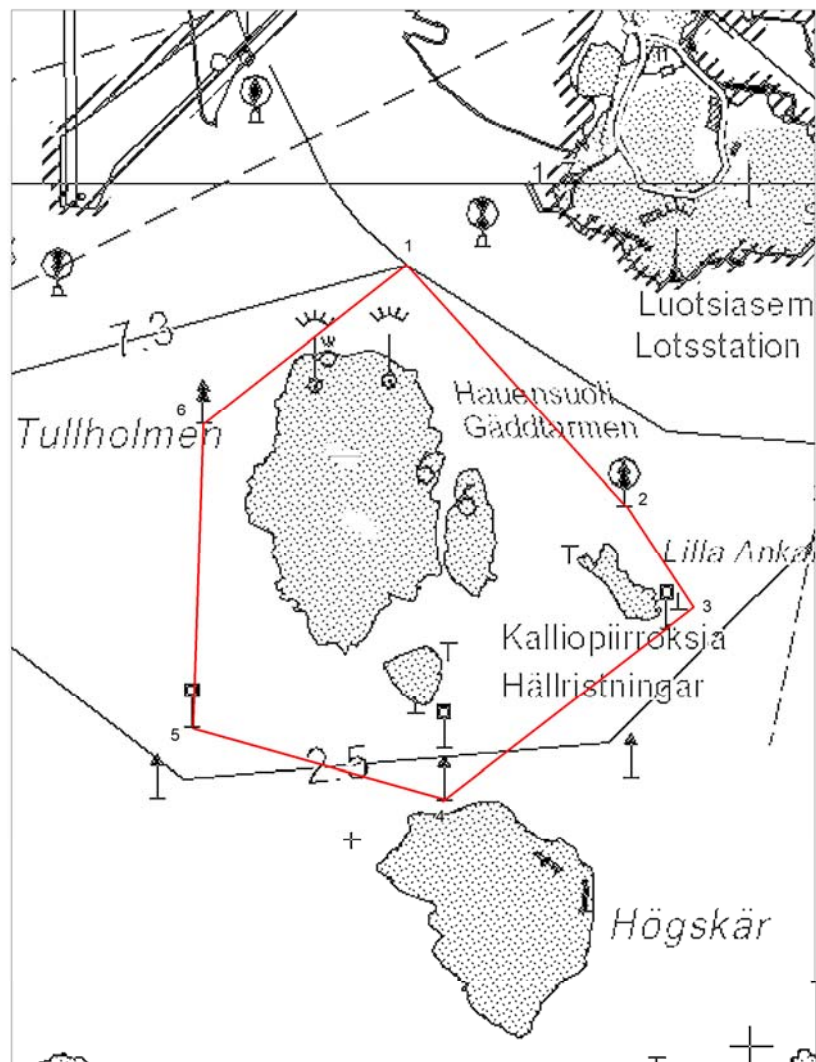
Museoviraston puolesta:

Osastonjohtaja

Yli-intendentti

Liite 1/300/2007

Hangon Hauensuolen muinaisjäännösalueen raja

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

- No 180 Koskela, K. (toim.) 2009: Ennallistaminen, luonnonhoito ja seuranta Vattajan Dyyni Life-hankkeessa 2005–2009. 218 s.
- No 181 Koskela, K. & Sievänen, M. (eds) 2009: Restoration, environmental management and monitoring in the Vattaja Dyne Life project 2005–2009. 39 s.
- No 182 Junninen, K. 2009: Kalkkikäävän (*Antrodia crassa*) suojeluselvytykset. 51 s.
- No 183 Yliniva, M. & Keskinen, E. 2009: Perämeren kansallispuiston pohjaeläimet. 46 s.
- No 184 Leinonen, K. & Mutenia, A. 2009: Lokan ja Porttipahdan tekojärvien kalakantojen tila. 32 s.

Sarja B

- No 115 Metsähallitus 2009: Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2008. 48 s.
- No 116 Kajala, L. (toim.) 2009: Kävijäseuranta luontoalueilla – Pohjoismaiden ja Baltian maiden kokemuksiin perustuva opas. 144 s.
- No 117 Raatikainen, K. (toim.) 2009: Perinnebiotooppien seurantaohje. 109 s.
- No 118 Hyvärinen, E. & Aapala, K. (toim.) 2009: Metsien ja soiden ennallistamisen sekä harjumetsien paahdeympäristöjen hoidon seurantaohje. 114 s.
- No 119 Moilanen, E. & Luhta, P.-L. 2009: Iijärven ja Irnijärven välisen alueen kunnostettujen jokien kalataloudellinen seuranta. Yhteenvetoraportti vuosilta 1987–2006. 60 s.

Sarja C

- No 57 Metsähallitus 2009: Perämeren kansallispuiston, Perämeren saarten ja Röytän Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma. 84 s.
- No 58 Metsähallitus 2009: Merenkurkun saariston maailmanperintöalueen hallinto- ja kehityssuunnitelma. 77 s.
- No 59 Forststyrelsen 2009: Förvaltnings- och utvecklingsplan för världsarvet Kvarkens skärgård. 77 s.
- No 61 Metsähallitus 2009: Hyyppään ja Alasuon Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma. 51 s.
- No 62 Metsähallitus 2009: Vaarunvuorten Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 86 s.
- No 63 Metsähallitus 2009: Vattajanniemen Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 101 s.
- No 64 Laukkanen, M. 2009: Saimaan suojelualueiden luontomatkailusuunnitelma. 65 s.

ISSN 1796-2943
ISBN 978-952-446- (pdf)

www.metsa.fi/julkaisut